

Thirsis Minnewit. Deel 2

Editie Jos Houtsma

bron

Thirsis Minnewit. Deel 2 (ed. Jos Houtsma) Johannes van Heekeren, Amsterdam 1710

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_thi001thir07_01/colofon.php

© 2013 dbnl

Beknopte verantwoording

Jos Houtsma

De tekst van het eerste deel van *Thirsis Minnewit* is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave, die van Willem van Hekeren, Amsterdam 1708, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1712 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Tresoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van twee latere edities: die van Abraham Cornelis, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

De tekst van het tweede deel is uitgegeven op basis van de oudst bekende uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1710, bewaard in de bibliotheek van de universiteit van Amsterdam onder de signatuur MUZ 122. Bij het vaststellen van de tekst is tevens gebruik gemaakt van de uitgave van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1711 (Bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, signatuur 39 c 296), van de ongedateerde uitgave van Johannes van Heekeren (Trezoar, Leeuwarden signatuur 2588 TL) en van latere edities: die van Theodorus Crajenschot, Amsterdam z.j. (ca. 1750, privé-bezit), en die van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit).

Er bestaat een afwijkende versie van het tweede deel, die van de Wed. van Gysbert de Groot, de oudst bekende versie uitgegeven in Amsterdam 1710 (bewaard in de Koninklijke bibliotheek in Den Haag onder signatuur 13 L 22). De in de editie van Van Heekeren niet voorkomende liederen uit de editie De Groot zijn apart uitgegeven. Bij het vaststellen van de tekst van deze liederen is ook de editie De Groot van 1726 (in privé-bezit) geraadpleegd.

De tekst van het derde deel is uitgegeven op basis van "verbeterde" uitgave van Johannes van Heekeren: Amsterdam 1712, bewaard in de bibliotheek van de Radbouduniversiteit Nijmegen, onder de signatuur 39 c 296. De tekst is vergeleken met die van 1711 (bibliotheek van de universiteit van Amsterdam MUZ 122), met die van de editie van Johannes van Heekeren, Amsterdam 1716 (Leeuwarden, Trezoar, signatuur 2588 TL) en met die van Theodorus Crajenschot , Amsterdam z.j. (rond 1750, privé-bezit) en van Marinus de Vries, Deventer, z.j. (na 1735, privé-bezit). De liederen uit de editie 1711 die in 1712 niet opnieuw zijn opgenomen, zijn als bijlage aan de tekst toegevoegd.

De vrolyke zang-godin is uitgegeven op basis van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1713 (KB, 233 L 3). Bij het vaststellen van de tekst is gebruik gemaakt van de editie van Jan Graal, Amsterdam 1716 (Trezoar Leeuwarden, signatuur 2588 TL). Tevens is gebruik gemaakt van edities van Abram Cornelitz, Amsterdam, z.d. (ca. 1750, privé-bezit), en Marinus de Vries, Deventer, z.d. (na 1735, privé-bezit)

Tekstpresentatie

Bij de uitgave zijn de volgende ingrepen uitgevoerd:

Bij de weergave van versregels is uitgegaan van het strofeschema, ook als de bron versregels achter elkaar drukt. Binnenrijmen zijn opgelost.

De interpunctie is gemoderniseerd.

Het onderscheid tussen initiaal, kapitaal en klein kapitaal, en tussen grotere en kleinere lettercorpsen (m.n. in de titels) is verwaarloosd. Inspringingen zijn niet weergegeven.

Het brongebruik van cursief (doorgaans om onderscheid te maken tussen directe rede van personages in dialoogliefden) is niet gevolgd. Voor het weergeven van directe rede worden consequent dubbele aanhalingstekens gebruikt. Als wordt aangegeven dat tekstgedeelten herhaald moeten worden door aanduidingen als "bis" zijn deze aanduidingen cursief weergegeven. Ook ondertitels en andere toevoegingen aan de tekst die in de bron werden aangetroffen zijn cursief weergegeven.

Andere afwijkingen van de bron die voor de uitgave is gebruikt, zijn in de noten verantwoord.

De liederen zijn genummerd, met het incipit tussen teksthaken. De strofen zijn genummerd.

Thirsis Minnewit

[Och, wist gy wat uw minnaar lijd]

Voys: *Als ik mijn Philis kussen mag*

1
 Och, wist gy wat uw minnaar lijd,
 Gy kreeg, o Kloris, mededogen.
 Ik ben mijn waerde vryheid quijt
 Die 'k heb verpand aan uw schoon oogen.

2.
 Ey harte-diefje, waerom my
 Gewijgert, als ik onder 't kussen,
 Voor al de smerten dien ik ly,
 Eens tragt mijn Minne-vlam te blussen.

3.
 Denk niet, als gy wat gunst betoont,
 Dat ik uw schoonheit sal ontvlugten.
 Uw oogjes daar de min in woond,
 Doen my staag om uw by zijn zugten.

4.
 Mijn hart, aan 't uwe alree verpand,
 Blijft uw gevangen sonder vresen
 So lang het doelwit van mijn brand
 Sig vind in uw bekoorlijk weesen.

5.
 Wat stookt uw glans al Minne-gloed
 Wanneer ge in 't stralen uwer lonken
 My met een lieven lag begroet
 En maakt mijn geest in weelde dronken!

6.
 Heeft al dat schoon mijn hert doorwont,
 Mijn lieve Kloris, laet ons blaken
 En laet ik op uw Rosemond
 Een eynde van mijn smerte maken!

Een vermakelijk Minne-Lied

Op een aangename Voys

1,
 Lestmael quam Cupido mijn opwecken
 Daer ik seer soet lag in mijne rust;
 Phoebus die quam mijn opwecken Herhaling van het rijmwoord van 1:1. De rol van Phoebus
 (de zon) is onduidelijk. Misschien is de tekst hier in het ongerede geraakt.
 Want ik was heel ontlust, De bedoeling lijkt te zijn: ‘vervuld van onlustgevoelens.’ Niet in
 WNT.
 Dat ik mijn most ontdekken De bedoeling zal wel zijn: ‘ontdoen van de dekens.’
 Door brand van Minne-lust.

2.
 Ik voelde mijn hertje heel ontsteken
 Dat ik moest uyt mijn bed opstaen.
 Het was om mijn Lief te spreken:
 ‘Och, hoort mijn klachten aen,
 Lief, wilt u hoofd uyt-steken, ‘Uit het venster steken.’
 Ach, hoort mijn kermen aen.’

3.
 ‘Stilletjes gaat, Vrouw Venus Jonker,
 Mijn dunkt ik hoor daar myn Mompeer. ‘Vader.’
 Ik wensje gerust, De bedoeling is kennelijk: ‘wees alsjebliedt stil.’ myn Jonker.
 Stilt u gelammeteer.
 Gaat naar u huys, 't is donker,
 Want ziet het word onweer.’

4.
 ‘Liefje, hoe kan ik na huys toe treden!
 Ik zweerje, zoo waerlijk als gy leeft,

Dat ik hier sta beneden
 Gelijk een Riet dat beeft.
 Liefje, komt dog beneden
 Dat ikje een zoentje geef.'

5.

'Jonkman, ik houder myn Contenancy. 'Ik houd vast aan mijn gedragslijn.' De verklaring van het meisje werkt met haar hoogdravende bewoordingen ongewild komisch.
 Gaat naar u huys, ik zeg u dat,
 En maakt dog geen samblancy
 Te kussen van dit of dat, 'Gedraag u niet alsof u wilt kussen en zo.'
 Want ik heb noyt geen Alliancy 'Overeenkomst, relatie.'
 Met u Persoon gehad.'

6.

'Liefje, wat isser aen-gelegen 'Wat maakt het uit.' De bedoeling is niet helemaal duidelijk.
 Dat ik hier voor u deurtje staen,
 Want ik ontzie hagel of regen,
 Donder of Blixem aen 'Want ik trek me niets aan van' etc. 'Ontzien aan' lijkt niet grammaticaal.
 Als ik naer jou behagen
 Maer inder jou gracy mag staen.'

7.

'Hou daare Jonkman, leest dat briefje,
 Dat ik daar voor u leg op straat.'
 'Seg eens, mijn soete Liefje,
 Al watter geschreven staet.
 Hoe komt dat zoo, mijn diefje,
 Datje mijn zoo verlaet? Kennelijk heeft de minnaar tussen 7:4 en 7:5,6 het briefje gelezen.

8.

Hadjeu 'Adieu.' dan, mijn Lief verheven,
 Hadjeu dan, mijn overschoon Godin.
 Dat Briefje dat gy mijn hebt geschreven
 Daar staat mijn vonnis in.
 Kom Dood, beneem mijn 't leven!
 Hadjeu dan schoon Godin.'

Minnaars-klacht

Stem: *De Winterse Nachten, etc.*

1.

Och mijn Engel vol waerde,
 Mijn troost op der Aarde,
 Gunt my het Ja woord,
 Mijn smeken verhoord. 'Verhoor mijn smeken.'
 Geeft mijn doch u Trouw
 Of ik sterve van rouw.
 Och help mijn, Och help mijn,
 Over schoon Jonkvrouw.

2.

Heel Winterse nachten Citeert waarschijnlijk het lied waaraan de melodie is ontleend.
 Heb ik na u staen wachten
 In den hagel ende wind,
 Mijn oogen verblind.
 Mijn kaken bennen blouw,
 Begrieselt van de kouw.
 En zie, dat om uwent wille,
 Over schoon Jonkvrouw. Herhaalt de slotregel van strofe 1.

3.

De Vensters en deuren
 Die schijnen te scheuren;
 Sy tieren en zy razen,
 De vensters en de glazen;
 En, och Maegd zonder genaed,
 Uwen Dienaer die vergaet
 En die hier zoo alle nachten
 Voor u deurtje staet. Bedoeld lijkt: 'Terwijl hij', etc.

4.

Aenschout eens mijn oogen
 - Hoe kond gy't gedogen -

Die voor u leecken
 Als twee water-beecken!
 Mijn Jeugt die verdort
 Door de traenen die ik stort.
 Maer gy, ô wrede Vrouwe,
 Niet beweegt en word. 'Wordt niet bewogen.'

5.

En al wou gy mijn geven
 Een Koninks leven
 En om u te derven, Bedoeld lijkt: 'Als ik het zonder u zou willen stellen.'
 Veel liever wil ik sterven
 Als van u te zijn ontbloot:
 Mijn liefde is te groot.
 En och troost myn, En och troost mijn,
 Eer dat ik sterf de dood.

6.

Mijn voeten en mijn handen
 Van liefde staeg branden
 En mijn hert dat is ontstelt
 Over mijn schoone Belt. 'Beeld', te weten de geliefde.
 Want u oogen als Christal, 'Uw ogen zijn als kristal.'
 U stem verciert het al,
 En montje net vol presen
 Met een zoete taal. De traditionele catalogus van schoonheden wordt in de volgende strofe nog eens dunnetjes overgedaan.

7.

Mijn Lief, gy doet mijn sterve
 Als ik niet beërve
 Uw blanke Borsjes rond,
 Met uwe zoete mond,
 Uw Kaken Lely-wit,
 En uw Tanden boven dit, 'Daarenboven.'
 Een Lichaam net volpresen De bedoeling is waarschijnlijk: 'volmaakt.'
 Dat een Ziel bezit.

8.

Juno sal getuygen:

De Godinnen moeten buygen

Van uw volmaektheyt schoon Bedoeld lijkt: 'Juno zal getuigen dat de godinnen moeten buigen voor', etc.

Tot spijt van al de Goon.

Ey lieve, hoort mijn klacht.

Mijn Lief, ik word verkragt, Wij zouden zeggen: 'Ik moet het loodje leggen.'

De Geest die moet ik geven.

Cupido met mijn lacht.

9.

Met smeeken en vleyen

Kan ik niet bedeyen. 'In een betere situatie komen.'

Ik sterve door smart

Van liefden in mijn hart.

Mijn leven is gedaen,

Na 't Graf zo moet ik gaen.

Adieu, mijn Lief gepresen,

Die als een Rots moet staen. Bedoeld is: 'Die verkiest onbewogen te blijven.'

10.

Tot eer van myn Beminde

Soo sal zy bevinden

Hoe dat ik uyt een steen

Heb doen houwen alleen

Haar volmaakte leeden net

En by mijn graf gezet

Daer mijn dorre leden rusten

Als mijn Lief daer op let. 'Rust hebben, zo lang mijn lief,' etc.

[Bellinde mijn leven]

Stem: *Is Liefde soet lyden*

1.

Bellinde, mijn leven,

Aen wien ik mijn hart

Geheel heb gegeven,
 Verban eens uw smart.
 't Is ydel te sugten
 Om 't geen ons 't geval
 (Van niemant t' ontvlugten)
 Hier vergen zal. 'Om wat het lot (...) ons toedeelt.'
 Men leeft sonder schromen
 Wanneer men het lot
 (Hoe 't ook op mag komen) 'Voor den dag komt.'
 Grootmoedig bespot.

2.

Laet sorgen dan varen
 En pleng uwen wijn
 Terwijl ons de jaren
 Nog aengenaem zijn;
 Terwyl gy, aenvallig
 Met schoonheit en Jeugd,
 Soo soet als liefallig, 'Zowel...als.'
 De harten verheugt.
 Gebruykt uwe tijden,
 De jaren zijn vlug,
 Want so s' ons ontglijden,
 Sy bien U den rug.

3.

De Jeugd ons ontweken, 'Als de jeugd ons is ontgaan.'
 Treet d'Ouderdom toe.
 Gekrenkt en bezweeken,
 Van wellusten moe,
 Sy nadert met sugten
 En quelling en pijn
 En vlied de genugten,
 Hoe heuglyk se zyn.

Dit lot ons beschooren, 'Aangezien dit lot ons is beschoren.'
 Bellinde, so laet
 Tot vreugd U bekooren
 Eer 't al hier vergaat.

[Onder 't lommer van dees Elsen]

Stem: *Ballet de Dorothee*

1.
 'Onder 't lommer van dees elsen
 Kan ik u vernoegt omhelsen.
 Dit jeugdig groen
 Zal U geen hinder doen.
 Verviel,
 Mijn Ziel
 Door uw bekoorlijkheden
 Tot de min,
 Engelin,
 Waarom my so lang bestreden. De constructie is: 'Als mijn ziel,' etc.
 't Waerdste 'Het waardevolste.' soet
 Van die gloed
 Is dat gy uw lust voldoet.'

2.
 'Onder 't lommer van dees Elsen
 Laat ik my so niet omhelsen.
 Dit jeugdig groen
 Sou my self hinder doen.
 Verviel
 Mijn Ziel
 Door uw gediensigheden
 Tot de min?
 'k Weet mijn sin
 Och, te buygen na de reeden,
 Waarom 't soet
 Van die gloed
 Noyt so ligt uw lust voldoet.'

Amoureuze Minne-Klacht

Op een aardige Voys

1.

Waar schuil ik voor de lonken
 Van uw zoet gezicht
 Die mijn vol vonken
 Van de Liefde sticht!
 Myn boezem, al te fel geraekt,
 Gevoel ik dat van binnen Als een Ethna blaekt.

2.

Hoe vrolijk zou ik lyen,
 Als gy, schoone, waert
 Gelyk de Byen,
 Wreet en zoet van aerdt:
 Sy quetzen ons wel onverwacht,
 Maer geven ook de Honigh, Die de wond verzacht.

3.

De pijlen van uw Oogen
 Die verwonden my.
 Toont my uw medoogen uw aangevuld uit de editie 1711.
 Als den Honing By:
 Genees, genees myn harten wond
 Met Honing douw en Tranen Van uw lieve mond!

Koffy-Liedt

Voys: *Houd 't Lollepotje wel in waarden*

1.

‘Vrienden, laet ons nu eens vrolijk wesen
By de zoete Coffy uitgelesen.
Waarom sou men nu zoo zitten pronken, ‘Dralen.’
Nu de Kopjes al staen in geschonken.’

2.

‘Juffrouw, ik drinke zonder vresen:
Het sal u Galands gesontheit wesen.’ ‘Op de gezondheid’, etc.
‘Soete Juffrouw, laet het u behagen,
Want zo moet men nu al veel verdragen.’ ‘Zo gaat het nu eenmaal tegenwoordig’(?)

3.

‘Laet ons nu de kopjes wat omspoelen, De bedoeling is kennelijk ‘roeren’ (Niet in WNT).
Dan zo sal de Coffy wat verkoelen,
Want ik voel 't datelijk aen myn tanden
Dat de heete Coffy wel kan branden.’

4.

‘Vrienden, gy moet het niet vergeten
Daer een klontje Suiker by te eeten
Want de Suiker doet de Coffy smaken:
Anders kanse u doch niet vermaken.’ De gewoonte was een klontje kandij op de tong te leggen
bij het drinken.

5.

‘Juffrouw, het sal u gesontheit wesen. Cf. 2:2.
Benje ziek, de Coffy sal 't genesen,
Want de Coffy die is Medicyne,
Sy geneest ook veelderhande pijn.’

6.

‘Wie heeft lust tot dese zoete dingen:
Hier zyn Koekjes ende Krakelingen.’
‘Sa monsieur, wilt u Matres bezorgen, ‘Bedien uw dame.’
Anders kent gy 't licht met haer verkorven.’ ‘Anders hebt u het allicht bij haar verkorven.’

7.

‘De kopjes die dienen weer vol geschonken
En te samen weer in 't rond gedronken,
Want het is noch geen tyd om te scheidn,
Daarom laat ons hier nog wat verbeyden.’ Regels uit de sfeer van het drinkliedje.

8.

‘Lieve Juffers die hier zijn gezeten,
Wilt doch ook het na Bancketje Eigenlijk: ‘Het toetje.’ Hier gebruikt voor een stukje taart o.i.d.
eeten,
Want de Maegh kan 't nat niet al verslinden. ‘Verwerken.’ Bron: Want doch ook het na Bancketje
eeten, / Wilt de Maegh kan 't nat niet al verslinden. Gevolgd is de lezing van de editie De Groot.
Hier is ook noch wat dat breekt de winden.’ Bedoeld is gezien de volgende strofe kennelijk iets
alcoholisch.

9.

‘Want wy moeten samen noch wat praten.
Wie sou doch dit lekker dropje laten?
't Is goed van Hansje uit de Kelder.
Siet in 't glaesje want 't is heel helder.

10.

Juffertjes, 't is om u te bedanken.
Dit is goed voor de Sieken en Kranken, Editie 1711: voor Sieken en de Kranken.
Of die zyn Maeg geen Coffy kan verdragen.
Het drijft de winden af met heele vlagen.’

11.

‘Wel Juffrou, gy zijt heel vol Gallantie.
Ik ben dankbaer voor u Complisantie. Waarschijnlijk vernederlandst van het Engelse compliance:
instemming. Niet in WNT, ook niet in de vorm compliantie.
Ik bid u, wilt mijn doch verexcuseren
Dat ik zoo stout my by u laat tracteeren.’ Editie De Groot 1710: Dat ik soo stout ben by u te
tracteren.

12.

‘k Versoek, laet het u niet verdriete,
Geeft mijn morgen ook de Vesiete.’
‘Ik blijf u Dienaresse dan tot morgen,
Want de Juffertjes willen niet borgen.’ ‘Lenen.’

13.

‘Fy Juffrou, 'k versoek, neemt nog een dropie.
Drinkt dit glaasje uit tot aan het knopie. ‘Tot de bodem.’ In deze betekenis niet in WNT.
Het zyn van Doctor Quibis ‘Doctor Quibus, dokter kwibus.’ Medicyne,
Dat Probatum Quasi-geleerd voor ‘Probaat’ is voor alle pyne.’

Schei-Lied eens Minnaers van sijn Lief

Stem: *Als 't Begint*

1.

Hoe kan ik vrolijk wesen
 Als ik scheyden moet,
 Want duisent vresen
 Die de Liefde doet. 'Want de liefde veroorzaakt duizend vresen.'
 Wanneer de hoop ten Hemel vaert,
 Met vresen staet te beven
 Hier te zijn op Aart. 'Bestaat het hier op aarde zijn uit angstig beven.'

2.

'k Vrees, Cupido, u schigten
 Komen mijn veel te na. De regel heeft één lettergreep teveel.
 Elk schijnt te zwigten
 Voor uw ongena.
 De blinde Oorlog die gy voert,
 Die kan veel quaets verrigten
 Als hy 't Hert vervoert.

3.

Ik wil niet meer bewogen
 Wesen door de min.
 'k Sal haer vermogen
 Stellen uit mijn zin,
 Op dat geen meerder pyn of smert
 De Stralen van haer oogen
 Schieten door mijn hert. 'Opdat de stralen van haar ogen niet meer pijn en smart door mijn hart schieten.'

4.

Adieu, adieu dan Schoone,
 Wrede myn godin!
 U Roose Koonen
 Hebben doornen in.
 U lieve lonkjes sijn te dier
 Om hopeloos te leven
 In het Minne vier. De bedoeling is kennelijk: 'Het is te kostbaar om omwille van uw lieve lonkjes hopeloos te leven in', etc.

Drink- en Kus-Liedje

Stem: *Hoe draayt 't Fortuyn zo ras*

1.

Een Kusje is wel zoet,
 Maer zeeker, 't zet geen bloet
 - Wanneer ons hert niet met een Roemer wyn
 Gelaeft werd, en bedwingt de minne-pijn -
 Te smooen sonder vocht 'Als je moet koken zonder het vocht,' etc.
 Van Franse dropjes, lustig om gebrogt, 'Rondgebracht.'
 Daer 'In een situatie dat', 'terwijl.' d' heldere geur van Juffrouws lipjes Aen het Glaesjen kleeft
 En ons sijn voedzel geeft.

2.

Nu lustig, Juffrou, za!
 U Nabuur wacht 'er na.
 Lep uyt, 'Drink leeg.' lep uyt, en laet u soete mont
 Het laatste dropje slorpen van de gront.
 My dunkt, ik smaek het al.
 Nu eens gesoent, de Wyn heeft aers 'Anders.' geen val.
 Dat 's eens, dat 's twee, ha broek, 'Man.' hoe smaekt dat? 'k Wou voor sulke Wyn
 Niet by de Goden zyn.

3.

Het glas is weer gevult.
 Me Juffrouw, heb gedult.
 Uit op sijn Fries 'Laat het ronduit zijn gezegd.' waeromme dat ik kus,
 Aen uwe lippen mijne vlammen blus.
 't Za, 't za, waer wachje na!

Kust duizent kusjes, 't kussen kan geen scha.
 'k Hebb' voor-gegaen, die lust, die volgt my. 't Za Monsieus, val aen,
 En laat het omme gaen. Te weten: de wijn.

[Muskadelle droppe]

Voys: *La petit Marie*

Muskadelle droppe! 'Druppels van muskadelwijn': als omschrijving voor wijn. In de bron
 nieuwe regel na Muskadelle.

Coppe,
 [Schaale]
 Roemers en Bokale
 Strale 'Stralen, schitteren.'
 Schoonder als de Son
 Wanneer die staen en pronken,
 Vol geschonken
 Uyt de beste Ton!
 Gy zyt de Ziel van mijn vermaak,
 Wanneer ik maer een Pintje van u kraak, Kraken voor 'ledigen.'
 Met smaek!
 Wijn, ed'le wijn,
 Die al de pijn,
 En sorg uit mijn jonk hert verdwijnen doet,
 Wat geeft gy myn een hert vol moed!
 Een stoop, twee, drie,
 Maekt dat ik geen gevaer,
 Hoe zwaer, 'Hoe zwaar ook.'
 Ontsie Editie De Groot 1710: Onder u.
 Noch vlie.

[Myn autae, myn waarde]

Voys: *Son Mili tormente*

1.

Myn Autae, mijn waarde,
 Ach, schat-kist op d' Aerde,
 o Schoone, o Schoone Godinne!
 Als ik uwe Oogen
 Aenzie, vol vermoogen,
 Soo voel ik, soo voel ik Van binnen. Strikt genomen misschien elliptisch. Bedoeld is ongetwijfeld: 'dan koester ik hevige gevoelens van binnen.'

2.

Op 't hoogste der Minne
 Offer ik mijn sinne. Namelijk op het altaar.
 Wat helpt mijn, wat helpt mijn Dit schreyen?
 Waer toe dus te zuchten,
 Want ik geniet geen vruchten
 Van die ik, van die ik Quam vlyen.

3.

Sy vlugt uyt mijn oogen
 En heeft geen meedogen,
 Schoon ik haer, schoon ik haer Met zuchten
 Quam uytten mijn klagen,
 By nagten en dagen.
 Maer gy gaet, maer gy gaet Nu vlugten. De overgang van tekst óver de geliefde ('zij') naar tót de geliefde ('gij') is opvallend.

Min-Gezang en Tegen-Zang

Voys: *O Doelwit van de Min*

1.

‘Soet Zieltje, daer de Min

Sig zoo volmaekt laet vinden, Hetzelfde rijmwoord als in regel 5; corruptie voor ‘binden’?

U Oogjes zijn 't waer in

De zielen zich verblinde.

Het schoonst dat men kan vinden,

Zijt gy, ô Engelin!

Doen ik eens u Lipjens drukte,

Ach, wat zoetheit my verrukte: Bron: verrukke.

Noyt vermaek, Noyt vermaek Scheen oit soo groot

Als 't geen dat ik genoot.

2.

Een Kusjen en geen meer

Wil ik u somtijds vergen.

Mijn lusjes zyn zoo teer,

Ik kanse niet verbergen.

De lusjes die my tergen,

Engelin, die komen weer.

'k Wou wel eens een Kusje steelen

Maer het moest u niet verveelen.

Ach Filis, Ach Filis, Ey, sta mijn toe

Dat ik myn Lust voldoe.’

Tegen-Zang

3.

‘Schoon dat gy mijn al prijst,
 Daar is niet mee te winnen.
 Ik bid u doch, verryst, Het beeld is dat van de minnaar die geknield ligt.
 En wilt een ander Minnen.
 Gy schijnt bedroeft van zinnen
 Wyl men u dit Vonnis wyst, Strikt genomen heeft de regel een dubbele voorslag.
 Want gy kunt mijn niet behagen
 Schoon gy Vryde alle dagen.
 Daarom keert, Daarom keert En stelt dees Min
 Maar vryelijk uyt uw zin.

4.

Gy De strofe gebruikt tot regel 8 dezelfde rijmwoorden als strofe 2. krijgt geen Bron: een. De lezing van de editie Leeuwarden. Kusje meer,
 Wilt mijn niet langer tergen.
 Mijn Min die is te teer,
 Sy sou sig gaan verbergen.
 Wilt ook u lusjens vergen
 Dat Bron: Dan. De lezing van de editie Leeuwarden. sy komen nimmer weer:
 Want dat gy een Kus soud steele
 Sal noch kan mijn hert niet veele.
 Gy en sult, Gy en sult Oyt dese eer Editie De Groot 1710: dese keer.
 Genieten nimmermeer.’

Minnaers Liedt

Op een schoone Voys

1.

Gy siet vrolyk de herten in pyn,
 Wilt niet minnend' maer vriendelik zijn,
 En wanneerje de tanden doet wateren
 Door een klein teekentje van uwe gunst,
 Werkt, 'Bewerkstelligt.' als gy myn doet lacchen en schateren,
 Dat onverschilltheit is de grooste kunst.

2.

't Is uw jonkheid en brave gestalt,
 't Is u schoonheid daer gy soo op bralt!
 Gy woud datse Namelijk de jeugd en het knappe uiterlijk. u de sinnen betoveren,
 Dat u bekoorlijkheid ons wetten stelt.
 Maer wat baat het een Ziel te verooveren
 Die gy niet houden wilt in u geweld. De nadruk ligt op houden: 'die u niet blijvend in uw macht
 wilt houden.'

3.

Denkt, ô Silvia, denkt op de tyt, Silvia ontbreekt in de editie 1711.
 Denkt dat alles op aerden verslyt,
 Denkt dat de lente geeft blommen en bladeren,
 Denkt dat men Somers leckere vruchten plukt,
 Maer als de Herfst en Winter komt naderen,
 Dan alles is verrot en afgeplukt.

4.

Merkt u Lenten dan wysselijk aen ' Wees u bewust dan van uw lente.'
 Als gy de Somer voor handen hebt staan.
 Wacht u voor ongevoeglijk te dartelen
 Als gy een Minnaer om u lyden ziet,

Want al meent gy Bron: neemt hy. de Min te ontspartelen,
't Is voor een tyd, maer 't duert voor eeuwig niet.

5.

Merkt dan dat gy de Minnaer besint, 'Let er dan op dat je aandacht voor je minnaar hebt.'
Eer dat u Herfst of Winter begint,
Want als dan van Liefde te handelen: 'Want u pas dán op de liefde te richten.'
'k Stel 't aen u oordeel of 't wel voegen zou!
'k Meen, gy soud 'er u Minnaer sien wandelen
En blyven zitten, Vryster, Weeuw, nog Vrou.

Minne-Liedt

Voys: *Courante la Reyne Nouvelle*

1.

Als het hert door getrouwe Liefde sterft,
Wat sal 't u, moorderesse, dan baten!
En als de Ziel het Lichaem moet verlaten
Indien ik geenen troost verwerf!
Als Bron: Al. het hert van getrouwe Liefde sterft,
Wat sal 't u moorderesse dan baten.

2.

Gy weet dat u toekomt mijn hert
En gy kent mijn getrouwe Liefde.
Ag, dat ik u geliefde! 'Welgevallig was.'
Maer nu zoo loont gy my met smert,
En gy weet dat u toe komt mijn hert
En gy kent mijn getrouwe liefde.

3.
 Liever wil ik sterven van u handt
 Als dat ik sonder u zou leven.
 Ag, moet ik u begeven?
 Gy staet dog in mijn hert geplant.
 Liever wil ik sterven van uw handt
 Als dat ik sonder u zou leven.

[guirlande]

Minnende Zamenspraak

Stem: *Van de Wasser*

1.
 ‘Aerdsche Godinne,
 Aengename brave Maagt,
 Doel van mijn verliefde Sinnen,
 Die mijn teere Ziel behaagt:
 Seg eens, wie bekoort gy niet
 Die uw schoonheid maer aenziet?
 Seeker, 'k moet u eeuwig minnen
 Schoon 't u strafheid ‘Onwelwillendheid.’ mijn verbiedt.’

2.
 ‘Ey, ey, loop henen!
 'k Heb in 't minste geen vermaak
 In uw woorden zonder meenen
 En uw praatjes voor de vaak.
 Vryers, vryers, in der daat,
 Want het uytterlijk gelaat
 - Suchten, steenen, klagen, weenen -
 Haer niet eens ter herten gaet.’ ‘Is niet echt gemeend.’ De editie Crajenschot heeft: vryers,
 ruyers, in der daat. Als dit de oorspronkelijke lezing is, is de betekenis misschien: ‘Vrijers zijn
 inderdaad onruststokers, want wat ze tonen (...) menen ze niet van harte.’ Een uitdrukking
 ‘vrijers, ruiers’ is voor zover bekend niet elders geattesteerd. Een alternatieve mogelijkheid is:
 ‘vrijers, schreiers’ – een uitdrukking die men overigens niet in de woordenboeken terugvind.

3.

‘Soud gy geloven
 Dat ik door ontrouwe Min
 Soek uw teere hert te rooven?
 Neen, mijn schoonste Engelin!
 Proef, ag Lief, ag, proef my maer:
 Schoon dat liep mijn lyf gevaar,
 Nimmer sal dat vier verdoven
 Al was lijden nog zo zwaer.’

4.

‘Tussen het zeggen
 En het doen is onderscheyt,
 Even als de bergen leggen
 Tussen 't Zuyd en Noord verspreyt.
 Als den Vogel-vanger zet
 Het arglistig Garen-net,
 Schuylt hy achter heg en struyken
 Tot het Beesjen is in 't Net.’

5.

‘Eer sal den Hemel
 Plett'ren Zaat en Land en Volk,
 Eer sal 't cierlyk Pluym-gewemel
 Nestelen in een dorre kolk,
 Eer een logge Walvis vloog:
 Eer ik u, mijn Lief, bedroog,
 Sal den aldergrootsten Kemel
 Gaen door 't kleinste Naalden oog’,

6.

‘Hoe zwaarder eeden,
 Hoe veel lichter van waardy! ‘Van waarde.’
 Zet die leuren ‘Beuzelarijen.’ en gebeden,
 Met dit zweeren aen een zy.
 Vryers, met u eeden loop! ‘Loop heen.’

Eeden die zijn heel goet koop.
 Wilt die aen geen Maagt besteden,
 Duysent hebjer op een hoop.'

7.

'Moet ik dan dragen
 Smaatheid, 'Smaad.' straf, of and're schult,
 Of hebt gy alleen behagen
 In den toets van mijn gedult? 'Of wil je alleen mijn geduld uitproberen.'
 Wel, ik sal langmoedig zijn.
 'k Hoop dat nog u Sonne-schyn
 Eyndelijk eens op mijn sal dagen:
 Hoop van gunst en voelt geen pijn.'

8.

'Gy draagt geen lijden,
 Smaatheyt, schult, of and're straf.
 Ben ik vier, soo wilt my mijden,
 Brand ik u, gaat van my af.
 Want of ik u schoon getrouw,
 Ik u eynd'lijk dan nog sou
 Als een gladden draat afsnyden,
 Want ik heb geen sin in jou.'

9.

'k Kan 't niet verkroppen,
 't Hert en Ziel leit my en beeft. 'Ligt mij te beven.'
 Voelt eens hoe mijn ad'ren kloppen!
 Ag, mijn Asem my begeeft!
 Ag, ag, ag, dat zijn geen reën 'Dat is niet redelijk.'
 Dat gy altyd roep van neen.
 Sels een Key door 't droppen. Elliptisch: 'wordt uitgehold. ' Het bekende Ovidius-citaat. De
 regel past niet in het metrum. Misschien is 'holt uit' o.i.d. uitgevallen.
 Zijt gy harder dan een Steen?'

Hedendaagse Liefde

Stem: *'s Winters wil ik van de Liefde spreken*

1.

Cupido, Venus dartel Wigje,
 Berooft van Schepter en van Kroon,
 Leg af uw Boogje met uw Schigje:
 De Munt-Godin zit op uw Throon.
 Leg af uw Boogje met uw Schigje:
 De Munt-godin zit op uw Throon.

2.

Laet Vrouw-Natuur van u vry pronken
 Met een volmaakt geschapen beelt, 'Laat Vrouw Natuur wat u betreft rustig pronken met een
 volmaakt geschapen schoonheid.'
 Het kan geen herte meer ontfonken:
 Het gelt alleen de liefde teelt. 'Alleen geld weet liefde te wekken.'
 Het kan geen herte meer ontfonken:
 Het gelt alleen de liefde teelt.

3.

De Deugt, wel waardig om te loven,
 Verzelster van oprechte Min,
 Siet men nu t'eenemaal verschoven: De deugd is volledig van zijn plaats beroofd.
 De Gelt zucht keert nu yders sin. Alleen geldzucht telt nog.
 Siet men nu t'eenemaal verschoven:
 De Gelt zucht keert nu yders sin.

4.

Verstant en deftig redeneren,
 Wel eer by yder een ge-eert,
 Siet men eylaas de rug toe keeren:
 Het gelt maakt yder een geleert.
 Siet men eylaas de rug toe keeren,
 Het gelt maakt yder een geleert.

5.
 Weg dan met siennelijke Letterlijk: 'die men kan zien', 'welgeschapen.' Editie 1711: sinnelijke.
 leeden,
 Met deugt en schranderheid van geest:
 Die Gelt heeft, word hier aengebden,
 Al was hy plomper als een beest.
 Die Gelt heeft word hier aengebden,
 Al was hy plomper als een beest.

Minne-Klagt

1,
 Gelijk de Beekjes vloejen
 Met een stantvaste vloed,
 Soo sal de Min steeds groeyen
 Binnen in mijn gemoed.
 Ag, ag, hoe soet zyn de boeyen
 Die mijn de liefde doet!

2.
 Wel, waerom soo soud ik dan vlugten
 Voor de geen dien ik bemin?
 Dat soud mijn jonk hert doen zugten,
 Daer ik geen troost en verwin.
 Ag, ag, wat zyn dat genugten!
 Niet is zoo soet als de Min.

3.
 Filis, in 't ruysen der bladeren,
 Daer een klein beekje doorvloeit,
 Laet ons te samen vergaderen
 Daer het kruyd weeldrig groeit.
 Ag, ag, komt laet ons dan naderen Editie De Groot 1710: paderen, 'plattreden.'
 Daer het gras weeldrig groeit. De slotwoorden herhalen de slotwoorden van regel 4. In de editie
 Crajenschot is deze situatie deels vermeden via het rijmwoord bloeid .

Herders-Gesangh

1.

‘Waer mag mijn schoone Laura zyn,
 Dat ik haer niet en In de editie 1711 ontbreekt en. In de editie Leeuwarden: kan. Editie De Groot
 1710: niet en sien. sien.
 Ik gaen door bos en haagen, sy gaet vlien.
 Ik wil mijn spoen
 Al door het groen
 Al om myn schonen Engelin haer wil te doen
 En voegen my Al aen haer Sy. In de andere strofen op deze plaats geen binnenrijm.
 Sy singt en is zeer bly,
 Haer helder keeltje klinkt
 Dat het door het bos heen dringt.
 't Gediert
 Dat zwiert
 En maakt geluit: In de andere strofen op deze plaats een binnenrijm.
 Het is al om t'eeren mijn schoone Laura Bruit.

2.

Vind ik u hier, ô Laura schoon,
 Onder dees groene Boom!
 Myn hert en ziel die heeft by u gewoont,
 Ja dag en nagt,
 Seer onverwagt,
 Speelt gy, ô schoon Godin, gestaag in myn gedagt.
 Mogt ik van u Eens troost ontfaan,
 Al myn quelling was gedaen!
 Mogt ik op u lipjes zoet
 U geven een kusje goet!
 'k Verdwyn Voor 'ik verga' o.i.d.
 Van pyn,
 Van Min, Godin,
 En dat om uwent wil, myn schoonste Engelin!'

3.

‘Tyter, ik hoor u Minne klagt
 Die gy doet dag en nagt.
 't Schynt dat gy in de liefde heel versmagt...'
 ‘En hoort gy niet
 Mijn klagten? Ziet!’ Ik vat 3:5 en 6 op als tekst van de aanbidders.

'...En brengt de Maagden door het vleyen in 't verdriet.
 Toont dat gy een trouw Minnaer zyt,
 Ik sal u maken verblyd.
 Gunt my uw echte Trouw,
 'k Sal u zijn een waerde Vrouw.
 Daer is mijn hand
 Tot een pand.'
 'Waerde Bruidt, Tot besluit,
 Hier mee is al mijn klagen en mijn droefheid uit.'

Engels Air

1.
 Het Kusje dat ik laast van uwe Lipjes
 Ontstal, die vreucht was Nectar aen mijn mont.
 Het Ambrosijn van die Coraale tipjes, Tipjes als metoniem voor 'lipjes.'
 Ag mijn Filemeen, is balzem voor mijn mont! Zo in alle bronnen, met uitzondering van de
 editie De Groot 1726: wont.
2.
 Hoe joeg mijn Hert wanneer ik steelswys plukte
 Die Honing-douw! Noit was ik meer verheugt
 Doen ik myn mond aen uwe Lipjes drukte. 'Dan toen', etc.
 Gestrengeld om uw hals, smolt ik van zoete vreugt.
3.
 Gy zocht t'ontworstelen, myn zoeten Engel,
 Gy waart te zwak de Min te wederstaen.
 Ik wierd geholpen van die kleine Bengel,
 Maer 't Boefje Editie De Groot 1710: Maar Baasje. loeg wanneer ik had gedaen.
4.
 Hy scheen vergramt, maer 't schynt dat Venus Wigje
 Sal maken dat ik u omhelsen mag 'Voorheen leek hij ontstemd, maar nu', etc.

En u treffen met sijn vergulde schigje, 'En u zal treffen.'
 En gy dan vluchten sult voor myn ontzag. 'Uit vrees voor mij' - enigszins ongerijmd.

Nieuwe Minnaers Klagt

1.

Ach mijn Schoone, mijn Beminde,
 Troost mijn in dees droeven staat,
 Want by u is troost te vinden
 Die 't Verstant te boven gaet.
 Gy alleen kunt mijn genesen
 En verheugen mijn gemoet,
 Hoe zoud gy dan bitter wesen
 Daer gy zyt het zoetste zoet.

2.

Hoe zoud gy mijn kunnen haten
 Daer ik u zoo trouw bemin,
 Daer ik u noit sal verlaten,
 En noit stellen uit mijn zin.
 Voor dat mijn de doot sal scheiden,
 Eer verlaet ik u dog niet.
 Aenhoort mijn klagtig lijden Editie Leeuwarden: Aenhoort doch. Editie De Groot 1710: Aanhoord
 myn klagten, aansiet mijn lyden.
 Dat om uwent wil geschiet.

3.

Min die doet ons Hert verteeren
 Door het weygeren van het zoet,
 Min die doet ons vleyen leeren
 En baard ons veel tegenspoet.
 Door haer uit-gespanne netten
 Vangt sy ons in veel verdriet.
 Sy is wreed en stelt ons wetten,
 Maakt ons Slaaf, als sy 't gebiedt.

4.

Laten wy de Liefde haten, Bron: harten. De lezing van de editie Leeuwarden.

Vlieden wy dat groot gevaer.

Min die speelt by allen Staten

Menig grol zo droef en naer, Ze haalt in allerlei omstandigheden onaangename grappen uit.

En, in wreetheid uitgelaten, 'In teugelloze wreedheid.'

Brengt veel Minnaers in gevaer.

Laten wy de Liefde haten,

Vlieden wy dat groot gevaer. Herhaling van de eerste regels van de strofe.

Klagende Minnaer

1.

Vlied, snelle winden, haest 'Snel.' voorheen,

Na Carileen!

Bruyst, schommelt zoetjes, bracke stroom,

Met zuydervlaagjes

Dan hoog, dan laagies,

Tuygt dat ik koom!

2.

O soete golfjes van de Meer, De Haarlemmermeer?

Spoelt op en neer!

Y, blauwe Tye, drijft u vloet Bron: Tye-drijft. De lezing van de editie De Groot 1710 - 'IJ, blauw getij,!' etc.

En d'Eyeke Boomen

En snelle stroomen

Eens ruisen doet!

3.

Spoelt zagjes tegen het zwacke riet,

Tot dat sy siet

Mijn uitgespannen zeiltjes staen

Door gunst der stroomen

Voorwind afkomen

Met Min belaeen

4.

Wanneer ik kom daar het oog fijn Namelijk het oog van de geliefde. Editie De Groot 1710:

Wanneer ik kom ter plaats daar zy zyn.

Sal sien na mijn:

Soo stiert mijn tong, O God Jupyn,
 Dat sy met reeden
 Mag aangebeeden
 Werden van myn!

5.
 Eerbiedig val ik haer te voet,
 Met heusse groet
 En klagten van mijn sware pyn,
 Opdat, met lusjes,
 Drie soete kusjes
 Mijn welkom zijn.

Een Ander

1.
 Ach, hoe wreed is 't als men mind
 En geen mededogen vind!
 Gy kunt, bloemen, bos en hagen,
 Van mijn leed getuigenis dragen,
 Gy ziet dagelyks mijn verdriet,
 En hoe Damon voor mijn vliet.
 En hoe Damon voor mijn, En hoe Damon voor myn vliet.

2.
 Die tot lijden is geteeld,
 Werd noyt van 't geluk gestreeld.
 Dan komt ons de min-God plagen,
 Elk is slaef na sijn behagen. Sc. het behagen van de minnegod.
 Hy lagt selfs 'Zelf.' met ons verdriet
 En agt al ons klagen niet.
 En agt al ons klagen, En agt al ons klagen niet.

Sang

Op de Wijse: *De traentjes die sy weende, die deden den Ruiter wee*

1.

O wel vernoegde sinnen,
 Wat zeit gy vol van heil,
 Die om geen mallend 'Dwaas.' minnen
 Hebt uwe vryheid veil!

2.

Hoe vlieten uwe dagen
 In soete rust voorby,
 Daer 'Terwijl' minnaers druckig 'Terneergeslagen.' klagen
 En nimmer naeuw 'Bijna nooit.' zyn bly.

3.

Hoe gae ik onbekommert
 Langs dese lieve laen
 Die, dik en dicht belommert,
 My lief koost met haer blaen!

4.

Ik slaep de nagies over,
 En 's morgens, slapens moe,
 Soo groet my lof en loover
 En alles lagt my toe.

5.

Ik sie de Sonne-stralen
 Verrysen met geneugt,
 Ik sie die weder daelen
 Met even groote vreugt.

6.

Daer mijn gespelen sugten
 En bang en byster sien,

Daer ben Editie 1711: kon; editie Leeuwarden kom. ik vol van klugten,
Doe alle droefheit vlien.

7.
Daer 't haer verdriet te leven,
Lust my mijn leven wel:
Daer min haer wetten geven
Komt, ik hem wetten stel.

8.
Ik haet gediensigheden
Die, onder ootmoets schyn,
Gebieden door gebeden
En Meester daetlyk zijn.

9.
Weg met vergulde banden
Die, maer van buiten schoon,
Een vryen staet verpanden
Om sulken slegten loon.

10.
Dies hoed u, mijn gedagten,
Dat niemant u die rooft. De vrije staat.
Soo hoeft gij niet te wagten
Eens anders heerschend hoofd.

Vermakelyk Drink-Lied

1.
Siet Tewis met sijn Vryster
Spanseeren door het groen:
'Jonkman gy bent te bijster,
Verslingert in uw doen. Na doen in de bron geen witregel.

2.
Ik hou het met Jaep en Piet,

Die zitten in de Kroeg,
 En hebben geen verdriet,
 Van 's nagts tot 's morgens vroeg,
 Van 's nagts tot 's morgen vroeg.'

3.
 Sa, laet ons dan maer drinken
 Een frisse Roemer Wijn,
 En laet Kannen en Glasen klinken,
 't Sal dan wel beter zijn.

4.
 Want Vader Noach heeft ook dat
 Wel eer beleeft, dat hy was vol en sat,
 Van 't eedele Bacchus nat,
 Van 't eedele Bacchus nat.

Lied aan Cloris

1.
 'Ach, hoe zoet is, Cloris, nu te minnen,
 Hoe zoet is te sijn uw, De uwe. Vriendinne!
 Want als op u speelt myn oog gewemel,
 Dunkt my dat myn Ziel is in de Hemel.'

2.
 'Minnaer laet dees reden dog wat varen
 Want sy mijn jeugdig hert bezwaren,
 Want de minnaers woorden die zoo vleien
 Syn maer om een meisjen te verleien.'

3.
 'Ver moet van myn zyn, schoon lief gepresen,
 Dat ik u sou een bedrieger wesen.

Neen, mijn Cloris, ik sal u beschermen
En behoeden in beide mijn armen.'

4.

'Jongman, ey, dat zyn niet uw gedagten,
Daerom ik dees woorden niet wil agten:
Want als gy myn eertje maer kond steelen,
Dan zoo liet gy myn voor eeuwig queelen.' In een treurige toestand verkeren.

5.

'Liefste Lief, ik sweer u by al de Boomen
Die hier staen by al de water-stroomen,
Son en Maen die zyn getuigen meden,
Dat ik u min in eerbaerheden.'

6.

'Valschen Minnaer, staakt dit droevig klagen
Hoe soud gy mijn Liefde kunnen dragen, 'Hoe zou u mij liefde kunnen toedragen.'
Daer gy hebt een ander Lief verkooren
Die gy lang gevryt hebt van te vooren.'

7.

'Dat en sal de Hemel niet gedoogen,
Dat ik Alle vroege bronnen lezen hier u. Ik volg de lezing van de editie Crajenschot. sal een
ander liefde toogen!
Noit geen Harderin sprak ik ik toegevoegd uit de editie 1711. voor desen,
Als gy, Cloris, die mijn Bruid sult wesen.'

8.

'Soo dit waer is, ô mijn lieve Herder,
Wil ik vlugten van u dan niet verder.
'k Sal u groote trouheid gaen betoonen
En uw liefd met weder liefde kroonen.'

9.

'Liefste Lief, gy komt mijn hert verquicken,
Dat daer scheen in tranen te versticken.
Als den Morgen zon gaet ligt ophalen,
Hebt gy my verligt met uwe stralen.' Bedoeld is ongetwijfeld: 'Zoals de morgenzon, die,' etc.

10.

‘Minnaer, door uw getrouwe Editie De Groot 1710: ontrouwe. Minnen
 Hebt gy ook mijn hert ontstelt van binnen.
 Als den Zeylsteen ‘Magneet.’ trekt gy mijn gedachten
 Die naer uwe gunst en liefde trachten.’

11.

‘Komt dan Cloris, Maget uitverkooren,
 Komt dan, tweede Ziel van mijn gebooren!
 Komt dan liefste Lief, mijn waerde Vrouwe,
 Neemt dees rink met diamant op Trouwe.’

12.

‘Ag mijn Harder, mijnen Beminden,
 'k Sal my door de Trouw nu aen u binden.
 Ziet, daer is mijn hand, Minnaer gepresen.
 Gy mijn Troost en ik u Vreugt sal wesen.’

Vreugdeloos Vryster-lied

Stemme: *Het daget uit den Oosten*

1.

Al was al 't soet in 't minnen
 Dat minne-lust belooft, ‘Al was het minnen net zo zoet als de minnelust belooft.’
 Nog wil ik niet beginnen:
 't Wort by my niet geloof.
 Nog wil ik 't niet beginnen, niet beginnen.

2.

Ik Vanaf hier in de bron de hele tekst gecursiveerd. min de gulde vryheit
 En eigen heerschappy,
 Sluit uit de geile togten,
 Besluit mijn wensch in my.
 Sluit uit de geile togten, geile togten.

3.

De knegjes mogen praten,
 Haer praet ik niet verstaen,
 Haer vleien ik niet agte,
 Haer doen geen gade slae.
 Haer vleien ik niet agte, ik niet agte.

4.

Beloften sy mee gecken, 'Zij spotten met beloften.'
 Haer trouw haer niet en bind,
 Haer liefde sijn maer woorden,
 Haer woorden niet als wind.
 Haer liefde sijn maer woorden, sijn maer woorden.

5.

Het minnen is regt mallen,
 Een ingebeelde gril,
 Een kint van lust en leegheit,
 Een dertel wulpse wil.
 Een kint van lust en leegheit, lust en leegheit.

6.

Soo lang in my de reden 'De rede.'
 Bestiert den Herbestoom, Niet in WNT. Het beeld is wel duidelijk: de reden beteugelt het brein.
 Sal nooit in mijn jonk hertje
 Die gast sijn welle koom.
 Sal nooit in mijn jonk hertje, mijn jonk hertje.

7.

Want waarom soud ik willen
 Dat, als 't al best valt uit, 'In het beste geval.'
 My maekt van los gebonden,
 My aen een Trouwblok Het huwelijk als een 'blok aan het been.' sluit.
 My maekt van los gebonden, los gebonden.

8.

Dus laet my veilig vlieden
 De bij-naem van een Vrouw,
 Gekogt met korte vreugde,
 Betaelt met lang berouw.
 Gekogt met korte vreugde, korte vreugde.

TEGEN-ZANG

9.

Al In de bron cursief weergegeven. 't soet is wel in 't minnen
 Dat minne lust belooft,
 Maar wat men niet besinnen 'Begrijpen.'
 Kan, wert nooit regt geloof.
 Maar wat men niet besinnen, kan besinnen.

10.

Wat is 't dog van de vryheit?
 De regte heerschappy
 Bestaet in eygen wooning,
 Daer is men immers vry.
 Bestaet in eigen wooning, eigen wooning.

11.

De meisjes mogen praten,
 Haer praet die vliegt daer heen,
 De daden die betoonen
 't Wanneer sy sijn gevreen.
 De daden die betoonen 't, die betoonen 't.

12.

Beloven is geen gekken.
 Ons trouw ons t'samen bint.
 De liefde klemt door woorden,
 Die woorden zijn geen wint.
 De liefde klemt door woorden, klemt door woorden.

13.

Het minnen is geen mallen,
 Nog ingebeeelde gril.
 Het kittelt onse sieltjes,
 't Betoovert onse wil.
 Het kittelt onse sieltjes, onse sieltjes.

14.

Soo haest in my de reden
 Sloeg hant aen hersentoom,

Was straks in mijn jonk hertje
 Die gast heel wellekoom.
 Was straks in mijn jonk hertje, mijn jonk hertje.

15.
 Want waerom niet te willen
 Dat, hoe het ook valt uit,
 Ons hoeft verciert ten minsten
 Met 't kroontje van de Bruit.
 Ons hoeft verciert ten minsten, ja ten minsten.

16.
 Dus laet my niet meer vlieden
 De by naem van een vrouw,
 Gekogt met reine minne,
 Betaelt met waare trouw.
 Gekogt met reine minne, reyne minne.

Bruilofs-Gezang

Stem: *Als 't begint*

1.
 Wat is het een heerlijk leven
 De Bruidegom en Bruid te zyn
 En te drinken de koele wijn,
 En te drinken de koele wijn.
 Men dunkt, 'Me dunkt.' men zouder expres om Trouwen,
 Om ook een reisje Bruiloft t' houwe.
 Speelnootjes, volgt de Bruit, 'Doe net als de bruid.'
 Wilje wel doen, zoo scheid 'er niet uit. Een aanmoediging aan de aanwezige meisjes, de vriendinnen van de bruid.

2.
 De eerste mens en Eva
 Die Trouden met malkaer:
 Wil je wel doen, zoo volgt haer naer,
 Wilje wel doen, zo volgt haer naar.

Want hadden 't ons ouders niet gedaen,
 Wy hadden niet eens te Bruiloft gegaen.
 Speelnootjes volgt de Bruit,
 Wilje wel doen, soo scheid 'er niet uit.

3.

Ik ben daer in verwondert
 Dat gy uw groene tyt
 Zoo in eensaemheid verslyt, Editie De Groot 1710: Dat gy u groene tyd verslyt / Zoo in een
 eensaamheid verslyt.
 Zoo in eensaemheit verslyt.
 Uw Moeder heeft u ter wereld gebragt,
 't Is billik dat je daer ook na tragt.
 Speelnootjes, volgt de Bruyt,
 Wilje wel doen zoo scheiter niet uit.

4.

Dat zoenen, dat kussen en streelen,
 Het omarmen in het Bet,
 Dat 's winters de kouw belet,
 Dat 's winters de kouw belet!
 Daerom is 't treffelyk wel geseid:
 Ten deugd niet datje alleenig leid.
 Speelnootjes, volgt de Bruit,
 Wilje wel doen zoo scheid'er niet uit.

5.

Nu wens ik Bruid en Bruidegom
 Een Poppetje binnen het Jaer,
 Kan het niet toe, 'Als dat niet genoeg is.' ik wens 'er een Paer, etc.
 Want het is zeker, dat door het by slapen
 Den Mensch sijn selfs zoekt na te apen.
 Speelnootjes, volgt de Bruit,
 Wilje wel doen, en scheid 'er niet uit.

6.

Avoes, 'Proost.' op die conditie
 Een Glaesje frisse wyn!

Dat 'er haest weer een Bruidje mag zijn,
 Dat 'er haest weer een Bruidje mag zijn.
 En als een Glaesje is uitgedronken,
 Dan eens gekust en weer ingeschonken!
 Speelnootjes, volgt de Bruit,
 Wilje wel doen, soo scheid 'er niet uit.

[Lestmael in 't krieken al vanne den dagen]

Stem: 't Schynt dat mijn Sieltje sijn etc.

1.

Lestmael, in 't krieken al vanne den dagen
 Als 'er de Sonne sijn ryzen quam doen, Opmerkelijk formulering voor 'opging.'
 Ging ik mijn Schapen te veldewaerts jagen
 Om in het bedouwde Gras te voen. 'Grazen.'
 Ik leidze Voor: 'leidde ze.' zoetjes aen een water kant,
 Daar ik myn soete Herderinne vant,
 Dien ik met eenen aengenamen lag De haren rijzen je ten berge!
 Doen heb geboden eenen goeden dag.

2.

Ik zeide: 'Wel zoete Herderinne,
 Waer wilje alsoo vroeg na toe.
 Rust dog een weinig, mijn zoete Vrindinne.'
 'Neen', seidse, 'Harder, ik ben nog niet moe,
 Den dag genaekt 'er, ik en ruste nog niet.'
 Maer op het lest zy haer gezeggen liet.
 Daer vonden sy eene bequame stee,
 Daer gingen zy stil rusten met haer twee. Traditionele formulering. De tekst schiet van een ik-verteller naar een externe verteller.

3.

Daer gingen sy beide zitten en rusten
 Aan eenen klaren water-kant,

Daer hy zyn Liefje wel duizentmael kusten,
 Daer hy zyn zoet vermaek in vant.
 Hy ley zijn Hoofje in zijn soete Liefs schoot
 En met zyn handen op haer Borsjes bloot.
 Daer lagen de twee tot aene den dag
 Dat men de Sonne uyt het Zuiden zag. ‘Totdat de zon in het zuiden stond, ‘ d.w.z. ‘tot het
 midden van de dag.’ De tekst is doorschoten met traditionele elementen.

4.

Doe wouder mijn Herdinnetje scheidten En weer terug naar een ik-verteller.
 En met haer Schaepjes heenen gaen.
 Ik zy: ‘Herderinne, wilt noch wat beiden
 En laet het vry op Philander staen. ‘Laat het rustig over een Philander.’
 Ik salze dryven over Berg en Dal
 Alwaer het mijn Princes believe sal.
 Ik sal 'er ze leiden en brengen in rust
 Aldaer het mijne Herderinne lust.’

5.

Sy seide: ‘Wel Harder, wilt gijse dryven,
 Drijftse vry aen mijn Vaders Hof.
 Ik sal hier soo lang wagten en blijven.’
 En daer mee soo nam hy oorelof, En weer naar een externe verteller.
 Daer mede soo nam hy sijn afscheid,
 En met een kusje haer adieu geseit.
 Hy zeide: ‘Wel Liefste, na de Sonne-schijn
 Soo sal ik weder by mijn Engel zijn.’

Van 't Vryen

Stem: *Als 't Begint*

1.

'k Heb den bras 'Genoeg.' van 't luysige 'Ellendige' vryen.
 Meisjes, ik packer mijn spilletjes op! 'Ik pak mijn biezen.'
 Truitjen is wel een geestige Pop
 En ik hebse wel meugen lyen,
 Maer de Kermis is gedaen. Wij zouden misschien eerder zeggen: 'Het feest is over.'
 'k Heb den bras van 't Vryen gaen.

2.

'k Setten 't mijn Truytje opper conscientie Hij stelde haar een gewetensvraag.
 En ik zey: 'Jy moeder aen', 'Je moet er aan geloven' (aan het huwelijk).
 Maer zy sey: 'Gy meugt wel gaen,
 Trouwen dat is 'er maer poenitentie. 'Een straf.'
 Als de Bruid is in de Schuit, In het huwelijksbootje.
 Is 't vleyen en beloven uit.'

3.

'k Sei: 'Mijn Lief, mijn blaasje met boonen, 'Mijn rammelaartje.' Hij kiest deze uitdrukking
 ook om aan te geven dat ze hem aan het schrikken heeft gemaakt.
 Mijn gesuikerde Ryst en Bry,
 Datje wist 'Als je eens wist.' wat dat ik ly,
 Om uw schoone karnate koonen!
 Ik zugt, ik ween, ik klaag, ik snik,
 Schiet al mijn ingewant aen stik.' 'Aan stukken.'

4.

Maer de Meit en wou me niet hooren
 En zy zette haer mond zoo scheef
 Of 'er een Vis teef 'Viswijf.' op haer keef Van 'kijven.'
 En doe gaf ik de moet verlooren
 En ik dachte, 't is al te mal,
 Die niet en wil, die niet en zal.

5.

'k Sette mijn hertje op goe gronde: Iets als: 'Ik hervond mijn gezonde verstand.'

Ik zettent Heilicken uit myn zin

En ik denck 'er zoo veel om de min

Even als om een gedroogde Koe-stronde. De tekst gaat over in de o.t.t.: 'En ik besteed net zo veel aandacht aan de liefde als aan een gedroogde koeienvla.'

Ik zetten het minnen en Vryery

Met al dat resje aan een zey.

6.

Vryers die er gaen zuchten en treuren

Dat s' er uyt sien als een magere Sprot

Of een beschimmelde Rommel pot:

Denkt niet om de leuren en scheuren 'Misère.' De uitdrukking 'leuren en scheuren' niet in WNT.

Die de Meisjes u brengen in 't hoofd,

Datmen je sinnetjes niet en roof. Editie De Groot 1710: Datze je sinnetjes niet en berooft.

7.

'k Sag er gisteren een dieder zyn leden,

Handen en voeten en hoofd en staert,

Heele Jaertjes hadde gespaert,

Om een moy Meisje, die hy met Eeden,

Vieriglick vryden en hadde bemint.

Schoon hy al klaegde: 'Ach Troosje, mijn kint!' Onduidelijk.

8.

En hy kreeg de zak deur zyn loopen; 'Hij kreeg de zak voor zijn vrijen.'

En hy storte een tranen bron,

En hy klaegde zoo veel als hy kon,

Storte Tranen met heele stopen, 'Kannen.'

't Was met deerenis aen te zien,

Al was een Mensch zoo hart als een stien.

Amoureuus Gezang

Stem: *Als 't Begint*

1.

'O Galathe, mijn schoone Veld-godin,
Hoe speelt gy dag en nacht in mynen sin!
Wat zijn 't voor kusjes,
Wat zijn 't voor lusjes
Die my zoo zoetjes vallen in myn zin.' Hij stelt zich het liefdesgenot voor dat hij bij haar zal vinden.

2.

'Gy zyt de Maegt die mijn jonk hert behaagt.
Wy moeten scheiden, 't wert van ons beklaegt, Een plotselinge wending.
Wy moeten scheiden
Sonder verbeiden,
Adieu schoon Liefje, tot het ons weder slaegt.

3.

Haer gout geel Hayr dat krulden om haer Hooft,
Haer roode wangen met haer kin geklooft,
Haer blanke Handen
En witte tanden
Die hebben mijn jonk hert zoo seer berooft.

4.

Och Herderin, blijft doch een weinig staan
En hoort het klagen van uw Minnaer aen!
Gy zijt, Godinne,
Die ik beminne,
Gy zijt de geen' die 't al te boven gaet.' De verwachte rijmklank is '-aan.'

5.

'Ik hoor dat grendeltje al van de deur!
'Holla, holla, myn Lief.' 'Wie klopt daer veur?'

‘De leedjes kraken, De luiken kraken.’
 'k Salder in raken:
 Rijst uyt den slaep, 't is uwe Serviteur.’

6.
 ‘Adieu, Tijdsprong: het afscheid bij de dageraad. schoon Liefje, wy moeten nu gaen, In
 rijmpositie met –an.
 Want uwen Vader is een korzel Man.
 Laet ons vertrecken
 Eer hy sal wecken.’
 ‘Adieu, adieu, schoon Lief, tot morgen dan.’

7.
 ‘O Galathe, ô soete Galathé,
 Waer ik by u, zoo waer mijn hert in vree.
 Moet ik u derven,
 Soo moet ik sterven,
 Moet ik u derven, 'k scheur mijn hert aen twee.

8.
 Komt uit, komt uit, ô overschone Bruit,
 Opent de deur, ik kome by u uit,
 Want u zoet wezen
 Kan mijn genezen,
 Want u zoet wezen rukt mijn uit de pijn.’ De verwachte rijmklank is ‘-uit.’

Van Neeltje

Op een aardige Voys

1.
 Wel wat of Neeltje meent
 Om datze soo verdweent ‘IJdel.’ Zomerbloempjes; verweent.
 Gaet Bron: Haet. Geëmenteerd naar de editie 1711. gekleed op de wijs Van de de ontbreekt in
 de bron: aangevuld metri causa, naar de editie 1711. steedze manier,

En beeld haer selven in
 Te wezen een Godin!
 Want sy treed als een Paeuw, Dit hovaerdige dier.
 Sy heeft de Stam
 Daer sy af quam,
 Haer Ouders, gantsch vergeten,
 Maer men weet, die Bron: dit. Geëmendeerd naar de editie 1711. Neeltje kent
 Dat ze voormaels was gewent
 De Melk in Stee te meeten. Ze was een melkmeisje.

2.
 Sy droeg een blaeuwe Rok,
 Twee emmers aen haer Jok,
 's Ochtens vroeg, Als sy ging in het Veld door den dou,
 Een Trijpe hoed op 't hoofd:
 Wie haddet oyt gelooft
 Dat ons Neel, een Boerin, Dus wijs worden zou.
 In desen tyd
 Wierd zy gevrijd
 Van Jaep, Jan Louwens Seuntje.
 Maer die gafze ras de schop,
 Nou zoo trekt zy wacker op
 Met een rijk Koopmans Seuntje. Herhaalt het rijmwoord van regel 9.

3.
 Wat was die Neel een Meyd!
 Dikmaels heb ik gezeid
 Als sy was daer ik quam: 'Jou spijtige 'Verwaand.' ding,
 Hoe selje voor jou gelt
 Noch worden eens bestelt!' Besteld worden: 'ergens een plek vinden.'

Haer gelaet wees het uyt, En haer gang als sy ging.
 En heeft zy niet
 Van Klaes, Jan, Piet,
 Een Sleutel raeks Editie 1711: sleutel-reeks: 'een sleutelketting.' gekregen!
 En met onse Symen buur,
 Op het Hoy in onse Schuur
 Wel hondert mael gelegen!

4.
 Maer Neeltje was niet slegt, 'Van eenvoudige stand.'
 S' en wou geen Boeren knegt.
 Maer sy was wel zo loos Dat sy wist watze dee.
 Hierom ging Neeltje strak Was ze verwaand? In deze combinatie niet in WNT.
 Mit datze kreeg de zak, 'Daardoor kreeg ze de zak, werd ze ontslagen.'
 En sy sogt hier en daer Na een plaets in de Stee. 'Een betrekking in de stad.'
 Sy is zoo veer
 Dat sy niet meer
 De Melk behoeft te dragen;
 Maer waerse aen 't goetjen 'Het geld' komt
 Daer Neeltje zoo seer op bromt, 'Pocht.'
 Moet men de Stee-luy De mensen uit de stad. vragen.

Liedeken

1.
 Terwyl 'In de tijd dat' uw oog nog somtyds vriendlyk stond
 En ik een kus mogt krygen van u mont,
 Was niemand soo geluckig hier in 't lant
 Als ik mijn selven vant.

2.

Dat is voorby, en nu voel ik mijn hert
 Allengskens in een ander net verwert,
 Dat, sagt als syd, my aen een zieltje bind
 't Geen sijns gelyk naeuw vind. Kennelijk wil de 'ik' zeggen dat hij een ander soort liefde is
 gaan voelen. In plaats van het voegwoord en zou men een tegenstellend verband verwachten.

3.

Doch of 't geviel 'Maar als het nu eens gebeurde' etc. dat d'uitgebluste vlam
 Weer leven kreeg en weer aen 't branden quam,
 Of d'oude min weer in mijn boesem sloop
 En mijn gemoet becroop?

4.

Hoewel dat gy zijt schigtig als een Rhee,
 Hart als een Rots, verbolgen als de zee,
 Sy 'Wees.' suiker soet, en vrind'lyk als 't gesigt
 Van 't eerste Morgen ligt.

5.

Nogtans met u wens ik te mogen leven,
 Met u wens ik myn geest te mogen geven,
 Met u wens ik, door onverbroken wet,
 Een dak, een disch, een bet.

Harders en Harderins Gezang

1.

Op mijn Fluitje wil ik speelen
 Vrolyk van myn Harderin.
 Ik moet eens een Deuntje queelen
 Want ik haer op Trouw bemin.
 Echo, bost myn stem dog voort, WNT noemt bossen als gewestelijke (Noord-Hollandse?)
 variant van 'botsen.' Wij zouden nu zeggen 'kaats.'
 Dat myn Silvia het hoort.

2.

Silvia, aenhoort mijn keeltje,
 Want het tot u lof nu zingt
 Dat 'Dat het.' zoo klaer gelijk een Veeltje
 Door het groene Bosje klinkt!
 Komt dog aen op het geluyt
 Van mijn soete Harders Fluyt!

3.

Ik, helaes, bedroefden Harder,
 Moet alleen mijn Schaepjes hoen
 En mijn Silvia gaet verder
 Weiden in het Bosjen groen.
 Of Editie 1711: Nu. ik haer dryf agter an,
 Ik haer dog niet krygen kan.

4.

Herderin, wilt my dog hooren,
 Ik bid u, blyft een weinig staen,
 Neigt tot myne klagten u ooren Editie De Groot 1710: Neygt tot my u klagt en ooren.
 En ziet dog myn lyden aen!
 Siet hoe dat ik in myn hert
 Lyd' onlydelijke smert!

5.

Mogt Bron: Moet. Ik volg de lezing van de editie 1711. ik eens myn Liefje spreken
 Daer zy weyd al aen de kant
 Van de klare water-beeken
 Daer veel Bloempjes staen geplant,
 Dat ik haer daer vinden zou,
 Verdreven was al myn rouw.

6.

Dat ik haer maer wist te vinden!
 Dadelijk zou ik mijn spoen
 Door de digt beblade Linden
 Om te komen in het groen.

Ras mijn Schaapjes, treed wat voort,
Want haer stem heb ik gehoord.

7.
Silvia hoor ik daer zingen.
Hemel, wat een soeten thoon!
Al myn aderen die springen,
Daer is geen snare-spel zoo schoon! Het metrum vereist Daer 's.
Want de klare Beeke springt
Wanneer dat myn Liefste zingt.

8.
Hoe sal ik u dan met kusjens,
O myn zoete Silvia,
En met lieffelijke lusjes
In myn armen nemen dra!
Want u zoete Rooder-mont,
Kon Editie 1711: Kan. myn hart maken gezont.

9.
Princes, Herderin, ik haake
Na de ure dat ik jou
Sal in d'Echten-staat genaake.
Dan sult gy zijn mijne Vrouw
En ons Schaapjes sullen mée
Zijn vereenigt op die Stêe.

Klagende Kloris ‘Klagend over Kloris.’

Op een aengename Voys

Ach Kloris, waer heen!
Aenhoort mijn geweën
En wilt niet steeds vlugten
Maer stilt eens mijn zugten
En stel my te vreen.

Ay, wil niet veragten
 Myn zugten en klagten,
 Vlie niet meer, ô neen!
 Hoe is't dat gy meugt
 De Liefde verzaken?
 Gy hoort eens te haken
 Naer de zoetste vreugt. Antimetrisch.
 Maer ik zie, uwe zin Het metrum vergt: maar 'k.
 Buigt mee voor de min.
 Uw kaekjes die blosen
 Veel frisser dan Rozen.
 Hy daalt tot u in!
 Ik zie dat myn druk
 Tot spyt van myn haters
 Nu keert in geluk!

t'Samen-spraek tussen een Koning en een Herderin

1.
 'Ay schoone Nimp aensiet, een magtig Bron: mag-tig. Koning
 Knielt voor u soete beelt
 En bied u aen sijn staet, sijn Rijk en Kroning Voor: 'kroon.'
 Uyt Monarchy geteelt,
 Slechts voor een lieve kus van uwe Lipjes.
 Vergund dat ik mijn brand verkoel,
 Vergunt dat ik u Borsjens voel,
 Haer roode tipjes.'

2.

‘Ik ben een Maegt, een slegt Schaap harderesse,
 Mijn Rijkdom is mijn Vee.
 Mijn Ouders out die leerde mijn een lesse,
 En 't was haer laetste bee:
 'Gedenkt, ag kint, waar van gy sijt gesprooten!
 Siet dat gy wel u schaepkens hoet:
 Gy sijt voor harders opgevoet,
 Niet voor de Grooten.’

3.

‘Ik sal u hoeft een goude Kroon opsetten
 En voeren doen een Staf.’
 ‘O neen, u Kroon die sou mijn eer verpletten
 En sinken doen in 't graf.’
 ‘Mijn groote prael die sal uw schant bedecken.’
 ‘Och dat behoeden al de Goon ‘Dat mogen alle goden verhoeden.’
 Dat ik sou om uw Konings Kroon
 Mijn eer bevlecken.’

4.

‘In mijnen Troon daer sult gy zyn verheven
 En heerlijk munten uit.’
 ‘O neen, mijn lust is in 't groen Velt te leeven
 En werden Herders Bruit,
 En sijn een Koningin van veele Schaepjes.
 Een digte Linde is ons Throon,
 Een Roose-krans van Bloemtjes schoon
 Pronk voor de knaepies.’

5.

‘Wat geeft uw 't Velt en deze Boom-gewassen?’

Wat gaet gy, Herderin,
 Des morgens vroeg, voor dag, door dau en plassen?
 Trekt liever niet uw sin
 Te zijn omringt met Gout en blank gepeerlt?
 Voor 't Velt een schoone Marmervloer,
 Een Koning voor een lompen Boer,
 Een pronk der Werelt?

6.

'Natuer die heeft, O Vorst, doe sy my teelde,
 Geen Kroone toe-gevoegt
 En nu 't Fortuyn my geen gebied meedeelde
 Soo ben ik wel vernoegt
 En sal op 't velt, of in Boschasy wonen
 In stille rust en nedrigheit.
 Dies bid ik dat sijn Majesteit
 Mijn wil verschoonen.'

7.

'Onnoos'le Maegt, hoe zift gy soo versteken
 Van weeldens soet aenschijn!' 'Verstoken van lust voor...'
 'Syn Hoogheit weet, 'Wete.' eer ik mijn trouw sou breken
 Soo straft mijn God Jupijn.
 Want in mijn hert heb ik een Lief verkooren
 En aen hem die daer door 't Geboomt
 Met syn bewolde Schaepjens koomt
 Mijn trouw' gesworen.

8.
 Wel gaet! Nu blijft, gy Boerse Herderinne,
 Met uwen Boer in 't Wout!
 Zaeit, Maeit en Plant, en maekt u kost te winnen
 Wanneer gy zyt getrouwt!
 'En gaet gy Coning! Ik blijf in Bosschagie.
 Gaet by u Juffers van het Hof,
 Versoekt die door uw Conings lof
 Tot uw Boelagie.' Met duidelijk de connotatie 'onkuise minnarij.'

Minnaars-Klagt

Stemme: *Lestmaal in 't Rysen van so koelen morgen*

Wat doet een minnaar niet al droeve sugten
 Die weinig zyn geagt, of niet gehoort;
 Wat spreekt hy meenig vrind'lyk woord
 Dat men niet anders agt als maar voor klugten
 Terwyl hy in sijn lijden als versmoort! 'Verstikt.'

Boeren Geselschap

Stemme: *'t Waren twee Gebroeders stout*

1.

Arent Pieter Gijsen, met Meeuwes, Jaep en Leen
 En Klaesjen en Kloentjen, die trokken t'samen heen
 Na het Dorp van Vinkeveen,
 Wangt ouwe Frans
 Die gaf sen Gans

Die worden over een. Brederode, Boertig Liedboek: die gaf ze 'n gans / die worden of 'ereen,
 een toespeling op het gansrijden. Blijkbaar niet meer begrepen.

2.

Arent Pieter Gijsen die was soo rein in 't bruin,
 Sen hoed met bloem Fluweel die sat hem vry wat kuin, 'Zwierig.'
 Wat scheefjes en wat schuin,
 Soo datse bloot 'Zodat ze (de hoed) maar', etc.
 Ter nauwer noot
 Stong hallif op sen kruin.

3.

Maer Meeuwis en Leentjen en Jaapje, Klaes en Kloen,
 Die waren gekliet nog op het out fatsoen
 In 't root, in 't wit, in 't groen,
 In 't grijs, in 't graeuw,
 In 't paers, in 't blaeuw,
 Gelijk de Huisluy 'De boeren" In tegenstelling tot 'de steelui.' doen.

4.

Als nou dit volkje uit Vinkeveenen quam, BL: te Vinkeveen ankwam.
 Daer vondese Keesjen, Teunis en Jan Schram,

En Dirk van Diemerdam,
 Mit Siemon Sloot
 En Jan de Doot,
 Mit Tijs en Barent Ham, BL: Barend Bam.

5.

De Meisjes van de Vegt en van de Vinkebuert
 Die hadden heur tuigje te wonderlijk gescheurt, De spulletjes die ze aan hun onderriem hadden
 waren prachtig geschuurd.
 O, se waren soo egeurt! 'Opgepronkt.'
 Maer deinkt iens, Fy
 Had lange Sy
 Heur onger-riem 'Onderriem, gordel.' geheurt.

6.

Sy gingen in 't selschip, 'Gezelschap.' daer worden so geschrangst,
 Gedronken, gesongen, gedreumelt Hard zingen, bulderen. en gedangst,
 Gedobbelt en gekangst! Kansen: waarschijnlijk als synoniem voor dobbelen.
 Men riep om wijn,
 Het most soo zijn
 Elk boerman was een langst. 'Landsknecht, stoere kerel.'

7.

Maer Meeuwes en Tijntje, die soete slegte sloy, 'Simpele sloof'
 Die liepen met malkander uitten huis in 't hoy
 Met sulk geflikkefloy
 En sulk gewroet -
 Og 't was soo soet,
 Mijn dogt het was soo moy!

8.

Aelwerige 'Humeurige, lichtgeraakt.' Arent, die trok het ierste mes,
 Tege Pietje krank-hoofd en korselige Kes.
 Maer Brangt van Kalenes
 Die nam een greep, 'Mestvork.'
 Hy kreeg een keep 'Een jaap.'
 Met nog een Boer vijf, ses.

9.

De meisjes die liepen en lieten dat geschil.
Kannen nog Kandelaers nog niet en stonder stil.
Maer Kloens die stak en hil 'Hieuw.'
Soo dapper uit
Dat een Veenpuyt 'Boerenkinkel.'
Daer dood ter aerden vil.

10.

Symen nam de Rooster, de Buesem en de Tang
En worpse Ebbert en Krelis veur de wang.
Het goetje ging sen gang,
Het sy deur 't glas
Of waer 't dan was.
Myn blyven was niet lang.

11.

Gy Heeren, Gy Burgers, vroom en welgemoet,
Mijd der Boeren Feesten, zy zijn selden soo soet
Of 't kost ymant sijn bloet.
En drinkt met mijn
Een Roemer wijn,
Dat is jou wel so goet.

Minne-Zang

Vois: *Couragie Ontbreekt in de editie 1711.*

1.

Philis, ag, ik weet geen raet
Met mijn verliefde sinnen.
Wat sal ik in desen staet,
Dat myn brant weer overgaet,
Beginnen, beginnen, beginnen.

2.

Want uw' wreetheit dwingt my schier
Mijn vreugt voor gelt te koopen,
Daer ik anders 'Een en andere situatie.' mijn plaisier
Door ons beider minne vier
Kon hoopen, kon hoopen, kon hoopen. 'Kon hopen mijn plezier te beleven door ons beider
minnevuur.'

3.

Waerde Philis, gun dan mijn
Dat ik mijn brand mag koelen,
Anders moet ik al mijn pijn
Met een helder glaesjen wijn
Af spoelen, af spoelen, af spoelen.

4.

Mocht ik door u lieve mont
Mijn wreede pijn wat sussen,
Dat is Balsem voor mijn wont,
Want myn Zieltje wert gesont
Door 't kussen, door 't kussen, door 't kussen.

5.

Gun my dan het zoet gevoel
Van uw' bevalligheden
Daer ik met mijn Ziel na doel,
Soo verlaet ik al 't gewoel

Met reden, met reden, met reden.

6.
 Laet dan dien verliefden bloet,
 O Philis, niet meer treuren,
 Want gy kunt de minne-gloed
 Die ghy in sijn boesem voet
 Wel speuren, wel speuren, wel speuren.

Lyzimons Minnesang

Van de Schoone Amarante

Vois: *Belle Iris*

1.
 't Kille hert van Amarant
 Heb ik eindelijk bewogen
 En gebragt tot mededoogen
 Naer soo grooten tegenstant.
 Maer wat dat ik heb geleden
 Is myn Amarant bewust,
 Eer ik haer door myn gebeden
 Heb in minne-slaep gesust. 'Amarant weet wat ik heb geleden, voor ik haar', etc.

2.
 Nu is al mijn smert gedaen
 Wij dat haer bevallig' oogjes
 - Regte pijl' en minne-boogjes - Men verwacht: 'minne-pijl-en-boogjes.'
 My soo vriend'lijk lonken aan.

'k Zet nu al het angstig vresen
 En misnoegen aen een kant
 Wyl ik zie bemint te wesen
 Van mijn schoone Amarant.

3.
 Onse wederzijdse gloet
 En de kuisse minne-kusjes
 't Zaem gemengt met soo veel lusjes
 Dat ons zieltjes vreugt aen doet,
 Hout ons vaek soo op getogen
 Met de lipjes tegens een
 Dat wy wenschen soo te mogen
 Varen na den Hemel heen.

4.
 Amarant is al mijn lust,
 Die my soo veel vreugt kan geven
 En vernoeging in mijn leven.
 Amarant stelt mijn gerust,
 Amarant scheidt ook behagen
 In haer trouwe Lyzimon,
 Dat zy weer-min toe wil dragen
 Wijl 's hem altyt Trouw bevond.

Minne-Klagt

1.
 Hoe steigeren myn droeve sinnen
 Tot aen den blaeuwen hemel toe!
 Nu prysen, en dan vloeken zy 't minnen,
 Nogtans werd ik de min niet moe.
 De min slagt onse Puis 'Poes.' Een West-Nederlandse vorm.
 Die speelenswijjs de muis

Aenvat Waarschijnlijk te lezen als Aenvatt'

En daer na at.

De min heet krabbe kat.

2.

De min belooft my zoete dingen,

De min die geeft my goede hoop,

Maer 't zijn al koopere kermis-ringen:

Een kinder schat van slegte koop

Dat niemendal en doog, 'Dat helemaal niet deugt.'

Maer 't schynt so wat in 't oog.

De min

Die leit 'Leidt.' mijn in

Een kraem van klein gewin.

3.

De min die laet my kiezen en keuren

Het schoonste Popje van de kraem

En zeit tot mijn: 'Dit zal u gebeuren.'

Geen schat dogt my soo aengenaem.

De min kogt my een Pop

Daer ik het oog hiel op:

Mijn ziel

Met groot gekniel

De min te voete viel.

4.

'Dit gaet 'er boven alle Juweelen',

Sprak doe de min. 'k Zey: ' 't Is waer.'

Maer ik mogt met de pop niet speelen:

Zij neemtse selfs in haer bewaer,

Ja gaet my dik verbien

Mijn Popjen eens te sien.

O bloed,

Mijn eigen-goet,

Dat ik dat missen moet!

Minne-Liedt

1.

‘Nigje 'Nicht' waarschijnlijk - net als 'neef' hieronder - als vertrouwelijke aanspreektitel. , ag, waer heen dus vaardig, ‘Zo vlug.’ Editie De Groot 1710: waardig.

Mag 'er dan niet een soentje of?’

‘Ja, myn neef, gy zijt het wel waardig,

Maer en maakt het niet te grof.’

‘Nigje, ag myn zoete Nigje,

Gaen wy in het Lommere ‘Lommerrijk.’ Niet in WNT. lof.

2.

‘Ag, hoe zoetjes ruikt dat kruytie

In 't bedoude grasen veld. ‘Grasveld.’ Grasen als stoffelijk bijvoeglijk naamwoord gevormd van ‘gras’ niet in WNT. Editie De Groot 1710, voor de hand liggender): gras en veld.

Waer is nu jou beste Fluytie

Daer gy mijn hebt van verteld?’

‘Nigje, ag myn soete Nigje,

't Fluytie dat is voor iou besteld.’ ‘Bestemd.’

3.

‘Op wat wys wilt gy 't beginnen,

Op zyn oud of nieuw fatzoen? Wat wil je spelen, een traditioneel of een modern liedje.

Maer soo gy 't regt kunt versinne,

So wilt het eens op syn Steemans doen.’ D.w.z.: niet op de boerse manier. Alles natuurlijk dubbelzinnig. Bron: Steemans-doen.

‘Nigje, ag myn soete Nigje,

Geef my daer op eens een soen. ’

4.

‘Nu wel aen speelt op jou Fluytje

Dat ik veel liever heb als ik Eet.

Maer wilt dog ter deege grypen

Op dat gy 't regte gaetje weet.’

‘Nigje, ag myn soete Nigje,

't Fluytie dat is aan iou besteed.’

5.

‘Ag, hoe soetjes gaat dat Fluytie!

Ey, myn Neef, Editie De Groot 1710: En, mijn Neef. 'k verlies myn kragt.

Ik gebied u, gaat uit myn schuytie
 Want gy verderft al myn vragt.’
 ‘Nigie, ach myn soete Nigje,
 ‘t Schijnt dat gy nog om ‘t fluytje lagt.’

Ongelyk Houwelyk

Op een Nieuwe Voys

1.
 ‘Moeder, ik ben nu getrouwd
 Al in mijn veertien jaren;
 En dat met een oude, koude man
 Van vyf en-seventig jaren.
 Y my’,
 Zey zy,
 ‘Met een ander wil ik paren.

2.
 Veel liever had ik aen mijnen zy
 Een bondeltje met biesen
 Als by een ouden, kouden man:
 Men souder by bevriesen.
 Y my’,
 Zey zy,
 ‘Een ander wil ik kiezen.

3.
 Veel liever had ik aen mijnen zy
 Een bondeltje met hooye,
 Als by een soo oude, koude man
 Vol luisen en vol vloyen.
 Y my’,
 Zey zy,
 By hem slaap ik niet moye. Editie De Groot 1710: soo noyen: ‘heel slecht.’

4.

's Avonds als ik 'er na bed sal gaen,
 Dan wou mijn jonk hert wel wat rusten,
 Dan leid hy zijn oude gat in mijn schoot,
 Hy zeyd: 'Laet ons wat rusten.' 'Kussen'?
 Y my',
 Zey zy,
 'Ik leg vol minne lusten.

5.

's Nacht omtrent de midder-nacht,
 Dan klaagt hy over zijn oude lenden,
 Dan is zijn Jan Dirksen al zoo slap,
 Hy kan hem keeren ende wenden.
 Y my',
 Zey zy,
 'Ik leg in zwaer elenden.

6.

's Morgens als ik op zal Bron: zou. De lezing van de editie 1711. staen,
 Dan doe ik uit mijn krank vermogen: Dan doe ik in mijn ellende zo goed als ik kan(?).
 Zijn Brandewyns zoopje dat staet 'er al klaer
 Om zijn Jan Dirksen te doven.
 Y my',
 Zey zy,
 'Dan loopen hem zijn oogen.

7.

Nu raad ik dan alle mooy meisjes jong
 En alle de schoon Jonkvrouwen
 En dieder zoo garen eens hadden een sprong, 'Die een verandering van situatie willen', of
 misschien: 'die aan de dans willen.'
 Dat zy 'er geen oude man Trouwen.
 Y my',
 Zey zy,
 'Dan raakt gy in geen rouwen.'

Minne-Zang

Toon: Courant: *La Rayne*

1.
 Sal dan mijn Minnares
 My nimmer uitkomst geven?
 Zo valt my dit leven
 Zeeker al te zuur.
 Helaas, dit minnen staet my veel te duur!
 Zal dan nog mijn stantvastig hert
 Dat zo vaek aen haer op-geoffert wert
 Van haar verdrukt sijn
 En staeg verrukt sijn 'Steeds meegesleurd worden.'
 Door de droeve smert?

2.
 Helaes, hoe kan mijn ziel
 Dees duldeloose plagen
 Nog zo lang verdragen!
 Ha, groote Goon, Eén lettergreep te weinig.
 Krijgt dan een trouwe Minnaer sulck een loon,
 Zyn dt vrugten van de min,
 En heeft het minnen dan nog soetheit in?
 Zo moet ik zot sijn
 Of al te bot sijn
 Dat ik het begin.

3.
 Maer laes, al wat ik doe,
 Nogtans kan ik het minnen
 Nimmermeer verwinnen.
 Al wat ik tragt,
 Haer schoonheit heeft op mijn te grooten magt.

Schoon dat zy haer afkeerig toont,
 En dat de strafheit hare ziel bewoont,
 Zo is 't mijn goetheit
 Maer geen verwoetheit 'Maar geen krankzinnigheid.'
 Die haer steeds verschoont:

4.

't Zijn haer bevalligheen
 En lonkjes van haer oogen
 Die so veel vermogen
 Kregen op mijn ziel
 Dat ik voor haer volmaaktheid nederkniel.
 Ik min haer schoon zy mijn haat,
 Ik volg haer na schoon dat zy mijn verlaet.
 Ik hoop haer sinnen
 Hier door te winnen
 En haer stuurs gelaet.

5.

Ik agt mijn leven niet
 So ik haer gunst moet derven.
 Liever wil ik sterven
 Als dat ik zouw
 Mijn tijd verslyten in zo grooten rouw.
 Helaas, 't is een ellendig hert
 Dat met geen weder-min begonstigt wert.
 Want trouw te minnen
 En niets te winnen
 Is een groote smert.

Minne-Klagt

Aan AMARANTE

Toon: *Courante la Bare*

1.

Helaas, bevallige Amarant,
 Wilt gy dan van uw trouwe minnaer scheiden
 Nu ons d'afgonstige benijden?
 Blust dan de nijt so haest 'Snel.' de minne-brant,
 Gaet dan mijn lang gelede smert,
 O Amarant, uw anders niet ter hert?
 So is uw trouwen minnaar te beklagen
 Die so veel schant
 Zal moeten dragen
 Om zijn Amarant.

2.

Wel, sult gy dan so trouwloos sijn
 En uw getrouwe Minnaar soo verlaten?
 Wat reden om hem dus te haten?
 Hebt gy dan, Amarant, een hert so vals
 Daer ik u heb opregt geviert in als? 'In alles.'
 Ben ik dan van mijn Amarant bedroogen
 En zal mijn Pyn
 Dan geen medoogen
 By u waerdig zijn?

3.

Ach, moeten dan myn oogen sien
 De wreetheit van myn schoone Amarante?
 Hoe kan myn ziel hier tegens kanten!
 Moet my dan deze spyt 'Smaad.' van haer geschien?

Moet ik dan minnen die my haet,
 Moet ik die volgen, die my staeg verlaet,
 Moet ik dan nog een moorderes beminnen
 Waer door myn hert
 En droeve sinnen
 So gepijnigt wert?

4.

Is dit het hert van Amaranth,
 Dat soo licht door myn smeeken was te buigen,
 Dat my so dikwils quam betuigen
 d' Erkenenis van onse minne-brant?
 En word ik dus van haer gehoont?
 Is dit de trouwe liefde die zy toont?
 Ach Amaranth, Voor deze regel ontbreekt een regel op de rijmklank –even.
 Ik wil niet leven
 Naer 'Na.' so grooten schant.

5.

Ik wens niet anders als de doot
 Nu gy my so veel wonden hebt gegeven.
 'k Vin geen vermaek meer in myn leven
 Want mijn verdriet, helaas, is veel te groot.
 Vaer wel dan, wyl gy myn verlaat
 En myn veroorsaekt hebt dees droeve staet!
 Den Hemel zal uw om dees wreetheit plagen,
 Dat 'Zodat.' gy uw tijt
 En al uw dagen
 Ook in ramp verslyt.

Zamenspraak tussen Harder en Harderin

Stem: *Als 't Begint*

1.

‘Godt groet u, mijn waarde,
 Silvia, mijn Herderin.
 Geen schoonder op Aerde
 Quam ooit in mijn zin
 Als gy, Uitgelesen,
 Myn Troosjen, myn Hert.
 O Lief, mag het wesen, ‘Als het kan.’
 Verlicht doch myn smert!
 Ick sal u geleiden,
 Dus kleet 'er u strack, Voor ‘straks’, aanstonds.
 En vlytig bevreiden
 Voor alle ongemack.

2.

De son aen 't klimmen,
 Die daalt op ons spoor
 Uit sijn gulde klimmen.
 Myn Engeltjen, hoor
 Hoe het Nachtegaaltjen,
 Met een vrolyk gemoet,
 Singt, dat al de Vogeltjes
 Mee queelen doet.
 En sy telen staag verder
 En ick smelt schier' van min,
 Dus troost uwen Herder
 Myn lieve Herderin.’

3.

‘Wie doet myn ontwaken
 Door sijn minneklag?

Wat komt gy hier maken?
 Ik sien nog geen dag,
 Ik hoor nog niet fluiten
 De Vogelkens al.
 Waarom souw ik ontsluiten
 Soo vroeg mynen stal? Een toespeling op de traditionele formuleringen van het ‘venstervrijen.’
 Mijn lust nog geen minnen,
 Wel Harder, soo gou,
 Dus stelter uw zinnen
 Op een ander Jonkvrouw.’

4.
 ‘Geen ander gepresen
 Als gy, mijn Silvia,
 Die myn Bruit sal wesen.
 Lief, spoeit uw dan dra:
 Opent uw Gordijnen,
 Gy sult sien den dag.
 Verlost my van quynen. Editie de Groot 1710: Verlost mijn van quijnen, / Wilt my verquicken,
 ag!
 Ey, wilt uw aankleeden,
 Mijn Engel, 't wort tijd
 Om met mijn te treden
 Al na 't Velt Tapijt.’ Een achttiende-eeuwse versie van het morgenlied.

5.
 ‘Wel Harder, uw reden
 Die staan myn wel aan.
 'k Sal myn spoedig kleeden
 Om met uw te gaan.
 Na de groene Weiden
 Met mijn schaapjes al
 Sal ik uw geleiden:
 Ontsluit mynen stal.
 Ik sal by uw blyven,

Leander - 't wort laet -
En helpen dryven
Tot de Son ondergaat.'

6.

'Mijn Engel, wat vreugden
Gevoelt mijn Jonk hert
Dat gy, Lief vol deugden,
Verligt al myn smert.
Laten wy in de weiden
Gaan maken een dans
En vlegten ons beiden
Daer elk een krans.
Daer sal ik uw geven
Myn lichaem op trouw
En staag met uw leven
Als een man met sijn vrouw.'

7.

'Wel aan dan, Leander,
Laet ons beide met vreugt
Trouwen met malkander
In eer en deugt.'
'Lief, ik ben te vreden, 'Bereid.'
Al was het terstont,
Om met u te treden
In een vast verbont.'
'Ja, de Son is aan 't dalen.
Lieven Harder, hoort aan,
Komt morgen myn halen
Ik sal met u gaan.'

Bedrogen Juffrouw

Stem: *Als 't Begint*

1.

Wel ik moet uw wat verklaren
 Hoe een Juffrouw is gevaren
 - Hier de schoonste al van de Stad -
 Die 't versoek van veel Heeren had.
 En om dat sy was seer rijke
 En had veele geld en goed,
 Niemand was ook haar gelyke,
 Dagt sy steeds in haar gemoed. 'En omdat zij heel rijk was (...) dacht zij steeds dat', etc.

2.

Doen zy haer niet konden bekooren,
 Hebben sy een raad beschooren
 En veel Heeren al onder een,
 Haer te brengen al in 't geween. 'Toen ze haer niet konden bekoren, hebben veel heren', etc.
 En sy hebben daer ontboden
 Een Schoorsteenveger blank Misschien dubbelzinnig: 'die er niets mee te maken had' en:
 'schoongepoetst.'
 En gekleed al na de mode
 Als de beste Heer van 't Land.

3.

'Als gy aen hebt dese kleeeren',
 Spraken al de Edele Heeren,
 'Met drie knegts agter uw gaan, 'Op uw hielen.'
 Spreekt dan dese Juffrouw aan.
 En zoo gy haer dan kunt kryge
 Uit liefde tot de Trouw,
 Wy zullen wel stille zwyge.
 Daer is Gelds genoeg voor jou.'

4.

‘Wel goeden dag, mijn Jonkvrouwe
 En myn Edele schoon karsouwe!
 Blyft hier een weinig staan,
 Ik moet u wat vragen gaan.’

‘Wel myn Heer, uw soete woorden De regel lijkt verdwaald uit 6:1.
 En u oogjes als kristaal
 Die soudén my wel bekoorden ‘Bekoren’.
 En uw schoonheit altemaal.

5.

Segt wanneer, Bron: myn Heer. De lezing van de editie 1711. bent gy gekomen?
 Ik heb u hier noyt vernomen.’ De regel ontbreekt in de editie 1711.

‘Juffrou, met premissie dan,
 Want ik kom van Rotterdam.
 Daar ben ik soo ryk en magtig
 En ik heb veel geld en goed
 En een hoogen staat, seer pragtig.
 Ik bid om uw Troutje soet.’

6.

‘Wel myn Heer, uw soete woorden
 Die scheine myn te bekoorden
 En daar toe u hooge staat,
 Die de mijn te boven gaat.
 En wout gy die woorden houwen
 Die gy daar tegen myn spreekt
 Om dan soo met mijn te trouwen?
 Mijn dunkt, gy de spot maar steekt.’

7.

‘Wel overschoon Jonkvrouwe,
 Ik schenk u terstont myn trouwe.
 Neemt desen Ring te pand
 En steekt hem vry aan u hand,
 Soo willen wy t' samen paren
 Door de liefde tot den Trou

En wy zullen met malkaaren
Leven soo als Man en Vrouw.

8.
De Schoorsteen-veger die gink trouwen
En men sag de Bruiloft houwen
En hy pronkte gelijk een kat
Als hy aan de Tafel sat.
Hy bekeek zyn mooye kleeren
En zyn overschoon Jonkvrouw
Die hy door andere Heeren
Had gekregen tot zyn Vrouw.

9.
Savonds als hy zou gaan slapen
Om met Juffrou vreugt te rapen,
Hy des smorgens vroeg op stont
En met een lachgende mont.
Toen ging hy al na die Heeren
En hy trok daer aen seer gou
Sijne Schoorsteen-veegers kleeren
En trat weer na zyn Juffrouw.

10.
De Schoorsteen-veeger ging weer roepen
Tot voor zyn deur al op de stoepen
En hy belden aan de deur,
Daar de Dienares quam veur.
Die sy: 'Wat wilt gy hier hebbe?'
Maar de Schoorsteen-veger stout
Die sy: 'Ik moet myn Vrouw wat seggen,
Die ik gisteren heb getrouwt.'

11.
De Juffrou stont seer verslage
Als zy hem sag, en dogt: Wat plage!

Laat ik maer slegs swijgen bot 'Laat ik maar gewoon stijf mijn mond dicht houden.'
 Want zie, ik ben bedot.
 Laet ik hem maar koopen kleeren
 - Ik bender dog mee getrouwt -
 En laten hem by andere Heeren
 Mee slegs gaan in rooder gout.

Minne-Zang

Toon: *La Duchesse*

1.
 Ik bid, wilt dog, volmaakte Ziel,
 Myn trouwe min
 En myn verliefde beden
 Soo niet vertreden
 Wyl ik voor u kniel!
 Heb dog met uwen minnaer mededoogen
 Die door uw schoonheid is als opgetogen,
 Die in de min geraakt is
 Door zijn Amarant
 En tot een slaaf gemaakt is
 Nu de minne-brant
 Syn Ziel heeft vast gekluistert,
 Dat 'Zodat.' hy na geen reden luistert
 En niet en leeft als in
 De soetheid van de min.

2.
 't Is waar, O Amarante, dat
 Ik ben u slaaf:
 't Geflikker van uw oogen
 Heeft dat vermoogen

Op mijn ziel gehad.
 Maer wilt gy nu geen oorsaek van mijn doot zijn,
 Zo bid ik, laat uw strafheid niet te groot zijn.
 Ik heb myn hart gegeven
 In u eigen hant,
 't Vermaak van al mijn leven
 Hangt aan Amarant.
 Zet dan de tirannyen
 En de strafheid dog ter zyen,
 Volmaakte beeld, en geef
 Dat ik voor u maar leef.

3.
 Dan was ik t' einde Bron: 't einde. De lezing van de editie 1711. van mijn rouw
 En sweer dat ik
 Maer om uw te behagen
 Mijn tijt en dagen
 Dan verslyten zouw.
 Ik zou mijn Amarant vernoegen geven,
 Ik zou maar om mijn Amarante leven,
 Ik zou mijn Amarante
 En haar schoonheid in
 Mijn hert en herssens planten,
 Spijt den God der min;
 En om ons Min te blussen
 Zouden wy so lange kussen
 Tot dat de bleeke doot
 Ons beider lippen sloot.

Minne-Sang

Voys: *Mon Mary, etc. Of Couragie*

1.

Seg my dan, volmaakte Beelt,
Zal ik uw noyt verwinnen,
Al te straffe Rosemond?
Nu mijn zieltjen is gewont
Van binnen, van binnen, van binnen.

2.

Zal ik dan door mijn gebeen 'Gebeden.'
Noyt komen in u gracy,
So en zie ik noyt het end
Van mijn droefheid en ellend,
Og lacy, og lacy, og lacy!

3.

Al te volmaakte Rosemond,
Ik weet geen troost te vinden!
Laat dog van uw wreetheid af,
Anders moet ik in het graf, In de bron ontbreekt deze regel;. Aangevuld uit de editie 1711.
Beminde, Beminde, Beminde!

4.

Hemel, ik en weet geen raat,
Mijn klagten sijn verlooren!
Ik sal sonder medecijn
In mijn droeve minne pijn
Versmooren, versmooren, versmooren!

5.

Kan ik niet myn Rosemond
Bewegen met een suchje?
Ag, myn Rosemondje, kom,

Anders raakt u Minnaar om
Een luchje, een luchje, een luchje! Hij raakt zijn adem kwijt, hij stikt.

6.
Laat ik u maar tot een kus,
O Rosemont, bekooren,
So is al myn smert gedaan
En sal ik weer gaan en staan
Als vooren, als vooren, als vooren.

7.
Ag, hoe kan uw killig hert
So onbeweeglijk wesen,
Daar gy door u lieve mond
Ligtelyk mijn droefheid kond
Genesen, genesen, genesen!

8.
Laet u dan, o Rosemond,
Mijn smeeken overwinnen,
Dat ik al 't geleeden leet
En mijn hertzeer weer vergeet
Van 't minnen, Van 't minnen, van 't minnen!

9.
Dan zal ik u, waarde lief,
Altijd als mijn Beminde
Geven 't allerzoetst vermaak,
Waar in dat gy goeden smaek
Zult vinden, zult vinden, zult vinden.

Testament van St. Crispijn

Stem: *Ik quam lest by een Weduwe, etc.*

1.

Komt hier in 't rond, Schoenmakers al,
 U lof moet ik vermeeren,
 Die in het Hollandse dal
 Haer zelleven generen.
 Neemt 't myn niet kwalijk af,
 't Geschied t' uwer eeren.

2.

Sinte Crispijn St. Crispinus (feestdag 25 oktober) geldt als de patroon van de schoenmakers.
 heeft tot plezier
 Ons een maendag gegeven,
 Om dat wy zouden Wyn en Bier
 Drinken en daer beneven
 Dien dag vry van werken zijn
 Soo lang als wy leven.

3.

Daer is geen vreugderyker dag
 Voor ons op deser aerden,
 Die men te regt wel vieren mag
 En houden hem in waarden.
 Dus ziet men op desen dag
 Ons vrolijkheid aenvaerden.

4.

Voor eerst al na de Bottermarkt De oude naam van het Rembrandtplein.
 Ziet men met heele hoopen
 Ons samen loopen als een hart 'Als een hert,' d.w.z. 'snel.' Cf. Editie De Groot 54, 3:1.
 Om 't een en 't aar te koopen.
 Ondertusschen word 'er ook
 Lustig eens gesoopen.

5.

Dan daer van daen na die Plantje 'De Plantage.' Het woord staat in rijmpositie met Marrie.
 Of na het Overtoompje,
 In de Prut-Gang Kennelijk een plek waar men 'prut' kon kopen: 'dikke melk.' al by Marrie
 Of by Cornelis Oomtje,
 Daer men schaft het geen men lust:
 Soete melk en Roomtje.

6.

Dan voort na de dubbeltjes kroeg,
 Is 't niet een vreugdig leven!
 Dit duurt soo van smorregens vroeg
 Tot savonds sonder sneven.
 Waarom niet? Crispijn heeft
 Ons dien maendag gegeven.

7.

Dan na de Stad, de Koper Berg,
 Daer gaet men heenen stryken,
 Of na de Dijkstraet in den Burg,
 Die moet men ook bekyken:
 Soo lang als het geldtje duurt,
 Wilder niemand wyken.

8.

Had ons Crispyn, den ouden bloed,
 Yder vyftig Ducaten
 Gemaekt al van sijn erf-goed,
 Had hy dat nagelaten, 'Had hij ons dat nagelaten.'
 Dan dronken wy sonder sorg
 By stooopen en by ontbreekt in de bron evenals in de editie 1711 en in de editie de Groot
 1710. Aangevuld uit de editie Leeuwarden. vaten.

9.

Den Els die spant voorwaar de kroon
 En dient wel waerd gepresen:
 Hy helpt ons aen kost en loon,
 Schoenmakertjes, mitsdesen,

Soo de gantsche wereld door,
Daer wy willen wesen.

10.
Oorlof Schoenmakers, wilt in rust
En vree uw werk hanteren,
Op dat gy 's maendags eens met lust
Helder de borst moogt smeeren. Zich de borst nat maken.
Ik wensch dat gy samen meugt
In vreugde vermeeren.

Amoureuus Gezang

Stem: *Als 't Begint*

1.
Ik voer al over de Zee, Wilje mee,
Ik voer al over de Zee,
Al met een houten lepeltje,
Lepeltje, lepeltje, lepeltje,
Al met een houten lepeltje,
Het steeltje brak aen twee.

2.
Doen ik daar over quam, Ja quam,
Doe kraeiden al de Hanen,
- Van snel, rebel en rompompom -
Den dageraet ik vernam.

3.
Ik klopte voor mijn Liefjes deur, Ja deur,
Het deurtje was geslooten,

- Van snel, rebel en rompompom –
De wervel 'Grendel.' was 'er veur.

4.

Ik zey: 'Schoon Lief laet in, ja in',
En laet het u erbarmen
- Van snel, rebel en rompompom -
Dat ik hier buiten bin.'

5.

Daer waren zusters drie, ja drie,
En 't alderjongste zusterken
- Van snel, rebel en rompompom -
Ontfing den Landsknecht vry. Kennelijk spreekt de ik-verteller over zichzelf in de derde persoon.

6.

Sy nam hem in haer arm, ja arm,
Het scheen sijn Hert ten Hemel voer,
- Van snel, rebel en rompompom -
Wy maakten geen alarm. De 'ik' en zijn liefje.

7.

Sy dekten hem met Stroo, ja Stroo,
En hy zwoer daar een Eet
- Van snel, rebel en rompompom -
Noyt sliep hy meer alzo.

8.

'k Vond my by haer alleen, ja leen,
De snode Hoeren alle drie,
- Van snel, rebel en rompompom -
Van de drie en deugt 'er geen.

9.

Men leide my op een bank, ja bank,
En ik en kon niet gerusten,
- Van snel, rebel en rompompom -
Den tyd viel my te lanck.

10.

Daer zat een Hoer en span, ja, span,
Met eenen Silvere Spilletjen

- Van snel, rebel en rompom -

Daer was geen wervel an. 'Wervel' wordt hier gebruikt als aanduiding voor de wartel, de spinschijf, een klein draaiend onderdeel om de spil te doen draaien.

11.

Hoe siet de Hoer op my, ja my,
Sy meent dat ik geen geld en heb,

- Van snel, rebel, en rompom -

Ik heb 't zoo wel als sy.

12.

De meid die veegden 't huis, ja huis,
Raed wat sy in haer beesem vond,

- Van snel, rebel en rompom -

Een Penning met een kruis. WNT: 'Een munt met een kruis; een geldstuk waaraan een geheimzinnige kracht werd toegeschreven, en dat b. v. dienst deed bij het waarzeggen.'

13.

Doen ik mijn Geld was quijt, ja quijt,
Maekten zy den verlooren Soon

- Van snel, rebel en rompom -

Tot schimp en groote spyt:

14.

Sy smeten my 't venster uit, ja uit.

Had ik 'er doe niet wel geweest,

- Van snel, rebel en rompom -

Om drie groot en een duit. Uiteindelijk heeft hij het voor weinig geld goed naar zijn zin gehad.

15.

Prins, of gy mee zoo voer, ja voer,

En datje ook zoo raakten pal, 'Kwam je ook zo vast te zitten.'

- Van snel, rebel en rompom -

Klaget dan niet jou Moer.

Nieuwe Minnaars-Klacht

Stem: 't Schynt dat mijn Zieltje zyn etc.

1.

‘Ach Aldersoetste hart, myn ziel en leven,
Ik bid, neemt dog eens op myn klagen agt.
Ey, wilt myn het lieve Ja woordje geven
Daer ik soo langen tyd heb na getragt,
Myn Uytverkooren,
En stilt uw tooren,
En wilt dog hooren
Na myn droeve klagt.’

2.

‘Wel lieve Beuling, ‘Worst.’ wat sou het dan wesen
Als ik jou Troutje quam te nemen an?
Dan hoefden ik voor geen hartseer te vresen,
Want gy sou het my dan genoeg doen an.
Loopt heen, jou sotje,
‘t Karmelks potje Karnemelk hier ongetwijfeld als denigrerende aanduiding voor iets wat
krachteloos is, zoals men van iemand zegt dat hij karnemelk in plaats van bloed in de anderen
heeft. Zie WNT. Deze combinatie daar niet vertegenwoordigd.
Sou sijn myn lotje:
Dat staat mijn niet an.’

3.

‘Stelt dog u hert gerust, ik kan wel winne
Tien stuivers daegs, dats gelt in overvloed.
Ag hartje Lief, wilt u dog wel versinnen.
Daer is geen zwaarigheid, weest wel gemoed.

Verhoort myn kermen,
 Wilt u ontfermen
 En myn omermen,
 Ag, myn Engel soet.'

4.

'Dat klein gewin dat heb ik wel van noden
 Om by de Koffie en Thee te zyn.
 Ik hou veel van gebraden en gesoden Gebraden of gekookt vlees.
 En ook wel van een lekker glaesje wyn.
 En lang te slapen
 En vreugt Bron: vreuge. te rapen.
 Wilt niet vergapen
 U, Jonkman, aan myn.'

5.

'Ik sal mijn best doen en staag voor u werken,
 By dag en nagt. Ik bid, weest maar gerust
 Dat gy uw lieve hartje wel sal sterke:
 Eten en drinken 't geen dat gy maar lust.
 Wilt dog ontfangen
 Op uwe wangen,
 Met groot verlangen,
 Uit liefde een kus.'

6.

'Neen Monsieur pover, dat en sou niet lucken.
 Wy moeste wis en zeker op den Boer,
 Het eerste Jaar de poort al uit om stucken. Bedoeld is waarschijnlijk 'stuiken', gebruikt voor
 "het koren in schoven zetten.' Dat wil dus zegen: 'bij de oogst helpen.'
 Loop, gek, ik gooi het liever in 't rumoer. 'Ik maak er liever ruzie om'(?)
 Ey, staakt jou weenen,
 Verbint jou scheenen, Je hebt immers 'een blauwe scheen' opgelopen.
 Jou rotte Beenen,
 En loop naar Jou Moer.'

7.

‘Wel spijtig ‘Hoogmoedig, verwaand.’ Meisje, 't kon jouw wel berouwen
 Dat gy mijn trouwe min nu soo veragt.
 Gy kont in korten tyt uw Hooft wel klouwen ‘Je de haren wel uit het hoofd trekken.’
 Wanneer de saak sal sijn te laet bedagt. Wanneer je te laat spijt hebt.
 Vrede, Zo in alle geraadpleegde bronnen. Godinne:
 Ik stel myn sinnen
 Voort van het minnen
 En seg goeden nagt.’

8.

‘Ja, gaat vry heen, gy sult myn niet bekoren.
 Daarom by tyds dog na een ander siet.
 Dat gatie, lieve vriend, sult gy niet boren,
 Jou haring, lieve bloed, die braat hier niet!
 Weg, drooge Sander,
 't Moet syn een ander
 Want gy en kander
 Myn dog helpen niet.’

Minne-Zang

Vois: Mon Mary est a Paris Of Couragie

1.

Hemel, hoe zoet is de tyd
 Die ik met mijn Dorinde
 Al lief kosende verslijt!
 Dat mijn droeve ziel verblijd,
 Beminde, beminde, beminde.

2.

Goden, isser grooter vreugt
In 's werelds rond te vinden
Als men in all' eer en deugt
Soo malkanderen verheugt!
Dorinde, Dorinde, Dorinde.

3.

Dan is myne vreugt beset
Met duizental van kusjes
Dat 'Hetgeen.' myn vryheid haest verplet
En my trekt in 't dartle net
Van lusjes, van lusjes, van lusjes.

4.

Maer eilaas, wat droeve pijn:
Nu is mijn vreugt verlooren
Wyl daer een Eclips zal zyn
Die Dorindes Sonne-schyn
Sal smooren, sal smooren, sal smooren!

5.

Want ik zal dit zoetste zoet
In korte tyt begeven
Wyl ik nu vertrekken moet.
Dat myn, laes, den dood-steek doet.
O leven, o leven, o leven!

Bedroefde Maagds-klagt

Stem: *Og mijn Engel vol waarde*

1.

‘Og, myn Lief, myn leven,
 Gaat gy my nu begeven,
 Ontrouwe Minnaar,
 Nu ik gaa van u swaer?
 Ik klaag uw myn verdriet
 Maar gy en agt my niet
 En speelt met myne reden
 Gelijk een wind met Riet.’

2.

‘Wel zoete Annaatje,
 Wat 's dat voor een praatje?
 Jou malle geklag
 Dat is daer ik om lag.
 Wel Liefste, gaat gy zwaar,
 Loop heen en soekt de Vaar
 En laat my in mijn wesen.
 Dit komt zeker raar.’ Bedoeld is misschien: ‘Dit is een vreemde zaak.’

3.

‘Ag, mijn waarde gepresen,
 En swoert gy niet voor desen
 Als dat gy mijn zou
 Nooit laten in rou?
 Het Schrifte dat moet
 - Geschreven met u bloet -
 U selver overtuigen:
 Siet dog wat gy doet.’

4.

‘Het schrijfje, zoete meisje,

Schreef ik maer om een reisje 'Keertje.'
 Te nemen mijn plezier
 Tot uw, zoet aerdig dier.
 De Eeden, Vrindin,
 Voor 't Altaar van de min
 Zijn met de wind vervlogen.
 Stelt dat maar uit u zin.'

5.

'Aanschouwt eens mijn oogen
 En hebt dog meedogen
 Met mijn, onteerde maagt,
 Eer u hertje nog knaagt
 Al over dese daat
 Als het sal sijn te laat.
 Ag, komt mijn te baten 'Help mij.'
 In mijn droeven staat.'

6.

'Wel wat helpt dit klagen?
 Gy sult my nooit behagen,
 Dat weet gy, Liefste zoet,
 Dat 'Nu dat' mijn lust is geboet.
 Ey, steld u dog te vreen:
 Gy zijt het niet alleen
 Die zoo een kindje dragen,
 Dat is nu gemeen.' 'Algemeen', 'normaal.'

7.

'O, gy wreede ontrouwe!
 Ha, schender der Vrouwe!
 Hoe waar ik helaas
 Zoo sot en soo dwaas?
 Og, og, hoe sit ik nou,
 Geen maget, nog vrou.
 Dogters, wilt hier uit leeren:
 Spiegelgt u aan myn rou.'

Geveysde Vryery

Stemme: *Als 't Bocksvoetje, etc.*

1.

'Heer, Krelis, wat benje een kluchtige quant!
 Hoe aerdigh
 En vaerdigh
 Is 't Hoetje in de hant.
 Het pastje soo wel,
 Gut Kreelis, hoe sel
 Men lieven Gek zijn.' op jou noch door 't heele Lant.

2.

Sie, was ick een Meysje van Amstelveen,
 Van Slooten
 Of Schooten
 Daar 'k veel heb gereen,
 Ick minde jou seer
 Als jy mijn wout weer
 Beminnen in alle deugden en eer.'

3.

'Mijn Truytje, mijn troosje, mijn weerste schat,
 Al lange soo heb ick jou lief gehad. De b-rijmen ontbreken.
 Ick leed veel verdriet,
 't Bron: ('t . Was om dat ick niet
 Dorst vryen een Joffertje van de stad.

4.

Gut Meisje, och wouje myn byslaepje zyn,
 Soo stracktjes, 'Aanstonds.'
 Gemackjes 'Op mijn gemak, zonder problemen' (?) Niet in WNT.
 Schonck ickje de Wyn
 Tot onse moy Knier Kennelijk een café.
 - Niet verd' 'Ver' Volgens WNT een Hollandse vorm. ist van hier.
 Soo worde jou Neeffe wis myn Cosyn.'

5.

'Wel Krelis, hoe mienjet? Wel, wordje dus groen? 'Verliefd.'
 Maer souwje
 - 'k Betrouw je - Ik vraag het je 'op je trouw'.
 Dir durreven doen?'
 'Ja, daer is myn hant,
 Dit groene lant
 Sal tuygen dat icker op geef een soen.'

6.

‘Neen, lansje, ‘Ventje.’ al soetjes. Te haestig is quaet.

Sie voorje,

En hoorje

Niet van dese staet?’ Waarschijnlijk is iets bedoeld als: ‘Denk goed na, weet je het zeker?’ Met ‘deze staat’ zal de huwelijks staat bedoeld zijn.

‘Het gaet soo het wil.

Ik schei niet van Hil.’ Waarschijnlijk is bedoeld: ‘Ik laat het niet afweten.’ WNT kent een uitdrukking ‘Klaas en Hil’ voor "Jan en alleman.”

‘Nu sien ik wel dat jy my niet en haet.’

7.

‘Nu noem ik jou Truitje, myn lieve Bruid,

'k Sal speelen

En queelen

Nu voort op myn Fluyt.

Ik blyf by myn Trou:

Schoon Truy is myn Vrouw.’

‘Neen, neen, neen, neen, Krelis, ick scheyer uit.’

[Wat valt het vryen, vryen, vryen]

Stemme: *Wat is het licke, licke, licke, Wat, etc.*

1.

Wat valt het vryen, vryen, vryen

Wat valt het vryen wreed en suer!

Ag, die gequelt is met dat vuur

Steekt tot de keel in bitter lyen.

Die 't garen doet, die is wel geck,

En so veel houd van 't Minne, Minne, Minne,

Die 't garen doet die is wel geck,

En so veel houd van de minne treck.

2.

Want als gy uwe lusjes, lusjes, lusjes In deze vorm vijf versvoeten.

Al hebt gekregen na uw sin,

Seg m' eens, wat heyl steekt daer dan in?

Anders niet dan gevley en kusjes. Antimetrisch.

Die 't garen doet, etc.

3.

Maer als gy weder spytig, spytig,
 Wordet bejegent van de Meyt,
 Lacy, dan sitmen staeg en schreit,
 Want al haer doen valt nors en bytig.
 Die 't garen doet, etc.

4.

Ey, laet het vryen varen, varen
 En voegje by de brave Maets
 Daer en ontmoet een Mensch niet quaets
 Anders niet dan met gesang en snaren. De regel past niet in het metrum.
 Die 't garen doet, etc.

Aan Elisa

Vois: *Het Ruysen der Boomen, etc.*

1.

Elize, myn leven en eenig vermaak,
 Verrukt u de lust
 Tot vryheid en rust
 Daer ik altyd na haak: *Bis*

Nergens vind ge meer zoetheid en vreugd
 Als daar onse oogen het groen verheugd,
 By 't jeugdig geboomt, daer 't lustig dal
 Vryheit en blyheid ons toont overal.

2.

Komt treen wy daer henen, nu 't lagchend gebloemt
 By 't vreedzaam gediert

Uw Lusthof versiert
Daar uw Damon De 'ik' verwijst naar zichzelf in de pastorale trant. op roemt.

Liefde, die stilte en vrede bemind,
Maakt alle harten hier eens gezint.
Begeert ge dan rust? 'Z' is hier volmaakt,
Daer het al word van uw Liefde geblaakt. 'Waar alles blaakt onder uw liefde.'

3.
De kryg is ten ende, Al 't nare geschreeuw
Des dollen Soldaats
Wykt uyt onze plaats
Voor de Hollansen Leeu.

Danken wy 't moedig dier voor die deugt,
Nu weer den Peis 'Vrede.' dit gewest verheugt.
En laet ons met een, 'Gezamenlijk.' lustig van zin,
Zingen, Elize, van vrede en van min.

Vrysters-Zang

Stemme: *Courante la Bare.*

1.
So dra de Son van 't stralen moe
Gaat met haar al verquikkent light verdwynen
En de avondster ons komt beschynen Editie 1711: te schynen.
Dan sluyten in myn hof de Roosjes toe.
Juyst niet om zoo te blyven staan
Maar met de aanstaande Zon weer op Voor 'open.' te gaan

En 't nieuw herbore ligt verheugt te ontfangen
 Dat, uitgerust,
 Boet 'Voldoet.' elks verlange
 En de Bloempjes kust.

2.

Zoo sluit mijn hart sig toe, wanneer
 Ik sie mijn trouwen Minnaar my ontwijken.
 Ja, 'k schijn een bloem die aan 't beswijken
 Op 't vallen van den avond zijgt ter neer.
 'k Ben met de roosjes in een staat 'Ik ben in dezelfde toestand als de roosjes.'
 Als my de Son met sijn gesigt verlaat.
 Maar keert hy weder met sijn gunstige oogen
 Dan rijst myn dag
 Met meer vermogen
 Dan ze voormaals plag.

3.

't Ligt, dat uit zijn bruine oogen straalt,
 Vol glinsterende, en aengenaeme lonken,
 Houd my in sijne liefde dronken,
 Die mijne min met wedermin betaalt. Geraffineerd: de zon uit de vorige strofe, blijkt de geliefde
 te zijn.
 Ik eer sijn byzijn, die voorheen
 Veel onheil heeft om mijne min geleen
 En om mijn Schoonheid smart op smart gedragen.
 Voor wien ik leef
 Wijl hy in plagen
 My stantvastig bleef.

4.

Zijn welgemaektheit trok mijn Jeugt,
 Zijn soete taal betooverde mijn sinnen
 Om hem tot aan mijn dood te minnen
 Als 't voorbeeld van stantvastigheid en deugd.

Dus kroon ik my met myn Liefde een hert
 Dat noit van andre sugt geprikkelt wert,
 Waar op geen valsheen, of trouloosheen hegten.
 Des laet de Nijt
 Ons vry bevegten:
 'k Min hem, haar ten spijt.

5.

Mijn minnaar vreest nog ramp, nog noot.
 Zijn ed'le Ziel weet alles door te streven. 'Weet zich door alles heen te slaan.' Bron: sterven.
 De lezing van de editie 1712.
 Hij offert my zijn jeugdig leven,
 Ik proef zyn trouw, in 't aansien van de doot.
 'k Lag om de Nijt, die dit mishaaft
 En aan myn doen haer hart te barste knaagt.
 De soete liefde is yder aengeboren:
 Wie na haar wet
 Niet tragt te hooren, 'Wie haar probeert te negeren.' Bron: hoeren. De lezing van de editie 1711.
 Vangt zy in haer net.

6.

Dat sy 'Laten zij', etc. die los en ligt van zin
 Haar hert aan dartle Minnaars overgeven,
 Gewoon in ontugt steeds te leven,
 Zig schamen van verbode en laffe min:
 De wellust rukte my nooit weg;
 Ik minde altijd met rede en overleg.
 Waar dus de Liefde suiver word geboren,
 Opregt en trouw,
 Vreest sy geen tooren
 Haat, of naberouw.

Vryagie tussen Fop en Izabel

Stem: *Als 't Begint*

1.

‘Schoon Izabel, ik kom uit vryen.
Gy kont mijn hert en ziel verblyen,
Gy zijt een Meisje als een pronk,
Als een Godin, van jaren jonk.

2.

Gy zijt de schoonste Amazoone,
Boven de Nimphen spand gy de kroone,
Gy schijnt een Hemel in mijn zin,
Was ik een Engel, ik vloog 'er in.’

3.

‘Ik heb gewagt met groot verlangen,
Om een Engel daar in t'ontfangen.
Gy zijt den regten Joseph niet,
Daarom vry na een ander ziet.’

4.

‘Ik kan myn zelf niet meer bedwingen
En schijn schier uit mijn vel te springen,
Want Liefde nagten zijn zoo lang,
Alleen te slapen valt zoo bang. ‘ Editie 1711: Want Liefde nagten zijn zoo bang. De slotregel ontbreekt, en is in de editie Leeuwarden aangevuld: En dat valt my droevig lang.

5.

‘Zyt gy bang om alleen te slapen
Of is het om wat vreugt te rapen,
En mijn te brengen in 't verdriet?
Zulk een Engel behaagt mijn niet.’

6.

‘Ag Izabel, uw oogen blinken!
Kryg ik geen troost, 'k sal my verdrinken

En doen te kort myn Ziel en Lijf,
Om u, ô schoone jonge Wyf.'

7.
'Weg, malle Fop, wilt gaen vertrecken
In 't Lazarus-Huis, 'Het gekkenhuis.' by al de gecken.
Soekt een Sottin daar gy mee speeld,
Want al u praten my verveeld.'

8.
'Adieu, ik gaa u nu begeven, 'Verlaten.'
Om als Soldaat in 't Veld te leven
En dan kunt gy, ô trotze Maagd,
Wagten tot u een ander vraagd.

9.
Kom ik u by geval dan tegen,
Dan sult gy schrikken voor mijn degen
En ik zal u met In de bron staat de 'm' op de kop. mijn Rapier
Geven in 't minste geen quartier.'

10.
'Het geweer sal u zoo passen
Als onse Poes zatijne dassen.
Steek met u deegen in den drek.
Ik blijf alleen. Gy sijt een gek.'

Onteerde Maagd

Op een Nieuwe Vois

1.

Ag ik, onteerde Maagd, ik mag wel klagen
 Dat my myn eer, mijn alderbeste pand,
 Hier in het bloeyen van mijn Jonge dagen
 Soo is ontroofd, ô gruwelijke schand!

2.

De trouwste Minnaer van al de minnaren
 Die mijn, helaes, soo droevig heeft misleid,
 Die is nu na Oost-Indien toe gaan varen,
 Dat van myn nu soo dikwils word beschreid.

3.

O droeve wereld vol van ongenugten,
 Wat sit ik in een desolaten staat,
 Dat myn zoo meenigmaal te laat doet sugten!
 Spiegelt u Dogters dog aan dese daat.

4.

Hy nam mijn dikwils in zyn lieve armen
 En bragt myn meenigmaal \yn mondtje by,
 Maar nu zit ik, og laacy en og armen,
 Alleenig met myn Schaapje in de ly. 'In het verdriet.' Blijkbaar heeft ze een kind.

5.

Hy zwoer by Hemel, Sterre, Maan en Winden
 Dat hy mijn nimmermeer verlaten zou.
 Nu is hy weg, de Heer sal hem wel vinden,
 En ik ben nu een Vryster, Maagd nog Vrouw. Cf. TM II 53, 7:6. Bron: of Vrouw. Geëmendeerd naar de editie 1711.

6.

Soo dra hy 't maagde-roosje had genoten
Soo ging hy weg en hy liet myn alleen
En heeft myn aanstonts met de voet gestoten.
En nu zit ik in droefheid en geweën.

7.

Wreede Minnaar, hoe sal uw hert nog knagen
Dat gy myn dese tormenten aen doet!
Hoe sult gy 't u in 't laatste nog beklagen
Dat gy verlaat uw eigen vlees en bloed!

8.

Daarom, wilt op geen Jongmans reeden bouwen:
Zy zijn veranderlijk gelyk de wind.
Wilt haar in 't meest of minsten niet betrouwen,
Soo zit gy niet en zugt, als ik met 't Kind.

9.

Gy Jonge Dogters die dit komt te hooren,
Spiegelt u aan mijn zwaare droeve val,
Want ziet, het kan u ook komen te vooren. 'Overkomen.'
Daarom soo wagt u, soete Meisjes al.

Harders en Herderins Gezang

Op een aangename Voys

1.

‘Weest 'er gegroet, schoon Herderinne,
De Liefde dringt my sterk aan, Lusthof: zo sterck aen.
Ik voel myn berooft geheel van zinne.
Kan ik geen troost van u verwinnen,
Dat gy my wilt ten antwoord staan?’

2.

Want ik leg stadig heele nagten
Dat ik peins om u, mijn soete kind.
Daerom en laet my niet lang staen wagten,
Gy kunt myn pijn heel gaan versagten
Als gy mijn maer geeft weder-min.’ Editie De Groot 1710: Als gy mijn maar eens weder mind.

3.

‘Jonkman, houd op van al uw klagen
Want ik en kan my dat niet verstaan
Dat gy u nood soo aan my komt klagen
Om my soo veel eer te dragen. Editie De Groot 1710: Om my soo veel toe te dragen.
Wel, waar komt dit soo gau van daan?’

4.

Daar ik nog noit, in geen occasie,
Of conversatie en hebbe gehad ‘Daar ik nog nooit met u te maken heb gehad, of met u heb
gepraat.’ De formulering met in en of lijkt ongrammaticaal.
Als lest in de nieuwe spruit Plantagie, Waarschijnlijk net als ‘spruithof’ (zie WNT): ‘kwekerij.’
Met onse Schaapjes, vol couragie
Daer gy met my te praten sat.’

5.

‘Schoon Lief, en ik moet het u openbaren:
Sedert die tijd dat ik u daer sag
En onse Lammeren te samen waren,

Wat is my droefheid wedervaren!
Om u soo treur ik nagt en dag.'

6.
'Jonkman, u klagen is verloren,
Ik ben tot Trouwen nog niet gesint,
Geen minnaar kan mijn Jonk hert bekoren.
Daerom en wilt u niet verstoren 'Neem me niet kwalijk.'
Maar ziet dat gy een ander mint.'

7.
'Niemand kan ik ter wereld minnen
Nog ook niet klagen myn droefheid groot
Als u, myn over soete Herderinne,
Die ik geheel, met hert en sinne,
Steeds zal beminnen tot in der dood.'

8.
'Jonkman, 'k geloof, 't sijn geile lusten
Daar u Jonk hert mee bevangen sal zijn.
Dat gy een maagt op 't Bet sag rusten
Die uwe minne-brand eens blusten,
Dan waar genesen u smert en pijn.'

9.
'Schoon Lief, wilt staken al die gedagten
Want ik bemin u in eer en deugd
En stort u uit mijn droeve klagten.
Soud gy daer door niet weder tragten?
Met soete woorden myn hert verheugt!'

10.
'Jonkman, houd op van al u klagen,
Want al mijn praten is veinsery.
Een maagt moet altijd listig vragen
En tot respect haar eerbaar dragen 'Gedragen.'
Wanneer een Jonkman komt daar by.'

11.

‘Wel, is mijn droefheid dan ten enden?
 Zijt gy bewogen, og Herderin,
 Myn te verlossen uit veel elenden,
 Zal ik met vlijt dan gaan wenden, ‘Dan zal’, etc.
 Dryven myn Schaepjes de stal waart in.’

12.

‘Ja Herder, gaat maar na de weiden,
 Sy sijn versadigt heel gants met groen. De tegenstelling is misschien te verklaren door aan te nemen dat beide partners figuurlijk spreken. De minnaar wil zeggen dat hij zijn liefdesdoel bereikt heeft (‘hij mag zijn schaapjes stalwaarts drijven’). Zij antwoordt dat hij liefdesgenot mag smaken (‘de weiden zijn groen.’)
 En laten wy samen ons wat vermeiden
 En met genugten dit gaan verbreiden. ‘Vermeerderen, versterken.’
 Komt Herder, geeft mijn daar op een soen.’

13.

‘Schoon Lief, ik neem u in myn armen.
 Ik zal u beminnen en wesen getrouw
 En u voor angst en druk beschermen.
 Gy hebt verhoort myn droevig kermen,
 En gy sult wesen mijn Lieve Vrouw.

14.

Komt Herders, wilt nu vreugde aanschouwen
 En maakt nu een kranse van Lauwerier
 Om op 't hooft van myn Lief te bouwen!
 Wat groote vreugt, nu zal ik trouwen!
 Mijn soete Lieve Kaetje, komt maer hier!’

Dafnis en Kloris

Herders vryagie

Stem: *Laat Febus in het Morgenrood, etc.*

1.

‘Hoe Kloris, hoe zoo vroeg in 't velt!
Wie heeft in slaap u komen stooren?
Of heeft de Liefde met geweld
U na mijn minnekragt doen hooren?’ ‘Of heeft de kracht van de liefde’, etc.

2.

‘Neen, Dafnis, neen. De dart'le min
Is over lang van my verwesen.
Dat Boefie laat ik niet weer in,
Soo hoef ik nooit sijn pyl te vresen.

3.

Ik haat de minneraserny
En houw mijn vryheit buiten banden.
Wat baat het harsenloos gevry
Op aard ons meer als spot en schanden?"

4.

‘Noemt gy de Liefde een razerny,
Die al de Wereld kan bekoren?
Ag, dat ge eens voelde wat ik ly,
'k Zou u wel anders singen hooren! ’

5.

‘Ja, 'k noem de Min een snoo tyran,
Een vuile pest, een ritse Sater.
Deed yder een hem in den ban,
Zoo plaagde ons nooit dien vreugden hater.

6.

Om dat de min uw harßens kwelt,
 Daarom kund gy me niet vermaken.
 Gy legt me altijd aan 't oor en lelt 'Gij kletst mij altijd in het oor', etc.
 Van met u in dien gloed te blaken,

7.

Daer andersins, indien ge vry,
 Gelijk als ik, gestaag woud leven,
 Wy vry van alle slaverny
 Aan vreugd ons souden overgeven.'

8.

'Wat vreugde kan je, sonder min
 - Gaet waerje wilt - ter werelt soeken?
 Ons Leven nam hier door begin.
 En zoud ge dese drift vervloeken?

9.

't Mind alles wat hier leven heeft.
 Bezie 't gediert in bos en velden,
 Wat in de Lugt, of 't water sweeft:
 Elk weet zyn minne-vlam te melden.

10.

Bezie de kruiden op het velt:
 De bloempjes staan van min te blaken,
 Elk voed het lieve mingewelt.
 En zou dat noyt uw hartje raken?

11.

Neen Kloris, trots uw tegenzin,
 De Liefde doet hier alles groeyen:
 De blaajtes kraken zelf van min,
 Die in uwen boomgaert bloejen.'

12.

'Wel wat vertelt een minnaar niet
 Om slegte 'Simpele.' Nimfen te bekoren!
 Neen, Dafnis, 't is wel meer geschiet

Dat wy van min u singen hooren.

13.

Den Hemel geeft ons 't velt-gewas
En 't Aardrijk levert kruit en bloemen,
Maar hoe de min hier komt te pas
Daar hoor ik u alleen van roemen.'

14.

'Het zaad in vrugtbare aard gezait,
Beminde Kloris, doet wel teelen:
Hier door is 't dat gy vrugten maid.' Editie 1711: maeit.
'Hoe kan de min daar onder speelen?' 'Wat heeft liefde daarmee te maken?'

15.

'De min alleen weet met zijn gloet
In 's Aardrijks schoot een brant te ontsteken:
Natuur, die 't Zaad daar leven doet,
Moet door dat vuur Namelijk dat van de liefde. haar Schepsels kweken.

16.

Dus geeft, gelijk in barens nood,
Het aardrijk haer gewassen boven.
Maar mogt ik uyt uw Roozeschoot
Die vrugtbaarheid my ook beloven! 'Mocht ik maar', etc.

17.

Natuur zou op die selve wijz'
De Teelzugt u wel haest doen leeren.
De Liefde streek dan wis den pryz 'De liefde zou dan gewis de prijs behalen.'
En deed u haer geheimen eeren.'

18.

'Weg, Dafnis, weg! Uw yd'le praat
Maakt dat ik altijd u sal haten.'
'Maar, trots uw afkeer en uw haat,
Zal ik u egter noit verlaten.'

19.

‘De min komt altijd tijds genoeg.’

‘ ’t Is ydelheit zyn jeugt te spillen.

De Liefde komt ons nooit te vroeg

Dan voor die nimmer minnen willen.’ ‘De liefde komt alleen te vroeg voor’, etc.

20.

‘Myn jeugt belooft myn nog wat tijt.’

‘Maer als die tijt eens is verloopen,

Dan zijt ge Jeugt en schoonheit kwijt.

Wat is 'er, meen je, dan te hopen?’

21.

‘Een vry, een onbesorgt gemoed.’

‘Een hartseer, die u staag doet quynen,

Dat ‘Omdat.’ gy de lieve minne gloed

Zoo vrugteloos hebt doen verdwijnen.

22.

‘Maar waarom my nu juist gevrijt,

Daar ik tog nimmer seek te minnen?’

‘Wanneer gy uit de Werelt zijt,

Mag ik by and'ren eens beginnen.’ Liefde totter dood.

23.

‘Dat sy soo, 'k hou mijn vreyigheid.

Gy sult me nimmer meer belesen.’ ‘De les lezen.’

‘Had dat uw moeder ook geseit,

Gy zoud niet in de Werelt wezen.’

24.

‘Ag, Dafnis, ag, myn hart dat beeft.’

‘Een teiken, dat gy moet beminnen.’

‘Wat of 'er door mijn leden sweeft?

Ik ben geheel ontstelt van sinnen!’

25.

‘Betrouw uw schoonheid aan mijn hert

Dat u zoo lang heeft aangebeden.’

‘Ag, ag, ik voel de minnesmert!’

‘Zoo laat u eenmaal overreden.’

26.

‘Hoe? Kan ik dit dan niet weerstaan?’

‘Nee, zoo ge zijt een Mensch geschapen. ‘Als je als mens geschapen bent.’

Want tegen Liefde (laat u raan)

Mijn Kloris, is geweer nog wapen.’

Zang

Stem: *Si je fais l'amour ce n'est que pour rire*

1.

Heb ik eens mijn hart in uw magt gegeven,

Denkt niet, dat ik altijd uw slaaf moet zijn!

Amarillis, wilt ge niet, dat ik zugt, of quijn, *Bis*

Zoo verlos mijn hart eens van het minfenijn.

2.

Is 't my uit uw oog dan in het hart gevlogen,

Gy hebt wisse raad voor die zoete wond:

Gun me slegs den nektar van uw bedaude mond,

Die balsem maakt wel haast mijn minziek hart gezont.

3.

Is aan 't vrolijk ligt van uw glinstrende oogen
 Met een zagten bandt heel mijn hart geboeit,
 En ziet gy dat mijn min, op uw begeeren, groeit,
 Ly Amarillis, dat zy 'De min.' ook uw hart besproeit.

4.

'k Zal, mijn smert getroost, uw gevange blijven,
 Waar gy henen streeft, hangen op uw zy,
 Ja, tot mijn levens end, wat smart ik om u ly,
 Met lust omhelzen deze zoete dwinglandy.

Aan Kloris

Stem: *Tranquille Coeur prepares vous, etc.*

1.

't Is eenmaal nats genoeg gestort
 Mijn lief, uit uw bekoorlijke Bron: behoorlijke; ik volg de lezing van de editie 1711. oogen,
 Denk, dat g 'u selven maar verkort 'Te kort doet.'
 En wil tog eens uw traantjes droogen.
 Al 't leed, dat u de Nijd hier t 'onregt heeft gedaan,
 Zal weer van zelf vergaan.

2.

Denk, wat ons hier de Wereld bied
 Zoo lang wy strijden in dit leven,

Als stadige onheil en verdriet 'Beschouw alles wat... als gestadig onheil en verdriet.'
 Dat ons op aard nooit zal begeven.
 Al 't leed dat u de Nijt hier t 'onregt heeft gedaan,
 Zal weer van zelf vergaan.

3.
 Groet ons de Zomer met een lag,
 De Winter brengt ons droeve dagen.
 Gedult, dat alles overmag, 'Kan overwinnen.'
 Leert ons gehart te zijn in plagen.
 Dus moet al 't geen de Nijd u t 'onregt heeft gedaan
 Ook weer van selfs vergaan.

Zang aan Philis

Vois: *Pourquoi faut il que je soupire, Of: Besneeude Velden, etc.*

1.
 Neen, 't lust my langer niet te zugten,
 Filis: erken mijn teed're min,
 Of ly dat ik u ga ontvlugten
 En stel dit vryen uit mijn zin.
 Want eindeloos de minnesmart te dragen,
 Zoo vol van liefdens als lijdens gevaar,
 Ag Filis, ag, die wreede minneplagen
 Zijn voor een hart als het mijne te zwaar.

2.

Kan mijn Gezelschap u behagen,
 En vlied mijn dienst uw geest en zin: Als u graag bij mij bent, hoewel uw geest en zin mijn
 liefdesdienst ontvluchten.⁷
 Denk eens wat smart ik heb te dragen
 Als ik u smEEK om weder min!
 Een enkel kusje kan my niet genesen,
 Geen koele omhelzing heelt mijne wond.
 Neen Filis, neen, dat moet iets anders wezen
 Eer gy mijn minziek hart maakt gezont.

3.

Dus hopeloos my te verquijnen
 En nimmer lessing voor mijn brand
 - Die gy zoo ligt kunt doen verdwijnen -
 Te ontvangen van uw hart en hand,
 Dat zou my, Filis, langer niet gelijken:
 Bemin my weerom, Of zeg my plat af.
 Wilt gy mijn Liefde, ik sal u nooyt bezwijken,
 Maar zonder gunst valt uw min my te straf.

Boere Vryaadje

Wijze: *Mijn beste Moer, mijn beste Vaar...*

1.

'Wel Trijn, wat mienje, dat ik staag
 Jou dus wil loopEN na?
 Neen, benje traag, een aar is graag,

Dus seg maar neen of ja
 Terwijl ik hier nog sta.
 Tast toe, ke daar, 'Echt!' je word de bruid,
 Of aars ik scheyer uit.'

2.

'Wel, Krelis, wel, hoe dus ondieft, 'Ongepast.'
 Wat komt jou in jou hoofd,
 Je weet, ik ben op jou verliefte,
 En van Moertje lang verlooft.
 Heb ik jou hart erooft, 'Geroofd.' Nabootsing van het dialect.
 Sie daar, daar is myn regterhand:
 Nou Krelis, is 't niet kant.' 'Naar behoren.'

3.

'Wel zoo, mijn zoete, bolle meid,
 Dat 's sonder lang beraan!
 Neen, Tryn, ke daar, regt uit eseit,
 Nou zal ik blijven staan
 En by geen ander gaan.
 Jou Krelis, die blijf jou getrou
 En jy word haast 'Weldra.' zyn Vrouw.

4.

Zie, daar is ook myn hand op trouw
 En gouwen ring daar by.
 Nou, Tryn, nou slaap jy, als mijn vrouw
 Haast aen mijn groene zy. Zie voor 'aan de groene zijde' als 'aan de zijde van de geliefde'
 WNT s.v. groen
 Maar wist je wat ik ly...'
 'Nou, Kreelis, wagt...' '...Kyk hier in 't groen.
 Maer geef men eerst een zoen.'

Kloris en Roosje

Stem: *Ik stort nu mijn klagten*

1.

‘Waar bent gy, myn Roosje?
Mijne soete honing dief,
Myn lieve doosje,
Ik heb jou soo lief!
Siet eens wie hier voor is
En ontsluit jou deur:
Hartje, 't is uwen Cloris,
Ag, u Serviteur.’

2.

‘Bent gy 't soete bekie,
Wel Cloris, mijn maat,
Ey, wat doet gy, gekie,
Soo laat op straat?
Jou Moer sal verlegen
Zijn! Wat begint gy
Terwijl dat de wegen
Nu sijn heel onvrij.’ ‘Onveilig.’

3.

‘ 't Is om u myn soetje,
Mijn Schaapje, myn Lam:
Soo veer kruipt het bloedje
Daar 't niet gaan en kan.
Doed uw deurtje open,
Laet mijn hert niet staan,
Of ik ga weer lopen
Daer ik kom van daan.’

4.

‘Wel Cloris, hoe praatje!
Mijn lief, kom maar in,

Mijn soete maatje,
 't Is wel met myn sin.
 Weest wellekom binnen
 En setje wat neer.
 Wy sullen beginnen.
 Wat is u begeer?'

5.

'Wat sou ik begeeren?
 Wel, ik begeer jou
 In deugd en eeren
 Tot myn Egte vrouw.
 Bent gy niet genegen
 Te wesen myn Bruid,
 Soo gaan ik myn wegen
 En ik scheyer uit.'

6.

'Wel Cloris, hoe praatje!
 Te haastig is quaad.
 Meend gy, soete maatie,
 Dat gy sult te laat
 Komen om te Trouwen?
 Het kan u, myn vrind,
 In 't kort haast berouwen.
 U dog wel versint.'

7.

'Myn Broek die moet wyer
 Indien dit soo blijft: Hij dreigt uit zijn broek te barsten van minnelust.
 'k Moet na de Snyer
 Raek ik aan geen Wyf.
 'k Kan langer niet wagten.
 Nu zijt gy te vreen?
 'k Wil u niet verkragten:
 Seg maar ja of neen.'

8.
 ‘Gy lijkt het te meenen,
 Ik hoor 't aan jou reen.
 Gaan wy maar heenen,
 Ik ben wel te vreen.’
 Doed soo, Jonge maagjes,
 Dan bent g' uit de nood.
 Elk trout al eens graagjes
 En dat voor zyn dood.

Een Meysje in 't Groen

Vois: *Van Kaatjes koolen*

1.
 Ik ging lest wandelen langs de Bomen Traditionele regel; zwerfregel? Cf. TM I 34, met de
 wijsaanduiding Ik ging laass Wandelen
 Om my wat te verlusten,
 Daar zag ik een moy meisje komen,
 Ik zey: ‘Wellekom Susje.’
 Hoog is de zolder, laag is de vloer,
 Schoon is de Dogter, Lelijk is de Moer,
 't Zijn van Kaatjes kole, ‘Kolen’ hier ongetwijfeld in de betekenis van ‘grapjes’, ‘fopperijtjes”.
 Cameraatje,
 't Zijn van Kaatjes kole.

2.
 Ik nam het meisje by der hand Traditionele formule.
 Ik ging met haer spanceeren.
 Sy zey: ‘Jongman doet my geen schand.’
 ‘Lief, wilt my excuseren.’
 Hoog is de solder, laag is de vloer,

Schoon is de Dogter, Lelijk is de Moer.
 't Zyn van Kaatjes kole Cameraatje,
 't Zyn van Kaatjes kole.

3.

'Gy zyt mijn Engel, mijn Beminde,
 Ik zal van Liefde sterven.
 Het Minne-vuur sal my verslinden,
 Lief, laat my troost verwerven.'
 Hoog is de solder, Laag is de vloer,
 Schoon is de Dogter, Lelijk is de Moer, etc.

4.

Wy gingen wat zamen zitten rusten,
 Ik greep haer in mijn armen.
 'Og Lief, voldoet mijn Minne-lusten,
 Wilt my, u Lief, ontfarmen!'
 Hoog is de solder, Laag is de vloer,
 Schoon is de Dogter, Lelijk is de Moer, etc.

5.

Door Minne-lusten en zoet spreken
 Soo lietze haar bekooren.
 Cupido had haar hert doorsteken,
 Sy heeft mijn Trouw gezworeen.
 Hoog is de solder, Laag is de vloer,
 Schoon is de Dochter, Lelijk is de Moer, etc.

6.

Zy gaf mijn haar Maagdom te panden,
 Geen meerder vreugd mijn leven.
 Ons hert en ziel van Liefde branden,
 Door Venus Min gedreven.

Hoog is de solder, Laag is de vloer,
Schoon is de Dogter, Lelijc is de Moer, etc.

7.

Geen meerder vreugd een Minnaar vind
Van zijn Liefste Leander
Als sy hem wederom bemind
Uit Liefde tot malkander.
Hoog is de solder, Laag is de vloer,
Schoon is de Dogter, Lelijc is de Moer, etc.

8.

Wy hadden zaam ons Minne-lust
Volbragt na ons behagen,
Doen was het Meisje wel gerust.
'k Wenste haar goede-dagen.
Hoog is de solder, Laag is de vloer,
Schoon is de dogter, Lelijc is de Moer, etc.

9.

'Adieu Lief, neemt gy afscheid,
Gaat gy my nu verlaten,
Komt gy weer op een ander teit.
Daar is Drink-geld, tien Ducaten.'
Hoog is de solder, Laag is de vloer,
Schoon is de dogter, Lelijc is de Moer, etc.

10.

Ik was verblyd met hert en sin,
Wie zou dit luk verwagten!
Sa Jongmans, zoekt zoo u Fortuin,
By dagen en by nagten.
Hoog is de solder, Laag is de vloer,
Schoon is de Dogter, Lelijc is de Moer,
't Zijn van Kaatjes kole Cameraatje,
't Zijn van Kaatjes kole.

Beklaagde Trouw Editie 1711: Beklagende.

Stem: *Dorothea hoort myn sugten*

1.

Jongmans, hoort mijn droevig zugten
 Want ik leef in ongenugten,
 Seer desolaat
 In myn bedroefde staat.
 Ik mag
 Den dag
 Met reden wel beklagen
 Doen ik eerst,
 Onbevreesd,
 Myn Lief quam om 't Ja-woord vragen.
 Ag, dat wast,
 Armen Gast,
 Om mijn lieve hals een bast. 'Een strop.'

2.

Ik onnosel Heeren Knegjen
 Vryden na ons lieve Bregjen,
 Mijn Sinjeurs Meit.
 Maar hoe ben ik verleit:
 Die pry
 Heeft my
 Soo schandelijk bedrogen!
 Dese sloor
 Die gaf voor
 - Maer het was al vals gelogen -
 Dat sy had
 Geld en schat,
 Maar wat grooter kool Namelijk apekool. was dat.

3.

Ik Trouden dan met dit zoet Meisjen,
 Poezel, blank en glad van vleisjen,
 En ik zag
 Voor my geen liever dag!
 Ik was
 Nog pas
 Getrouwt een vijf, zes dagen,
 Dat ik haar
 - 't Was heel raar -
 Na haar Geld begon te vragen.

Zy zey: 'Guit,
Ik heb geen duit
Als mijn Moeders goed voor uit.' 'Behalve uitzicht op het vermogen van mijn moeder.' Dezelfde
formule in editie De Groot 1710, II 62, 11:3,4.

4.
Daar viel voor my niet ten besten, Alles viel verkeerd uit.
't Was al nihil op requesten.
Myn Vrouw zey: 'Vrind,
Ziet dat gy maar wat wind.
Gy moet
- Gants bloed - Bastaardvloek, uit 'Gods bloed.'
Jou lieve lijfje stellen
In die staat
- Zoete maat,
Wilt uw zinnetjes niet kwellen - 'Tob er niet over.'
Om by dag
En by nagt
Te werken met al jou kragt.'

5.
Ag, dagt ik, lieve Monkeurtje! 'Lieve hemel', o.i.d. Niet in WNT.
Was ik als voor dees Sinjeurtje
Syn Heeren-Knegt,
Gy loerde 'Bedroog.' my niet, Bregt,
Maar nouw
- O rouw! -
Moet ik myn leven enden
Met mijn Bregt,
Armen knegt!
Ag, wat leef ik in ellenden!
Nagt en dag,
Met geklag,
Tragt ik na myn Sterrif-dag.

6.
Mijn Beminde lieve Vrutje
Holp myn op een Modder-schoutje 'Modderschuitje.'
Daar ik, ô bloed!
Schier nagt en dag op vroet 'Zwoeg.'
En zey
- O mey! -
Zit heele gantsche dagen
En drinkt Thee
Coffie mee,

Chocolaat na haar behagen.
 Kom ik t'huis,
 Zat en buis, 'Beschonken.'
 Vind ik haar, ô droevig kruis!

7.

Al ons goed heeft zy verzopen,
 'k Heb geen Schoenen om te lopen,
 Geen Geld of Pand.
 Waar ik weer in mijn Land! Bedoeld is waarschijnlijk: 'In mijn vroegere positie.'
 Ons Bed
 Verzet, 'Weggehaald' – verkocht, naar het pandhuis gebracht.
 Dekens, Lakens en Sloopen: De regel past niet in het metrum.
 'k Leg by nagt,
 Heel onzagt,
 Met haar in het stroo gekroopen.
 't Is een Dier Ze is een dusdanig onplezierig persoon', etc.
 Dat ik schier
 Dol word van dat slegt plezier.

8.

Ag, bedroeft en gruwel 'Droevig en gruwelijk.' Trouwen!
 Had ik mijn alleen gehouwen!
 Ag, was ik weer
 In dienst al van myn Heer:
 Ik zou
 Geen Vrouw
 Mijn vryigheid verkopen.
 Jonge Maats,
 Wilt zoo dwaas
 Niet na u verderf lopen.
 Spiegelt jou
 Aan mijn rou,
 Neemt zoo ligt als ik geen Vrou.

[De min te versmaden]**Wyse: *Is liefde soet lijden***

1.

De min te versmaden
 En eenmaal myn hart,
 Met kwelling beladen,
 Te ontdoen van zijn smart,
 Om dus, vry van zugten,
 Al 't onheil der min
 In weelde te ontvlugten,
 Was reeds van mijn zin. 'Was ik al van plan.'
 Maar toen uit uw oogen,
 O ISIS, vol gloed
 Een lonk kwam gevlogen
 Verloor ik de moed.

2.

Dat gloejende lonkje
 Door 't oog in mijn hart
 Gejaagt, wekt een vonkje
 Van teedere smart.
 Mijn ziel, des aan 't blaken,
 Kust weder de min
 En eert haar vermaken.
 O waarde Engelin,
 Wat schroomje? Wat peinsje?
 Stel 't hartje gerust.
 Wat wijkje? Wat veinsje?
 De MIN wil haar lust.

[Myn jeugdig leven]

Wyse: *Het ruissen der boomen*

1.

Myn jeugdig leven En vryheit - hoe zoet! 'Hoe zoet ook.' -
 Vervult nog myn hart
 Met quelling, en smart
 Als ik u missen moet.
 Filida, wanneer komt eens de tyd
 Die my van zugten zal zien bevrijt?
 'k Zie daar van geen hoop, hoe hevig ik blaak,
 Voor ik my weer in u byzijn vermaak.

2.

Ag, gaf my den hemel Dien dag eens te zien!
 Hoe haast zou het ligt
 Van uw lief gezicht
 Al mijn quelling doen vlien!
 Filida, dit is 't geen daar de hoop
 My mee vertroost in liefdens beloop.
 Aanvaardge, wanneer ik u sien kom, mijn hert,
 Uw schoonheid verlost het wel haast van zijn smert.

Gezang

Stem: *Tranquille Coeur*

1.

Wat is 'er in de zoete min
Zoo bitter als het droevig scheiden!
Daar twee gelieven, eens van zin,
In hare band zig laten leiden,
Ag, daar is geene smart zoo groot, als deze alleen,
In 't woord van 'ik GA heen.'

2.

Want boven dat men mist zijn lust,
Zijn hoop en wensen en begeeren,
Is in 't vertrek ons onbewust
Of we immer weder zullen keeren:
Want waar wy trekken heen, door zee of berg of dal,
't Lot volgt ons overal.

3.

Dit is de smart die 't hart nu grieft
Van uwen minnaar, waard mededoogen.
Dit is het leed dat, zoo verliefd, 'Als hij zo verliefd is.'
Hem rukt de traanen uit zijn oogen:
Terwyl zyn lot hem roept om eerlang, aan den Rijn,
Uit Kloris oog te zijn.

4.

En brengt u dit geen lyden aan,
O Kloris, die, zoo fier van sinnen,
Gewoon zijt alles te weerstaan

Wat u te laf schijnt in 't beminnen,
 Zo zijt ge (mag ik regt uitspreken, en met reën)
 Niet waard dus aangebeen!

Matroosen Lied

Op een aangename Vois

1.
 Al die 'er sijn kosje aen Land niet kan winnen,
 Die moet 'er gaen varen al by de Zee.
 Daar sal men ze leeren na boven toe klimmen,
 Halen de Zeiltjes vlak voore de Ree.
2.
 'Hael Kabel, hael Kabel, wil 't Anker opwinden!
 Zoo roepter de Stuurman alle zoo styf. 'Al zo stijf, krachtig.'
 Dan ziet men ze loopen gelijke de blinden:
 Den eenen die loopt den ander op 't lyf. Een fraai beeld.
3.
 Soo dra het Anker dan is gewonden,
 Dan moeten wy weder na bovenen toe.
 Dan roepter de Bootsman tot aller stonden:
 'Hier valt wat te rusten, ben jij 'er niet moe?' Uiteraard ironisch.
4.
 Dan gaans' ons van agter naa vooren toe sturen.

Waar datte wy lopen, wy zyn in de knip. ‘We zijn de sigaar.’ Zie voor knip in de betekenis ‘val’ WNT s.v. knip, VII.

De Duivel die zou het niet hallif beluuren Niet in WNT; van ‘beloeren’? ‘De duivel heeft er bij benadering geen idee van.’ De editie 1711 heeft hier beguuren: WNT noemt s.v. begieren de gemeenzame uitdrukking ‘Iets niet kunnen begieren’: ‘iets zoo bespottelijk vinden dat men er onmogelijk zoo hard om kan lachen als de zaak verdient.’

Wat dat 'er te doen is op een Oorlogs-Schip.

5.

't Is Masje te schrapen, Want aan te zetten,
Of 't Scheepje te Teeren, of 't Schuytje te Boord:
Hoe dattet 'er gaat - gy meugt 'er op letten -
Jan Hagel Aanduiding voor scheepsvolk. word uit zyn Kooitje gestoort.

6.

Soo dat wy geen rust en kunnen genieten.
Jan Hagel die doet 'er malkander haar klag,
Sy seggen: ‘Het zou de Duivel verdrieten,
Dan mender met ruste niet vreeten en mag!’

7.

Den uitkyk van boven, je meugt het gelooven, Binnenrijm.
Die roept 'er: ‘Ik zie 'er een Zeiltje in Zee!’
Ons Stuurman, dit horend, loopt haastig na vooren, Binnen-assonantierijm. Editie De Groot 1710: liep haastig.
Roept: Editie De Groot 1710: riep. ‘Mannen, za maakter jou Zeiltjes vast ree!’

8.

Wilt Blinde by zetten, Bram zeiltjes los maken,
Hys op 'er jou Stag zeil, dan hebje gedaan!’ Dan is het klaar.’
Dan is het: ‘Jou Buik gording WNT: ‘Scheepsterm. Een touw, op het midden van het ouderlijk der razeilen gestoken, en vervolgens door een blok naar boven loopende; dienende om het onderste gedeelte dier zeilen, wanneer men ze vast wil maken, bij elkaar en naar boven, bij de ra te halen, aldus het zeil verder te bergen en den buik te vormen.’ en wilder niet schaken!’
‘Vieren.’
Dan moet 'er een Jantje na boven toe gaan.

9.

Ons Kapitein waardig, roept: ‘Mannen, za vaardig, Binnenrijm.

En wilt 'er jou Sloepje vast maken klaar.
 Wy willen gaan roeien tot wat beschaardig 'Aan boord halen' (?) Niet in WNT.
 Van Water en Bier, val in al gaar.' 'Allemaal tegelijk aan de riemen.'

10.
 Zo dra en zynder wy niet gezeten,
 Dan roept de Provoost met stemme niet kleyn:
 'Za mannen, en hebje nog niet gevreten, 'Ook al heb je', etc.
 Ons Sloepie dat moet 'er ontladen zyn. '

11.
 Gy Jonge Gezellen, houd mynder ten besten,
 Wat mynder den heele dag word belast 'Wat ik de hele dag op mijn dak krijg.'
 't Is Schoot aan te halen, of Boelyn te vesten, WNT geeft s.v. boelijn: 'Touw, behoorende tot
 het loopend tuig, waarmede men de onderste helft van het loefstaande lijk der razeilen, naar
 voren (aan den wind) haalt.' Vesten is 'vastmaken.'
 Of: 'Braster jou Zeilen weer voor de mast!'

12.
 Gy Jonge Gezellen, wilt dit vry vertellen,
 Maar laat u niet quellen Drievoudig binnenrijm. in sulken schyn:
 Of schoon ook het Schip somtyds wat mag hellen,
 Denk, 't salder geen Reisje van zeven Jaar zyn.

13.
 Die ons 'er dit Nieuwe Lied eerstmaal Digten,
 Het was 'er een Knaapje uit Soetendal, Misschien een aanduiding voor Haarlem: cf. bijv.
 HOLb1640, p. 4. Editie 1711: Sevendal, een plaatsnaam die met Zuid-Afrika in verband is te
 brengen.
 Hij heeft 'et op 't Scheepje Schiedam gaan oprigten,
 En heeft het gezongen. Hy liegt het niet al.

Drink-Zang

Voys: *La petit Marie*

1.

Vryers die in dugten
 Zugten,
 Klagen,
 Nagten spilt en dagen
 (Plagen
 Voor een fris gemoed):
 Verlaat, verlaat uw treuren,
 't Zyn maer leuren ' Het is maar onzin.'
 Die de liefde broed.
 De wyn die yders hart verheugt,
 Verband 'Doet plaatsmaken.' in ons al ongeneugt
 Voor vreugt.
 Wijn, ô ed'le wijn,
 Die ramp en pijn
 En al wat uit de min ontstaat
 Geneest in die 'In degene die.' u vraagd om raad!
 Door uwen gloed
 Blaakt yders hart in lust
 En rust,
 Dat 'Hetgeen.' mijn gemoed
 Voldoet.

2.

Treed dan vry ter zijden,
 Lijden,
 Zugten,
 Ramp en ongenugten:
 Vrugten

Uit God Bagchus hof
 Gaan het al in geur Editie 1711: fleur. te boven,
 Uit wat hoven
 Elk zoekt plukkens stof. 'Uit welke tuinen ieder ook zoekt te plukken.'
 Zy geven Goon en Mens vermaak,
 Die haar veragt, heeft reuk nog smaak,
 Maar vaak. 'Sufheid.'
 Druif, ô edele druif,
 Die ons de kuif
 Zo lodderlijk 'Prettig.' hebt opgezet, 'Die ons in zo'n prettig humeur hebt gebracht' (?) 'De kuif
 opzetten' niet als uitdrukking in WNT.
 Blijf altijd klaar, en onbesmet,
 En toon uw kragt!
 Op dat ik 't mingejaar,
 - Het weeg' in magt - Hoe machtig het ook is' (?) De analogie met II 10 doet op deze plaats
 verwachten: Opdat ik 't mingejaar / Hoe zwaar / Het weeg' in magt, / veragt.
 Veragt!

Lof der Vryheyt

Vois: *Courante Messieurs*

1.
 Gy die, uw vryheid zat,
 De min loopt agter na
 Al bood zy u een onwaardeerbren schat,
 Verblinde harten, wagt u voor uw scha!
 De min is als het blakend vyer
 't Geen gloeit en flickert, aangenaam van zwier,
 Maar wie 'Maar dat wie het te na komt', etc. het al te na komt, brand en schend,

En oorzaakt jammer, naween en ellend.

2.

De Bosgod Pan zag 't vyer
 Eerst blaken ligterlaag. Bijvorm van lichterlaaie: 'in lichterlaaie.'
 'Ag', riept hij, 'Schoonheid, waard dat ik u vier,
 Vergun me dat ik u weerom behaag!'
 Met tred hy toe en grijpt de vlam
 Die hy verliefte in by zijne armen nam.
 Maar nauwlijx was de baart hem van de kin
 Gezengt, of hy vervloekte voort zyn min.

3.

Dus kwetst Kupidoos boog,
 Hoe zeer zy streeld en vleyd:
 't Bedrieglijk schoon vertoont voor yeders oog
 Waar me de min de harten loos verleid,
 Die, Het antecedent is min. toont zy eens haar regten aart,
 - 't Zy dat ze tot bederf twee zielen paart,
 Of dist haar ontugt op en snood bedrog -
 Van Balsem word herschept in drakespog. Als de min haar ware aard toont (...) verandert ze
 van balsem in drakenspuug.

4.

Haar Nl. die van de min. zoetheid neemt een end
 En uit haar snood bedrijf
 Ontstaat een poel van jammer en ellend,
 Tot wissen ondergang van ziel en lijf.
 Haar ramp, die als het onkruidt groeit
 Indien ze niet by tijts word uitgeroeit,
 Neemt dagelijx zoo fel in wasdom aan,
 Dat sy in 't end niet is te wederstaan.

5.

Het hert, dus overheert, 'Overheerst.'

Beschouwt haar Nog steeds de min. als een smet
 Die met haar gift het vlees en bloed verteert
 Dat zig tot wanhoop of tot kwijnen zet.
 Daar me word Venus hof een dal
 Vervult van gruw'len, ramp en ongeval,
 Waar van 'Waardoor.' Een knagend dal is wel kras. 't verdoolde hert word afgeknaagt,
 Dat zig te los heeft aan die vloek gewaagt.

6.

De vryheid, 't waardste pand,
 Van weinigen gekent
 Als die aan haar zig heel met hart en hant
 Vertrouwen, 'Behalve door degenen die', etc. toont dit, waar zy 't ooge went.
 Sy shaft de ziel gewenste rust,
 Sy is het die in ons al onheil blust,
 Die, van de goden voor volmaakt gekeurt,
 Ons gunt haar rust en wellust ongesteurt.

7.

De minneslaverny
 Wat is zy anders dan
 Een toomeloose harssenschildery, 'Drogbeeld.'
 Gejaagt van dolle driften af en an,
 Een plaag voor merg en vlees en bloed,
 Een eindelooze kwelling voor 't gemoed,
 Een Vrouwen speelpop, die de wijsheyt wraakt
 En 't mensdom reedloos of ellendig maakt.

8.

Waarom dan dom en triest
 Verzaakt het waardste deel!
 Gelukkig is hy die het beste kiest:

De goude vryheid is het dierst Juweel
 Dat by de minneslaverny
 Geleken, als onschatbaar in waardy
 Van werelt wijzen kostlijk word genoemt
 En als iets Hemels hier op aard geroemt.

9.
 Wie op haar gulden spoor
 Zijn geest en zinnen zet,
 Geen slaafse vleyeryen geeft gehoor
 Gespeeld uit Venus dartle min trompet,
 Houd sig van alle banden vry,
 Want schoon de liefde al eens na wens gedy,
 Nog groeit 'er hier of daar wat ramp of druk.
 Des vry te zijn is 't opperste geluk.

Zamenspraak tussen Harder en Harderin

Stem: *Hoe draayt 't Fortuin zo ras*

1.
 Ik groet u, Herderin,
 God geeft u goeden morgen.
 Myn lieve Engelin,
 Hoe komt gy soo verborgen
 - Segt myn dog op dit pas -
 Onder de groene linde
 In het bedoude gras,
 Myn Engel, myn Beminde?'

2.

‘k Ben in mijn eenigheid,
 Ik neem hier mijn behagen
 Met desen soeten tyd
 En lieffelijke dagen.
 Ik hoor het soet geluit
 Van alderhande dieren,
 Daer by het jeugdig kruit
 Komt onse veld verziern.’

3.

‘Laat ik, myn Engelin,
 O Bloemtje uitgelesen,
 Als uit een zuivre min
 Dog u geselschap wesen!
 'k Sal u behoeden gaan
 Als een trouwen Herder.
 Komt dan my, Engel, aan
 En vlugt van myn niet verder.’

4.

‘k Zal mijnen Harder, ag,
 Niet weigeragtig wesen.
 Laat ons den heelen dag
 Treden gaan, als voor desen;
 Met onse Schaapjens al,
 Sa, hier niet lank te beiden: ‘Treuzelen’ (t.w. met loos gepraat).
 Al in dit groene dal
 Moeten wy ons vermeiden.’

5.

‘Ag edel Maget teer,
 Myn overschoon Clarinde,
 Laat ons zitten neer,
 Myn Engel, myn Beminde,
 En nemen ons plezier

Hier soetjens met malkander,
 Al met het pluim gedier.
 Sa, voegt u by Leander.’

6.

‘Couragy, Harder, siet,
 Ter eeren van Clarinde
 Sa, speelt eens op uw riet
 Onder de groene linde.
 En ik sal tusschen bey
 Gaan singen met behagen
 Ter eeren van de Mey
 Al langs de groene hage.’

De Harderinne zingt een Versje tussen beide

Op de Vois, Is liefde soet lyden, etc.

7a

‘De liefde moet ik prysen
 In dese soete tijd
 En ook eere bewijsen
 In 't jeugdig Velt-tapijt.
 De Vogeltjes alle
 Leeren ons minsaam zyn
 In dit groene dalle.
 Ag Harder van myn,
 Hoe soet is 't te minne!
 Heel soet is 't gevrey
 Van een Harderinne
 In de koele Mey.’

7.

‘Myn hart is vol van vreugd,
 Myn lieve Harderinne,
 Myn Engel vol van deugt.
 Ag, hoe brand ik van binne!

Laat ick van stonden aan,
 Myn overschoon Clarinde,
 Een soentje smaken gaan,
 Mijn Engel, mijn Beminde.’

8.

‘Ik sal verwachte gaan
 Uw gunste nu op heden.
 Wilt u niet lank beraan,
 Harder: van nu ter stede,
 'k Ben tot u dienst bereit.
 Ik sal van u verwachten
 Een soentje in dees tijd.
 En wilt myn niet verachten.’

9.

‘Ag, myn Engel, ag,
 Ik seg u hier beneve,
 By dagen en by nagt
 Sal ik wagen myn leven
 Voor u, myn Harderin.
 En wilt geen sorge dragen:
 'k Sal uyt suivere Min Bron: 'k Zal uw uyt suivere Min. De lezing van de editie Cornelis.
 By u zyn alle dagen.

Amoureuze Minne-Lied

Op een aangename Vois

1.

Min is soet en vol genugten.
Daar op stel ik al myn zin,
Daar in raap ik soete vrugten:
't Is een Nimphje die ik min.

2.

Blank van vel en net besneden,
Vriend'lyk is haar rooder mond,
Soet van stem en rat van leden:
Zy maakt myn Jonk hert gezond.

3.

Goon, kan ik wel beter wensen!
Van de Min is al myn sang:
Daar na haken Jonge mensen
Altijd met een groot verlang.

4.

Wel, wie sou de min veragten,
Daar den mens werd door geteelt:
Liefde is vol wonder kragten,
Want zy al mijn smerten heelt.

5.

Selfs hoe groot of kleine dieren,
Beer of Leeuw of Oliphant,
Ossen, Schapen, kleine Mieren:
Het is al vol minne-brant.

6.

Vogels, vliegend' of die ganen,
Arend, Pauw of Nagtegaal,

Mosse, Duiven, Hoenders, Swanen:
't Leeft door Liefde allemaal.

7.
Al het kruit en fruit en bloemen
Dat des Somers lieflijk staat:
Wat gewas men ook mag noemen,
Het schiet door de Min zyn zaat.

8.
In de stille waterstroomen,
't Zy hoe groot of kleine Vis,
Of wat Monsters daar uit komen:
't Leeft door min al watter is.

9.
In de Min, seer hoog gepresen,
Sal ik dan volherden, want
Het moet wel een Droogaart wesen
Die niet voelt de Minne-brant.

Bachus Vriend

Als 't voorgaande.

Stem: *In de Min vind ik genugten*

1.
Bachus offer ik myn herte,
Want zyn zap, dat edel nat,
Dat verligt altyd myn smerte:
Siet, ik ben de Min al 'Helemaal.' zat.

2.
Wat is het een smertig leven
Als men mint een trotze maagd

Die dog geen gehoor wil geven
Schoon men tot haar Liefde draagt,

3.

En haar Minnaars staag veragten, veragten lijkt ongrammaticaal: het onderwerp is nog steeds 'een trotse maagd.'

Schoon dat men haar nedrig vlyd.
Weg, ik ruk al myn gedagten
Van die stuurse trotse meid

4.

En ik wil met mijn gesangen
Staag omhelsen 't edele nat
En alsoo met vreugt ontvangen
't Sap dat uit de druive spat.

5.

Kom dan, soet en lekker Wyntje,
Dat daar komt uit Vrankerijk,
Of dat wassend 'Groeit.' Editie 1711: wossen. is aan 't Rijntje:
Gy maakt myn altyd vrolyk

6.

En kan al mijn smert versagten
Daar de Min niet baart als pyn:
Bacchus blijft in myn gedagten,
Met zyn zap wil 'k vrolyk zyn.

7.

Ik wil volle glase drinken,
Schenken in de koele Wyn,
Vrolyk zingen, vrolyk klinken:
Bacchus nat is Medicijn.

8.

Ik zal hem een Autaar bouwen
Die, omhijnt met een Wyn-rank,
Staag zal werden vast gehouwen:
Ik hou het met Bachus drank.

Nieuwe-modese Haagze Lotery

Stem: *Jongmans trekt uitter muiten*

1.

Komt hier, Heeren en Damen,
Liefhebbers al te samen,
komt en voegt u hier by!
Hier 's een Nieuwe Lotery,
Geinventeert tot groot faveur
Voor Dogters zonder Serviteur
En daarom niet wel an
Konnen raken aan een man.

2.

Voor Vryers die graag wouwen
Een Ryke Vryster Trouwen:
Loop an en weest niet traag,
d' Inleg is in den Haag;
En haastje wat, neemt kort respyt,
Want sy sal binnen korten tyt
Getrokken worden klaar.
Loov gy 't niet, 'Geloof je het niet.' zoo vraag 'er naar.

3.

Maar niemand heeft pretencie, 'Voorkeursrechten.'
Nog krygt 'er audiencie 'Kan persoonlijk worden gehoord.'
En word ook niet vergunt
In te leggen kruis of munt 'Geld.'
Hy moet verklaren 'Of hij moet verklaren.' als een man
Dat hy een Vrouw mainteneren kan:
Het zy ook wie het is,
Houd dit zeeker en gewis!

4.

Niemand sal zig vermeeten
 - Dit moetje zeeker weten -
 In te leggen, dat is klaar,
 Niet boven de veertig Jaar.
 Ook moeten zy, seer hups en fijn,
 Niet onder de twintig zyn:
 Dit is een staale Wet
 Die u hier word voortgezet.

5.

De Juffertjes mits dezen
 Moeten niet Ouder wezen
 Als in de twintig Jaar
 - Reguleer u vry hier naar -
 Nog ook niet scheel, nog mank of krom
 Of men zend u terstond weerom
 En dan word gy als veragt 'Als zijnde afgewezen.'
 Nog wel helder uitgelagt.

6.

d' Inleg is duizend gulden,
 Daar moet gy u in dulden:
 Gy krygt daar van tot loon
 Een schoon Joffrouw of Mansperzoon.
 Daar gy zoo meenig dag en nagt
 Hebt om gezugt en na getragt
 Krijgt gy tot u vermaak,
 Is dat niet een schoonder zaak.

7.

De Vryers die met eenen In de betekenis van 'voor ze het wisten.'
 Soo menig Blauwe scheenen
 Liepen, kunnen nou
 Maklijk komen aan een Vrou
 En hoeven nu de spytigheid

Niet te verdragen van de meid
 Nog ook de Serviteur
 Niet te maken voor haar deur. 'En ook niet de serviteur uit te hangen' etc.

8.
 Venus en Pallas, dezen
 Zullen Ontfangers wesen,
 Cupid', de kleine God,
 Die sal trecken yders Lot.
 Altijd wat en nimmer mis,
 Dit is een zaak die zeker is.
 Wat is 't een schoonder kans
 Voor u, Dogters en Jongmans!

9.
 De groote Commissaris,
 Boekhouwers, Inventaris Bedoeld is kennelijk: 'courtage.' Niet in deze betekenis in WNT.
 En pretendeeren niet
 Voor haar moeite - zo men ziet -
 Als dat zy sullen met malkaar
 Te Bruiloft gaan met yder Paar
 En zitten zamen dan
 Met schoone Servetten an.

10.
 Dees Conditie alommen
 Kunt gy alzaam bekommen:
 Sy hangen tot faveur
 Voor de Boekverkoopers deur.
 Men salze Namelijk de loterij. trekken publijk Editie 1711: heel publijk.
 Op het Dorp al van Ryswijk,
 En dat in het aanzien
 Van veel duizenden van Lien.

11.
 Klein Jan die zal mits desen

Contra Boekhouwer wesen
 En zal u sonder fout
 Helpen - 't werd hem toe-vertrout -
 Aan de Lysten die alle daag
 Worden getrokken in den Haag,
 Die hy elk te geval
 In sijn Marsje houden zal.

12.

Hier binnen en hier buiten,
 Op Schepen, Wagens, Schuiten,
 Hoord men yder seer bly
 Praten van dees Lotery.
 De Schippers hebben zoo veel vragt,
 Datze varen dag en nagt.
 Ja wel, dat gaat jou veur. Misschien letterlijk op te vatten: 'die zijn er eerder dan jij'?
 Adieu, 'k wil mee, vôte Serviteur.

Air

1.

Ag schoone Maagt,
 Uw lieve lonken
 Ontvonken
 Mijn hert, wel eer behaagt. In de tegenzang bij dit lied, TM III 4, is het corresponderende
 rijmwoord: belaagt.
 Gy stelt mijn min
 Gants uit uw sin
 En wilt maar 'Slechts.' met uw schoonheit pronken.

2.

Laat af, laat af!
 Ik kan uw plagen
 Niet dragen
 En moet in het graf.
 Komt, Engelin,
 Gun myn uw min
 En maakt een eynde van myn klagen.

3.
 Ey, haast u dan,
 Mijn tweede leeven,
 Ik sal uw geeven
 Meer als je denken kan.
 Daar op gerust
 Nog eens gekust
 Wyl al de smert dan is verdreven.

4.
 Ag Clorimeen,
 Wilt gy my moorden
 Met woorden
 En seggen Eeuwig: 'Neen'?
 Ik kan uw hart
 En gy mijn smert,
 Ey, dat ik eens het einde hoorde!

5.
 Ik wens gy wierd dra
 Met stralende oogen
 Bewogen
 En gaf het lieve ja.
 Dan kwam myn druk
 Tot groot geluk.
 Gebruik dan haast 'Snel.' uw mededogen!

[Weinig mans weet ik vroom te zyn]

1.
 Weinig mans weet ik vroom 'Flink.' te zyn
 Want sy steeken vol fenijn.
 Daarom, meisjes, trout dog niet,
 Want de vroomheid van de mannen
 Is voor lang al uitgebannen.
 Brengt u self in geen verdriet.
 Weinig mans weet ik vroom te zyn
 Want sy steeken vol fenyn.

2.
 Hebt gy nog na de mans verlang?
 Wyl de man is als een Slang,
 Die 't vergif staag agter houd,

Want zoo ras en is dat Bruidje,
Soete Schaapje, niet in 't Schuitje
Of de Nagel 't hoofje klout. Ze trekt zich de haren uit het hoofd van spijt.
Weinig mans etc.

3.

't Eerste huisraat is een kint
Dat men samen overwint, overwinnen in de betekenis van 'winnen'
Maar de man is altijd uit:
Daar zit moer dan met het kleintje Bron: kleinte.
Op haar schoot en speelt doudijntje
Wijl de man het al verbruit. 'Al het geld er doorjaagt.'
Weinig mans etc.

4.

Komt de Vrouw dan in de kroeg
Om de man, 't zy laat of vroeg,
Dan is 't voor 't jou donderdag: Namelijk de dag dat er gedonderd wordt.
'Daar sal ik jou voor betalen,
Dat gy, swijn, myn hier komt halen
Wijl wy zitten in 't gelag!'
Weinig mans etc.

5.

Jonge meisjes, let hier op
Of gy krijgt al mee een schop
Soo gy al te haastig zijt:
Siet wel toe met by uw oogen
Dat gy niet en word bedroogen
Als gy van haar word gevryd.
Weinig mans etc.

6.

Maar wilt gy mee aan den dans,
Daar zijn nog wel vrome mans:
Siet dat gy 'er daar een van krijgt.

Maar so het anders mogt gebeuren,
 Ey, en wilt daarom niet treuren:
 Siet dat gy verdraagt altijd.
 Weinig man:, etc.

Mey-Lied

Vois: *Laura schoon etc.*

1.

De Mey, den soeten tijd,
 Baart vreugd en vrolijkheid
 Waar door een yders herd verblyd.
 De Boomen, Gras en Kruit
 En veelderhande Fruit
 Seer lieflijk uit der aarden spruit.

2.

De Mey brengt alles voort
 Dat oog en hert bekoort,
 Al wat tot 's menschen voedzel hoord;
 Het veld met dauw besproeit,
 Daar gras en kruid af groeit
 Waar door dat melk en honing vloed.

3.

Al dat men Flora noem
 Van meenig schoone Bloem Een merkwaardige formulering, met waarschijnlijk Flora als
 meewerkend voorwerp, het gezegde in de aanvoegende wijs.
 Krijgt in de Mey zijn geur en roem,
 Het Pluim gedierten queeld,
 Het Wollig-Vee dat speelt,
 Yder met vreugd sijn vrugten teeld.

4.

Daar ziet men Zilvia
 Al met haar Schaapjes dra,
 Philander volgt haar agter na.
 Gins ziet men Coridon
 Aan Beek of koele Bron
 Al met zyn soete Philemon.

5.

Leander ziet men mee
 Al met zyn Galathee,
 Hoe dat sy saam haar wollig Vee
 Gaan drijven uit de Stal,
 Door Wey en jeugdig dal
 Tot aan de frisse water-val.

6.

Soo meenig schoone dant 'Meisje.'
 Ziet men met haar galant
 Gaan wandelen door 't bedoude land,
 Om in de Mey zaizoen
 Te plukken 't jeugdig groen,
 Smorgens vroeg al voor den noen.

7.

Al wat 'er leeft op aard
 Hem in de Mey vergaard
 En yder zoekt te zyn gepaard.
 De Vissen in de vloed
 Gevoelen mee die gloed
 Het geen haar Zaat vermeereren doet.

8.

Soo dra den nagt verdwijnt,
 Apollos glans verschijnt,
 Ziet men het veld met dauw omheint.
 Het Nagtegaaltje tiert,
 Het Vinkje tireliert,

Al 't gevogelt vliegt en zwiert.

9.

Den Leeuwerik vliegt om hoog,
 Soo ver tot uit het oog,
 Looft daar zyn Schepper na vermoog.
 De wey en 't vrugbaar Lof,
 Kruit, Bloemen, veel van stof, 'Van allerlei aard.'
 Die geven haren Schepper Lof.

10.

De Boer zyn Haantje kraeit,
 Het Somerlugje waait,
 't Is al vreugden waar men draait.
 Laat ons met soetigheid
 In dese lenten tyd
 Loven den Opper-Majesteit.

Harders en Harderins Gezang

Op een nieuwe Vois.

1.

'Ik groet u, schoone Silvia geprezen.
 Ag liefste zoet, laat ik uw dienaar wezen.
 Gy komt my in 't gemoet,
 Ag mynen Engel zoet:
 Als ik uw Maget zie, verandert myn gemoet.
 Mogt ik vereenigt zijn
 Met u, Lief, en gy met myn,
 Dan was myn hert uit al de pyn.

2.

Soet Herderin, gy zyt myn welbeminde.
 Geen schoonder is 'er op de wereld te vinden.
 Want uwe roder mond
 En uw twee borsjes rond
 Die hebben my het diepste van mijn hart doorwond,
 En uwerooder mond, Herhaalt 2:3; men verwacht drie heffingen en een rijmwoord op '-aal.'
 Uw lipjes als coraal,
 U oogen staan soo helder als een cristaal.'

3.

'Zoet herder, soet, 'Houdt u kalm.' Houd op van soete Editie 1711: soo te. klagen!
 Ik wil myn Vee te velde in gaan jagen.
 Of meent gy dat een maagd
 U lammenteeren agt,
 Om dat den Herder doet Soo soet zyn minne klagt?
 Herder en ik wil gaan
 - Myn Schaapjes blijven staan -
 Want al u klagen is om niet gedaan.'

4.

'Laat myn u Vee, u Schaapjes, helpen weiden
 Want voor de Wolf sal ikse wel bevryden.
 Met mynen hond
 En mynen Herders staf In de bron één regel, geen rijm.
 Sal ikse van de Koy wel helpen dryven af.
 Ik sal u in 't groen
 Op myn Fluit veel eer aandoen
 En speelen een nieuw Lied, Gelyk de Herders doen.'

5.

'O schalk, o Vos, Hoe kunt gy Herder speelen!

Met uwen mond soekt gy myn hert te steelen.
 Al door het soet gevley
 Raakt meenig in 't geschrey.
 Een maagd moet voor haar sien Dat zy niet komt in ley. 'In lijden.'
 Gelijk men nu wel ziet,
 Raakt 'er meenig in 't verdriet.
 Ag, ik en geloof de Herders niet.'

6.

'Ag Herderin, myn Silvia gepresen,
 Ag liefste soet, laat ik u dienaar wesen! Herhaalt de openingsregels.
 Hou daar, daar is mijn hand, Editie De Groot 1710: Hou daar is mijn hand.
 Mijn Trou tot onderpand.
 Myn Engel, myn beminde, schoonste van het land!
 Mijn Schaapjes, weest verheugd,
 Ik sal in eer en deugd
 Een Kransje nu gaan vlegten met de Jonge Jeugd!'

7.

'Soet herder, soet, Hou op van soo te leven: Bedoeld is misschien: 'met al dat kabaal.'
 Ik ben van sints 'Van zins.' om u myn trou te geven
 En ik schenk u myn hert
 En dat voor alle smert, Om alle smart goed te maken die hij heeft moeten doorstaan.
 Om dat gy my getoond hebt een soo'n trouwen hert.
 Plukt Bloemptjes ende Kruid,
 Vlegt kranssen voor de Bruid!
 Daar mee is alle myn klagen uit.'

8.

Verlaat Bacchus dan. En bemind de Velt godinnen. Editie De Groot 1710: Verlaat Bacchus bane,
 beminde Velt-godinne.
 Speelt nu het spel, laat het muzyk beginnen.
 Venus die plukt
 Zyn vrugten abundant, Editie 1711: zyn vreugden.
 En Bacchus die staat met een glaasjen in de hand.
 Nu laat ons vrolyk zyn,
 Drinken nu lustig Wijn,
 Verheugen onse geest op dese Bruiloft fyn.

Klagte van een Jonge Vrouw

Vois: *Al wat men doet men kan etc.*

1.
 Ach, ach, eilaas, wat heb ik gaan beginnen,
 Dat ik om het bedroefde 'Deerniswekkende.' werelts goet
 Al in het bloeyen van myn Jeugt myn zinnen
 Soo heb gesteld om eenen ouden bloed,
 Die 'Die mij.' niet als weene,
 Klagen en steenen,
 Sugten met eenen, Bovendien.'
 Dag en nagten doet.

2.
 'k Verfoey myn Moeders raad, die myn ging porren
 Tot dese daad. O Oude, koude man, Cf. TM I 74, 5:4 en TM II 42, 1:3 e.v.
 Die niet en doet als eeuwig altyd knorren!
 Ag, wat ben ik 'er ongelukkig an! Wij zeggen tegenwoordig: 'aan toe.'
 Zyn dit goe dagen?
 O neen, 't zyn plagen

Die 'k niet verdragen
Nog niet lyden kan.

3.

Wat baat, helaas, myn al zyn Goude schyven
Nu ik versteeken ben van 't soetste soet
Daar desen bloed myn niet in kan geryven! Ze blijft verstoken van liefde.
Wat kan myn hellepen het werelds goed:
Het weellig vleisje
Van myn jonk Meisje 'Van mijn jonge vrouwelijkheid.'
Word na zyn eisje
Niet eens deur gevoet. 'Komt niet eens een keer aan zijn trekken, zoals het graag wil.'

4.

Hoe kan ik vreugt of blydschap by hem rapen,
Want hy is dag en nagt altyd vol pyn:
Van Jigt en Podagra kan hy niet slapen.
Og, is dat niet een groote vreugt voor myn,
Stadig te suffen! Uiteraard ironisch.
Hy zit te muffen 'Stinken.'
Altyd te duffen: 'Duf te zijn.'
Hoe kan 't slimmer 'Erger.' zyn.

5.

Zyn ingevalle kin en mag're kaken,
Zijn druipneus en zyn beentjes als een stok
Konnen myn Jonge bloem tog niet vermaken!
Syn aasem stinkt hem als een vuile bok,
Die drogen Zander!
't Moet zyn een ander, Cf. II 51, 8: 5,6.
Want hy en kander
Niet, dat ouwe blok.

6.

Hy roept al: 'Spaarsaamheid dat kan veel winnen'
 En set myn gantsche dagen aan het wiel:
 'k Moet alle dagen twee pond vlas afspinnen,
 En nog zoo word myn van dees rare 'Uitzonderlijke' (ironisch) ziel
 Het lieve eeten
 Nog toegemeten 'Mondjesmaat verstrekt.'
 En staag verweten, Hij verwijt haar kennelijk dat ze te graag eet.
 Van dees ouwe fiel!

7.

'Het zyn mijn schijven', seid hy, 'die hier klinken',
 En zit geduurig altyd by den haart.
 Water en Scharrebier, Het minste soort bier, 'schraal bier.' dat moet ik drinken.
 Ik schrik en gruwel van zyn grijze baart.
 't Valt myn zoo bange.
 Duurt dit nog lange,
 'k Sal mijn verhangen.
 Ik word desperaat.

8.

Gy jonge dogters, steld dog niet u zinnen
 Op eenen ouden kouden bloed, als ik.
 Wilt het in 't minst niet denken of beginnen,
 Soo raakt gy niet, als ik, in zoo een strik.
 'k Wou dat dien ouwe,
 Dien styve kouwe,
 Ter goeder trouwe,
 Al hong aan de mik. 'De galg.'

Minne-Lied

1.

God heeft van Adam eens een rib genomen
 En van de rib heeft hy een vrou gebout
 En daar door is het minne vier gekomen,
 De reden waarom dat men hout en trout.
 Dit is, ô zoete maagd,
 Dit is deselfde reeden
 Waarom zijn ziele Nl. de ziel van de man. waagd Editie 1711: vraagd.
 U frisse leeden.

2.

Als Eva nog in Adam lag verhoolen
 Eer Adam van het slapen wakker werd,
 Heeft Eva met een rib sijn hart gestoolen.
 Daarom was 't dat haar Adam hiet sijn hert.
 Gy zijt mijn herte, ô lief,
 Gy hebt mijn hert genomen,
 De naam van herte-dief
 Hebt gy bekomen.

3.

Geeft my uw hert weerom, doet restitutie!
 Geeft my uw liefde weder voor de mijn,
 Of anders gy en krijgt geen absolutie,
 Gy en sult van my niet ontslagen zijn.
 O lief, ik vly en vry,
 Ik maan u seer verduuldig:
 Betaald de schuld Eén versvoet te weinig
 Die gy sijt schuldig. 'Doe wat je hoort te doen.'

4.

Een Paling die gekapt word aan twee stukken,
 Hy vringt, hy springt, hy zoekt sijn tweede deel.
 Hy sperteld en beproeft of 't niet sou lukken
 Dat hy de andere helft voegden aan 't geheel: De regel loopt niet.
 So zoekt mijn half hert
 D'andere helft te vinden,
 Na alle pijn en smert,
 U, mijn beminde!

Eenigheid is Armoede

Toon: *Reveille vous belle en dormie*

1.

Wat baat het u te zyn gesproten
 Uit oud en overedel bloet,
 Wat baat de zwagery der grooten,
 Zo gy alleen 's nags leggen moet?

2.

Wat helpen Koninglijke schatten
 En renten van ontelbaar goed,
 Ja, meer dan kist Editie 1711: kit. en huis kan vatten,
 Zo gy alleen 's nags leggen moet?

3.

Wat helpt de heerschappy van landen,
 Van volk en steden die gy hoed,
 Schoon zy u torsten op hun handen, 'Ook al zouden zij u op handen dragen.'
 Zo gy alleen 's nags leggen moet.

4.

Waar toe een langen sleep van knegten
 En met Levry bekleeden stoet
 Die alles op uw wenk beslechten,
 So gy alleen 's nags leggen moet.

5.

Waar toe 't gestreel van keel en snaren,
 En wyn die zorg verstuiven doet,
 Met al 't vermaak van bos en baren, Van jacht en visserij.
 Zo gy alleen 's nags leggen moet.

6.

Wat geeft de lust van schoone maagden
 En heur gezelschap bly en zoet,

Hoe loddrig 'Bekoorlijk.' zy uw ziel belaagden,
 Zo gy alleen 's nags leggen moet?

7.
 Geslagt nog geld nog staat nog magten,
 Wanneer het Minnegoodje woed,
 Kan uwe zorg en kwalen zagten,
 Zo gy alleen 's nags leggen moet.

8.
 Al wat men lust noemt en vermaaken
 Is ziel en lichaam niet dan roet
 Voor wien de strenge min moet waaken 'Wakker houden.'
 En die alleen 's nags leggen moet.

9.
 Voor my, om 't hart regt uit te spreken,
 Die nooit om groote schatten wroet:
 'k Laat liever al dat zootje steeken,
 Zo ik alleen 's nags leggen moet.

Van een Jongman en een Dogter

Stem: *Galjaard de Dorothe*

1.
 'Liefste Lief van myn gepresen,
 Segt dog eens: hoe lang sal 't wezen
 Dat gy de Min
 Bannen sult uit uwen zin?
 Mijn hert,
 Vol smert,
 Gaat van liefde quijnen.

Zoete Lief,
 Harte Dief,
 Laat myn eens u gunst verschijnen.
 Door de min,
 Schoon Godin,
 Is op u gestelt mijn zin.'

2.

'Jonkman, uwe Minne-klagten
 Kom ik stadig te veragten.
 Gy bent vry stout,
 Want gy weet het wel van out
 Dat gy
 Van my
 Niet en heeft Editie 1711: hebt. te denken
 Dat ik nu
 Sal aan u
 Gaan myn wederliefde schenken.
 Gy kent slegt,
 Soete knegt,
 'k Heb u dat wel eer gezegt.'

3.

'Ag mijn soete Engeline,
 'k Kan niet laten u te minnen.
 Schoon gy met smaat
 Mijne min dikwils afaat,
 Ik kom
 Weerom
 By mijn overschoone
 En bid u
 Weer op nu:
 Wilt mijn weder Liefde toonen
 En laat mijn,
 Schoon Catrijn,
 U beminde Man dog zijn.'

4.

'Als ik nu myn jonge leden
 Quaam door Min aan u besteden,
 Sou gy my niet
 Brengen in een zwaar verdriet?
 Want gy
 Dan bly
 Soud gaan dommineeren,
 Smorgens vroeg,
 In de Kroeg,
 Savonds laat u keel gaan smeeren

Met de Wijn,
Laten mijn
Thuis alleen in groote pyn.'

5.
'Eer sal Phebus zijne stralen
Nooit weer op het aardrijk dalen
Met helle schijn,
En de aard onvrugtbaar zijn,
De Zee
Zal mee
Eer zyn vloed opdroogen,
En de maan
Nooit opgaan
Om te ligten onse oogen
Met zyn schijn,
Liefste mijn,
Eer ik u ontrouw zal zijn.'

6.
'Wijl gy dan met soo veel Eden
Komt aan my u Trouw besteeden
En hebt gevrijt
Met soo veel stantvastigheid,
Wilt dan
Ook van
My mijn Trouw ontfangen.
Na u Staat
Metter daad
Al myn hert en ziels verlangen
En daarom
Seg ik: 'Kom,
Liefje, weest mijn Bruidegom.'

7.
'Nu sullen wy zamen paren.
Speelt op Fluiten en op snaren!
Fiool en Bas,
Hier komt gy wel regt te pas,
Want wy
Nu bly,
Vrolijk sullen zingen,
Vol van vreugt
En geneugt
Samen dansen ende springen,
Op ons Feest
Bly van geest
Klinken, drinken, onbevreest.'

Gezang

Wyze: *Besneeude Velden*

1.

Heldre bruin oogjes die, overgoten
 Met weelde, in uwe kringen houd
 Myn wreed of lieflijk lot besloten:
 So gy my met een lonk beschouwt,
 Kunt gy my 't grootst geluk des Werelds baaren.
 Ik voel - versmaad gy my - door mijn kwel
 Myn dagen met uw verwe t' evenaren. Namelijk ook donker te worden.
 O oogjes, gy zijt mijn hemel of hel.

2.

't Ligt dat alleen de starren kan blinden,
 Verduistert gy, schoon zelf bekleed
 Met donkerheid: zo laat g' u vinden
 Als in een nagtgewaad, en weet
 Wat leeft te ligten met uw lieve stralen.
 De zon toont by den dag zig wel,
 Maar gy kund 's nagts als daags dien roem behaalen.
 O oogjes! gy zijt mijn hemel of hel.

3.

Gelijk een dief, op buit te loeren,
 Zig stil verbergt in eenen hoek,
 Zo staat de Min om my te ontvoeren
 Mijn vryheid, en te maken t' zoek
 Dat ik veel waarder agt dan dierbre schatten.
 Hy schynt daar tusschen 't blanke vel,
 In 't git verschoolen, Namelijk in haar oogjes. zijnen schigt te vatten.
 O oogjes, gy zijt mijn hemel of hel.

4.

Aanminnige, betovrende oogen,
 Wie steil op uwe boogen staart,
 Ziet hoe de Min sijn grootst vermogen
 En toverkrachten daar vergaart
 En - in uw bruin - de zwarte kunst kan leeren:
 Hy zent my pijl op pijl zo snel
 Dat ik betovert ben eer ik 't kan weeren.
 O oogjes, gy zijt mijn hemel of hel.

5.

Gy moogt met straf gelaat my tergen:
 't Misstaat u niet. Geen diamant
 In 't zwart gezet, kan 't schoon verbergen: Als een diamant in het zwart is gezet, dan kan dat de
 schoonheid ervan niet verbergen.
 Zijn glans spreit zig aan allen kant.
 De schaduw leert een kunststuk heerlijk agten
 En 't helder licht verbijstert in kapel
 En kerk 's volks aandagt en gedagten.
 O oogjes, gy zijt mijn hemel of hel.

Minne-Zang

Wyze: *Tranquilles Coeurs*

1.

Myn Rozemond vertoont al 't zoet
 Der lieve Lente op mond en wangen
 Nu zy mijn liefde en leven voed,
 Schoon zy myn Bron: my. De lezing van de editie 1711. zinnen houd gevangen.
 Ik wensch dat mijne vlam, Als my haar mondje kust,

Nooit werd geheel geblust.

2.

Opregte liefde heeft geen end,
Haar vlammen blijven eeuwig blaken.
Hy die den aart der liefde kent,
Houd min voor 't opperste vermaaken.
Het hart, aan 't hart mijns liefs gehegt en vast gesmeed,
Bemint in lief en leed.

3.

De roos, hoe geurig, teer en zagt, 'Hoe...ook.'
Moet voor mijn Rozemondje zwigten.
Een zagt gemoed is 't hoogst geagt.
Goedaardigheid straalt uit haar ligten:
Haar heldere oogen, steeds twee zonnen van mijn hart,
Genezen mijne smart.

4.

Waar 't hart niet harder dan metaal
Zo 't zulk een Beeld niet kon beminnen!
't Mint alles, zelfs het steen en staal,
De Min kan 't wreedste hart verwinnen:
Dies is een ziel, zo schoon, zo zagt, zo zoet van aart,
Een trouwe liefde waard.

5.

O zilvre Vegt, die 't Stigt alom bespoelt,
Houd gy myn Roozmond, mijn eenig ziels verlangen?
'k Beny u deze vreugd, tot ikze eens mag ontvangen. Tot ik eens dezelfde vreugd mag ontvangen.
Ge ontsteekt mijn vlam, die uwe vloed noit koelt.

6.

Dog strektze 'Maar ook al is ze', etc. nu een parel aan uw kroon
 En mag ze uw voor een tijd de prille lente geeven,
 Terwijl 'Omdat ze immers.' zy al 't vermaak bezit van 't lieve leven:
 Uw eer verdwijnt als zy my zet ten troon.

Minnende Zamenspraak

Op een aangename Vois

1.

Lest ging ons Jantje
 's Avonds om een trantje 'Wandelingetje.'
 In de Uilevlugt 'In de avondschemering.'
 - Ik moet laggen om dees klugt -
 Daar moeten ik ik is verrassend. De editie De Groot 1710 heeft op deze plaats my. De editie
 Crajenschot het te verwachten: hy. een meisje jent,
 Grietje Snap-ops, Van opsnappen, 'schielijk, gulzig eten.' wel bekend,
 Die hy aan-
 sprak uit minnen.
 Vraagt waar dat hy Zo in alle geraadpleegde bronnen. Misschien is de bedoeling: 'Zij vraagt,'
 etc. heen wou gaan.

2.

'Wel hede Jantje,
 Wat benje een aardig quantje!
 Soo deftig in de kleeer,
 Jan, je lijkt wel een Heer.
 Je hoedje dat staat op een zey,
 Een Vryster mag wel wesen bly,
 In de stad
 - Hoorje Jantje -
 Die soo 'n nobelen Vryer had.

3.

‘Hebt gy behagen,
 Grietje, ik moet vragen
 - Hoord de reden myn -
 Of gy wilt mijn Huisvrouw zijn:
 Gy bent een meisje na de zwier,
 In u praat heb ik plezier,
 Wilt in 't kort,
 Lieve Grietje,
 U bedenken waar 't aan schort.’ Namelijk: dat we nog niet een paar zijn.

4.

‘Ik sie geen fouten,
 Jan. Hoe kunje kouten!
 't Is alles even net
 Aan uw lyf heel toet afait.
 Gy bent niet scheef, Niet mank, niet sceel:
 Ik wou dat gy waart mijn deel.
 Komt, wilt gaan
 Lieverde ‘Lieverd’, als bijvoeglijk naamwoord gebruikt: niet in WNT. Jantje,
 Spreekt myn Vader daar op aan.’

5.

‘U soete reden,
 Grietje, doen mijn heden
 Verblijden. Lief kom aan,
 Wil mee by u Vader gaan.
 Ik sal hem vragen, Liefste mijn,
 Of gy meugt mijn Huisvrouw zijn.
 Seer beleeft
 Sal ik spreken,
 'k Wed dat hy mijn u wel geeft.’

6.

Doen sy te samen
 By haren Vader quamen,
 Sprak Jan tryntjes bly:
 ‘Vader, hoord de reden my, ‘Luister naar wat ik te zeggen heb.’
 Geeft mijn u Dogter Grietje nou

Datse spoedig word mijn Vrouw.⁷
 Siet, de Vader Het rijmschema vergt: Vaar.
 Was te vrede,
 Daar mee was het Heilik klaar.

7.
 Jan, sonder dralen,
 Gaat zijn moertje halen.
 Die quam haastig voort
 Om te sluiten het accoort.
 Men dronk een glaasje wijn daar by,
 Jan en Griet waren bly,
 Moer en Vaar
 Maakten samen
 Alles tot de bruiloft klaar.

8.
 Toen dese karen ‘Gelieven.’
 Samen getrouwd waren,
 Men hiel het bruilofs Feest
 En men at en dronk om 't meest:
 Huspot met pruymen, onbeschout, ‘Onberispelijk (van onbescholden).
 Met een nugteren Kallefs bout.
 Tot plezier,
 over de tafel, ‘Op de tafel.’
 Speelden Tijsje op zijn Lier.

9.
 Daar mee aan 't zingen,
 Danssen ende springen!
 Doet 't eeten was gedaan,
 Sijn sy samen opgestaan.
 Sy riepen, Tijsje, speelt nu ras
 Eens een braven Barkemas. ‘Bergamasque.’
 Keesje Klomp
 Met zijn Klaartje,
 Dansten, maar maakten 't te plomp.

10
 Grietje met haar Jantje,

Dansten een Courantje.
 Desen Bruid en Bruidegom fijn
 Waren meester van den trein. 'Stoet.'
 Het worde laat - hier wel op let -
 Bruid en Bruidegom trok na bed.
 Hoord dit aan,
 Ik wil zwijgen
 Hoe het vorders is gegaan.

Minne-Zang

Stemme: *Van Barcelona*

Wat baat dog het Minnen
 Op een onwinbaar hart,
 Die Niet opgevat als onzijdig, omdat het een omschrijving betreft van een beminde. u droeve
 klagt
 Niemandal agt
 Maar lagt om al u smart!
 Weg Editie 1711: Wel. verdwaalde zinne,
 Wilt dat nooit beginne
 Maar bant uit u hart en zin
 Gedagten al van de min.

Tegen-Zang

Wat praat gy van Minne,
 Gy hertelose hert!
 Klaagt u droeve klagt
 Als g' een dag of agt
 Hebt verteert in droeve smert.
 Ag, verdwaalde zinne,
 Wilt dan wat beginne
 En trekt nooit u hert en zin
 Al van die soete Min.

EYNDE

Register

A

Als het hert door getrouwe liefde,	21
Ardse Godinne, aangename braave Maagd.	22
Ach mijn schoone, mijn beminde.	29
Ach hoe wreed is 't als men mind.	31
Ach hoe soet is Kloris nu te minnen.	36
Al was al 't soet in 't minnen.	36
Al 't soet is wel in 't minnen.	38
Ach Kloris waar heen.	51
Ach schoone Nymph aansiet een magtig Koning,	52
Arend, Pieter, Gijsen,	56
Ach aldersoetste hart mijn ziel en leven,	85
Ach ik onteerde Maagd,	99
Al die er sijn kosjen aan land niet	114
Ach schoone Maagd uw lieve lonken.	141
Ach ach helaas! wat heb ik gaan beginnen,	149

B

Bellinde mijn leven,	8
Bacchus offer ik mijn herte,	136

C

Cupido Venus dartle wigje 25

D

DE Min te versmaden, 121

De Mey den soeten tijd, 144

E

Een kusjen is wel soet 15

Elise mijn leven, 93

G

Gy siet vrolijk de herten in pijn, 20

Gelijk de beekjes vloeyen, 26

God groet u mijn waarde, 71

Gy die uw vryheid sat 128

God heeft van Adam eens een rib, 152

H

Hoe kan ik vrolijk wezen als ik 14

Het kusjen dat ik laast van uwe 28

'k Heb den bras van 't luisige vrijen 43

Hoe stijgeren mijn droeve sinnen, 61

Helaas bevallige Amarant, 68

Hemel hoe soet is de tijd, 87

Heer Kreelis hoe so vroeg in 't veld,	104
Heb ik eens mijn hart in u magt &c.	108
Heldre Bruin oogjes &c.	157

I

IK bid wilt dog volmaakte ziel,	76
Ik voer al over de zee wilje mee,	81
't Is eenmaal nats genoeg gestort,	109
Ik ging lest wandelen langs de bomen,	155
Jongmans hoort mijn droevig sugten,	118
Ik groet u Herderin,	131
Ik groet u schoone Silvia,	146

K

't Kille hart van Amarant,	60
Kom hier in 't rond Schoenmakers	80
Komt hier Heeren en Damen,	138

L

Lestmaal kwam Cupido mijn opwekken	4
Lestmaal in 't krieken van den dagen,	41
Liefste lief van my gepresen	154
Lest ging ons Jantje,	160

M

Muscadelle Droppen,	16
Mijn autaar mijn waarde,	17
Moeder ik ben nu getrout,	64
Mijn jeugdig leven en vryheid hoe soet	123
Min is soet en vol genugten,	135
Mijn Rosemond vertoont al 't soet,	158

N

Nigje ag waar dit heen so vaardig	63
Neen 't lust my langer niet te sugten,	110

O

Och wist gy wat uw minnaar lijd,	3
och mijn Engel vol waarde,	6
Onder 't lommer van dees elsen,	10
O welvernoegde sinnen,	32
O Galathe mijn schoone Veltgodin,	45
Op mijn Fluitje wil ik spelen,	49
Og mijn lief mijn leven.	89

P

Philis ag ik weet geen raad,	59
------------------------------	----

S

Soet Zieltjen daar de min in woont	18
Schoon dat gy my al prijst,	19
Siet Teuwis met sijn Vrijster,	33
Sal dan mijn Minnares &c.	66
Seg my dan volmaakte beeld,	78
So dra de Son van stralen moe	94
Schoon Isabel ik kom uit vrijen,	97

T

Terwijl uw oog nog somtijts &c. 48

V

Vrinden laat ons nu eens vrolijk wesen, 12

Vlied snelle winden haast voorheen. 30

Vrijers die in dugten, 1127

W

Waar schuil ik voor de lonken,	21
Waar mag mijn schoone Laura,	27
Wat is het een heerlijk leven.	39
Wel wat of Neeltje meent,	46
Wat doet een minnaar niet al droeve,	55
Wel ik moet u wat verklaren,	73
Wat vald het vrijen, vrijen, vrijen,	92
Weester gegroet schoon Herderin,	100
Wel Trijn wat meenje dat ik staag.	11
Waar bent gy mijn Roosje,	113
Wat isser in de soete min,	123
Weinig mans weet ik getrou te zijn.	142
Wat baat het u te zijn gesproten,	153
Wat baat tog het minnen.	163